

ZAŁĄCZNIK NR
DO UCHWAŁY
RADY MIEJSKIEJ W ZAWADZKIEM
Z DNIA 2014 R.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ZAWADZKIE

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA ROZWOJU

(ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY ZAWADZKIE PRZYJĘTEGO UCHWAŁĄ NR XXXII/233/05 RADY MIEJSKIEJ
W ZAWADZKIEM Z DNIA 29 GRUDNIA 2005 R.)

SPORZĄDZAJĄCY:
Burmistrz Zawadzkiego

WYKONAWCA:
Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa
ul. Targowa 45
03-728 Warszawa

ZESPÓŁ AUTORSKI:
mgr inż. arch. Cezary Maliszewski – główny projektant – członek Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów,
wpisany pod numerem MA-1938 oraz Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie, wpisany pod numerem WA-376
mgr inż. Anna Uszkuur
inż. Justyna Jasińska

WARSZAWA, 2014

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	5
1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	5
2. CEL I ZADANIA STUDIUM	5
3. MATERIAŁY	6
II. UWARUNKOWANIA	7
1. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	7
1.1. Podstawowe informacje o Gminie.....	7
1.2. Wytyczne z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego odnoszące się do Gminy Zawadzkie	8
1.3. Wytyczne ze Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. dla Gminy Zawadzkie	14
1.4. Wytyczne ze Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r. dla Gminy Zawadzkie	14
1.5. Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015.....	15
1.6. Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Zawadzkie	17
1.7. Wnioski złożone do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie	18
1.8. Wnioski.....	18
2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU, W TYM STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	19
2.1. Obowiązujące dokumenty planistyczne:	19
2.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie	19
2.1.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	21
2.2. Analiza ruchu budowlanego w latach 2009-2012	21
2.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	23
2.4. Uzbrojenie terenów.....	30
3. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	30
4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	31
4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego:.....	31
4.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne.....	31
4.1.2. Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna.....	32
4.1.3. Kopaliny.....	33
4.1.4. Zasoby wodne	34
4.1.5. Klimat.....	35
4.1.6. Fauna i flora.....	36
4.2. Hałas.....	38
4.3. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	38
4.4. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	40
4.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	41
4.5.1. Projektowany Park Krajobrazowy Dolina Małej Panwi	41
4.5.2. Projektowany Rezerwat Przyrody Dolina Małej Panwi	42
5. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	42

5.1.	Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	42
5.1.1.	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko – Turawskie.....	43
5.1.2.	Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008	43
5.1.3.	Pomniki przyrody	44
5.1.4.	Użytki ekologiczne	45
5.1.5.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	46
5.1.6.	Siedliska chronione	46
5.1.7.	Stanowiska roślin chronionych	47
5.1.8.	Gatunki zwierząt chronionych	48
5.1.9.	Obszary koncentracji chronionych i rzadkich gatunków zwierząt	48
5.2.	Obszary chronione na podstawie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	49
5.3.	Tereny zamknięte	49
6.	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	49
7.	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	50
8.	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	50
9.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	50
9.1.	Zarys historyczny	50
9.2.	Obszary i obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego	51
9.3.	Obszary i obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków	52
9.4.	Strefy ochrony konserwatorskiej	59
9.5.	Dobra kultury współczesnej	60
10.	STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	60
10.1.	Komunikacja drogowa.....	60
10.2.	Komunikacja kolejowa.....	61
10.3.	Komunikacja lotnicza i wodna.....	61
10.4.	Komunikacja rowerowa.....	61
10.5.	Infrastruktura techniczna:	62
10.5.1.	Wodociągowa	62
10.5.2.	Kanalizacyjna	63
10.5.3.	Elektroenergetyczna.....	63
10.5.4.	Odnawialne źródła energii	63
10.5.5.	Ciepłownicza.....	64
10.5.6.	Gazowa	64
10.5.7.	Telekomunikacyjna.....	65
10.6.	Gospodarka odpadami.....	65
10.7.	Oczyszczanie ścieków	65
11.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA	65
11.1.	Potencjał demograficzny.....	66
11.2.	Rynek pracy.....	68
11.3.	Warunki mieszkaniowe	69
11.4.	Komunikacja zbiorowa	70
11.5.	Infrastruktura społeczna:	70

11.5.1.	Opieka medyczna oraz pomoc społeczna	70
11.5.2.	Oświata.....	71
11.5.3.	Kultura	71
11.5.4.	Sport	72
11.5.5.	Turystyka.....	72
11.6.	Wnioski.....	73
12.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	73
12.1.	Ochrona przeciwpowodziowa	73
12.2.	Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	74
13.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	76
14.	SPIS MAP, RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	77

I. WSTĘP

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy, zwane dalej „studium”, jest dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy, sporządzanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.).

Niniejszy dokument stanowi zmianę obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zawadzkie”, przyjętego Uchwałą Nr XXXII/233/05 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 29 grudnia 2005 r.

Zmiana przedmiotowego studium wynika z Uchwały intencyjnej Nr XIX/141/12 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie”.

Zmiana ta podyktowana jest przede wszystkim potrzebami mieszkańców Gminy Zawadzkie wyrażonymi we wnioskach, dostosowaniem dokumentu do aktualnego systemu prawnego oraz zmianami polityki przestrzennej władz miasta. Zawartość merytoryczna studium jest zgodna z zakresem studium określonym w art. 10 ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Opracowanie projektu studium powierzone zostało Instytutowi Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa z siedzibą w Warszawie na podstawie umowy nr ZPK.272.2.3.2012/161 zawartej w dniu 10.10.2012 r. pomiędzy Gminą Zawadzkie, a Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa.

2. CEL I ZADANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy nie jest aktem prawa miejscowego, niemniej jednak jest podstawowym aktem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy oraz kierunki jej zagospodarowania przestrzennego. Studium opracowywane jest obligatoryjnie dla obszaru całej Gminy. Zgodnie z ustawą z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) sporządzane plany miejscowe nie mogą naruszać ustaleń studium.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w studium uwzględnia się ustalenia przestrzenne zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju miasta i Gminy oraz zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Zasadniczym celem studium jest prowadzenie wewnątrz Gminy spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym. Studium nie jest podstawą wydawania decyzji administracyjnych, powinno być jednak aktem koordynującym politykę przestrzenną Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawą do:

- 1) podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 2) planowania i realizacji zadań własnych Gminy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
- 3) wewnętrznej kontroli uchwał o miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich zgodności z polityką zawartą w studium,
- 4) posługiwania się przepisami ustaw szczegółowych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze Gminy wpływają na ustalenia studium i wiążą organy Gminy w postępowaniu administracyjnym,

- 5) podejmowania działań związanych z obejmowaniem ochroną najbardziej cennych i wartościowych obszarów i obiektów w Gminie,
- 6) planowania prac kartograficznych umożliwiających sprawną działalność planistyczną i administracyjną.

Studium jest dokumentem planistycznym, który poprzez określenie rozwoju przestrzennego Gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Jest ono ideą – obrazem rozwoju przestrzennego Gminy. Wskazuje na jej potencjał rozwoju przestrzennego oraz możliwości zagospodarowania nowych terenów lub stopnia przekształceń istniejącego zagospodarowania. W związku z powyższym, studium staje się ofertą promocyjną dla potencjalnych inwestorów.

3. MATERIAŁY

Przy opracowaniu przedmiotowego studium zostały wykorzystane następujące materiały:

- 1) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego – Opole, 2010 r.,
- 2) Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. dla miasta i Gminy Zawadzkie – Opole 2012 r.,
- 3) Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2012-2017 – Opole, 2012 r.,
- 4) Uchwała Nr XXVIII/260/12 Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia programu „Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Powiatu, Strzeleckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”,
- 5) Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015 – Zawadzkie 2007 r.,
- 6) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zawadzkie – Gliwice, 2005 r.,
- 7) Opracowanie ekofizjograficzne miasta i Gminy Zawadzkie, aktualizacja – BIO-PLAN Pracownia ochrony przyrody i ekologii, Krasiejów 2012 r.,
- 8) Uchwała Nr XIII/87/07 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zawadzkie,
- 9) Uchwała Nr VII/62/2003 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zawadzkie,
- 10) Uchwała Nr XIX/139/12 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia „Oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawadzkie”,
- 11) Wypisy z ewidencji gruntów i budynków – Urząd Miejski w Zawadzkim, 2013 r.,
- 12) Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2011 – Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Opole 2012 r.,
- 13) Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania Komisariatu Policji w Zawadzkim w 2012 r. – Komisariat Policji w Zawadzkim, 2013 r.,
- 14) Schemat planowanych sieci na terenie Gminy oraz zrealizowanych w ciągu ostatnich lat – ZAW – KOM Sp. z o. o. w Zawadzkim, 2012 r.,
- 15) Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Zawadzkie na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.– Brzeg 2013 r.,
- 16) Analiza gospodarki leśnej za okres 01.01.2003 r. – 31.12.2012 r. – referat nadleśniczego na naradę techniczno-gospodarczą – Zawadzkie, wrzesień 2012 r.,
- 17) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2013 r. poz. 500),
- 18) Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku – Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich, 2013 r.,
- 19) Struktura bezrobocia w Gminach powiatu strzeleckiego według stanu na dzień 31.12.2012 roku – Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich, 2013 r.,

20) strony internetowe:

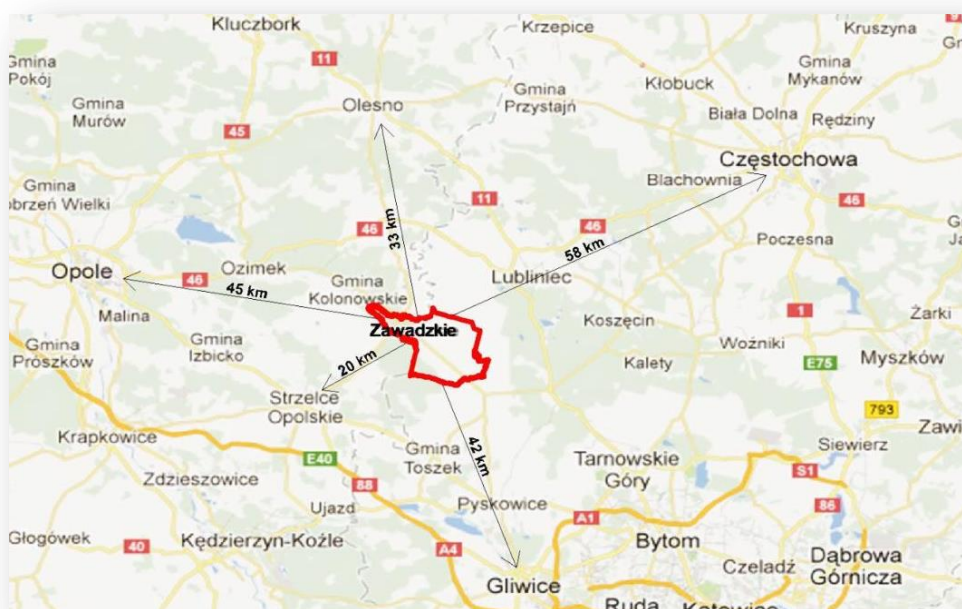
- a) stat.gov.pl – opracowania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego,
- b) opole.rdos.gov.pl,
- c) osip.opole.pl/portal,
- d) mapy.opolskie.pl/start,
- e) geoportal.gov.pl,
- f) moksir.zawadzkie.pl.

II. UWARUNKOWANIA

1. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1.1. Podstawowe informacje o Gminie

Gmina Zawadzkie położona jest w województwie opolskim, w powiecie strzeleckim. Na obszarze gminy oprócz miasta Zawadzkie zlokalizowane są dwa sołectwa: Żędowice i Kielcza.

Mapa 1 Położenie Gminy Zawadzkie w regionie (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.geoportal.gov.pl).

GMINA ZAWADZKIE – DANE PODSTAWOWE	
POWIERZCHNIA	81,96 km ² , w tym powierzchnia miasta – 16,5 km ²
LUDNOŚĆ	7 700 w mieście, 4 313 na obszarach wiejskich
STRUKTURA GMINY	miasto Zawadzkie, dwa sołectwa Żędowice oraz Kielcza

Tabela 1 Gmina Zawadzkie – dane podstawowe (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego za 2011 r. i Urzędu Miejskiego w Zawadzkim).

Powierzchnia gminy stanowi 6% powierzchni powiatu i jest najmniejszą gminą spośród wszystkich gmin miejsko-wiejskich w powiecie. Od północy graniczy ona z Gminami Dobrodzień i Pawonków, od wschodu z województwem śląskim, od zachodu z Gminą Jemielnica i od północnego zachodu z Gminą Kolonowskie.

Mapa 2 Położenie Gminy Zawadzkie w powiecie strzeleckim (źródło: www.osp.org.pl).

Gmina znajduje się na trasie obecnie częściowo nieczynnej linii kolejowej relacji Tarnowskie Góry – Zawadzkie – Fosowskie – Opole oraz trzech dróg wojewódzkich:

- 1) Nr 901 relacji Olesno – Dobrodzień – Zawadzkie – Wielowieś – Pyskowice – Gliwice,
- 2) Nr 426 relacji Zawadzkie – Strzelce Opolskie – Olszowa – Zalesie Śląskie – Kędzierzyn Koźle,
- 3) Nr 463 relacji Bierdzany – Ozimek – Zawadzkie.

1.2. Wytyczne z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego odnoszące się do Gminy Zawadzkie¹

Pod względem funkcjonalnym województwo dzieli się na dwa zasadniczo odmienne obszary:

- 1) północno-zachodnio-południowy – generalnie rolniczy, zamieszkały przez ludność napływową,
- 2) wschodni – uprzemysłowiony z przewagą ludności autochtonicznej.

Z punktu widzenia różnic cech endogenicznych w województwie opolskim wyznaczono:

- 1) strefę aglomeracji opolskiej, związaną z węzłowym w skali województwa układem miejsko-przemysłowym Opola,
- 2) strefę wschodnią, z dominacją funkcji przemysłowych,
- 3) strefę zachodnią, z dominacją funkcji rolniczych i turystyczno-rekreacyjnych.

¹ Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego - Opole, 2010 r.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna województwa opolskiego ma postać węzłowo-pasmową. Tworzą ją strefy (obszary) o określonych funkcjach, węzły (ośrodki osadnicze) oraz pasma (korytarze transportowo-osadnicze).

Strefy obejmują obszary funkcjonalne z określonym, dominującym sposobem użytkowania i zagospodarowania. Generalnie są to:

- 1) obszary otwarte – ekstensywnie użytkowane (rolnicze, leśne, rekreacyjno-wypoczynkowe) z lokalnymi ośrodkami rozwoju, oraz
- 2) obszary skoncentrowanego zainwestowania (aglomeracja opolska, węzły, korytarze transportowo-osiedleńcze).

Elementami węzłowymi struktury są główne ośrodki osadnicze dysponujące potencjałem oddziałującym na znaczną część województwa. Struktury pasmowe kształtują się w oparciu o korytarze transportowe, w których odbywa się koncentracja przeobrażeń przestrzennych wzdłuż głównych ciągów infrastruktury komunikacyjnej.

Głównym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej, która będzie pobudzała rozwój województwa, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu. **Gmina Zawadzkie zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego znajduje się w obszarze rekreacyjno-wypoczynkowym.**

Wytyczne z kierunków polityki przestrzennej Województwa Opolskiego wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego odnoszące się do Gminy Zawadzkie:

POLITYKA PRZESTRZENNA		
Cele	Kierunki	Działania (zadania)
Wzmocnienie funkcji ośrodków węzłowych	Rozwój ośrodków lokalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój infrastruktury społecznej o zasięgu lokalnym w zakresie administracji, biznesu i finansów, kultury, lecznictwa, rozrywki, turystyki, rekreacji, sportu. 2. Rewitalizacja terenów zdegradowanych centrów zabytkowych miast. 3. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej. 4. Tworzenie stref aktywności gospodarczej.
Rozwój systemów infrastruktury	1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w tym poprawa powiązań na kierunku wschód-zachód. 2. Modernizacja infrastruktury kolejowej, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa pozostałych linii kolejowych w celu stworzenia sprawnego systemu komunikacji międzyregionalnej i regionalnej, ▪ reaktywacja zawieszonych połączeń kolejowych wraz z wprowadzeniem nowego taboru szynowego (szynobusy).
	2. Rozwój transportu zbiorowego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury transportu szynowego i autobusowego (pętli, bocznic, wydzielonych pasów ruchu oraz zatok przystankowych). 2. Budowa, rozbudowa i przebudowa obiektów obsługi transportu zbiorowego, tj.: stacji kolejowych, integracyjnych węzłów przesiadkowych, systemów parkingowych typu „park&ride” oraz „bike&ride” 3. Opracowanie zintegrowanego rozkładu jazdy. 4. Wprowadzenie systemu „jednego biletu” na różne rodzaje transportu.
	3. Modernizacja i rozwój systemów elektroenergetycznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii elektrycznej. 2. Przebudowa i rozbudowa sieci wysokiego napięcia. 3. Rozwój energetyki odnawialnej.
	4. Modernizacja i rozwój systemów zaopatrzenia w paliwa gazowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i rozbudowa sieci gazowej wysokiego ciśnienia. 2. Gazyfikacja obszarów pozbawionych sieci gazowej.
	5. Uporządkowanie systemu gospodarki odpadami	<p>Organizacja regionalnego systemu gospodarki odpadami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunalnymi: <ul style="list-style-type: none"> – utworzenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi (Opole, Nysa, Kluczbork, Kędzierzyn-Koźle, Gać (woj. dolnośląskie) z sortowniami, instalacjami do produkcji paliw alternatywnych, – utworzenie lokalnych składowisk balastu (16), instalacji do produkcji

		<p>paliw alternatywnych (4), gminnych punktów gromadzenia odpadów specjalnych oraz powiatowych kompostowni,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niebezpiecznymi: <ul style="list-style-type: none"> – utworzenie w Gminach lokalnych punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych, medycznych i zużytych pojazdów, stacji demontażu pojazdów, zakładów przetwarzania odpadów niebezpiecznych, instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów, odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, ▪ innymi niż niebezpieczne i komunalne: <ul style="list-style-type: none"> – adaptacja sieci składowisk odpadów przemysłowych, utworzenie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne i niebezpieczne.
Ochrona i rozbudowa systemu obszarów chronionych	1. Ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie trwałości przestrzennej form, obszarów i obiektów ochrony przyrody i krajobrazu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ parków krajobrazowych, ▪ obszarów chronionego krajobrazu, ▪ obszarów Natura 2000, ▪ rezerwatów przyrody, ▪ użytków ekologicznych, ▪ zespołów przyrodniczo–krajobrazowych, ▪ stanowisk dokumentacyjnych, ▪ pomników przyrody. 2. Ochrona kompleksów leśnych przed zmianą sposobu użytkowania.
	2. Wzmocnienie, rozbudowa i kształtowanie systemu przyrodniczego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona obszarów niezbędnych do powiększenia istniejących form ochrony przyrody: <ul style="list-style-type: none"> ▪ parków krajobrazowych, ▪ obszarów chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsk-Turawskie, Bory Niemodlińskie, Łęg Zdieszowicki, Otmuchowsko – Nyskiego. 2. Ochrona projektowanych i proponowanych do objęcia ochroną obszarów przyrodniczych i krajobrazowych: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi, ▪ obszarów Natura 2000, ▪ obszarów chronionego krajobrazu, ▪ rezerwatów przyrody .
	3. Rozbudowa terenów biologicznie czynnych – zwiększenie potencjału biologicznego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych. 2. Wzbogacanie terenów otwartych roślinnością śródpolną. 3. Zwiększanie powierzchni leśnych na terenach marginalnych, o najniższych wartościach produkcyjnych.
Wielofunkcyjny rozwój obszarów otwartych	1. Rozwój infrastruktury technicznej w obszarach wiejskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja lokalnych systemów gospodarowania odpadami oraz upowszechnianie segregacji, selekcji i odzysku odpadów. 2. Przebudowa i budowa linii energetycznych ś/n i n/n w celu wzrostu efektywności energetycznej i zasilenia nowych odbiorców. 3. Sukcesywna gazyfikacja obszarów wiejskich.
	2. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa sieci dróg powiatowych i sprawne ich powiązanie z głównymi drogami regionu. 2. Poprawa lokalnej infrastruktury drogowej, tj.: budowa i przebudowa dróg gminnych i dróg wewnętrznych prowadzących do terenów zabudowanych i planowanych pod zabudowę, w tym inwestycyjnych.
	3. Wzmocnienie funkcji usług bytowych (codziennych)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców obszarów wiejskich (nowe miejsca pracy w sektorze usług rynkowych). 2. Tworzenie centrów usługowych miejscowości. 3. Modernizacja i rozbudowa zaplecza edukacyjno-kulturalnego i rekreacyjno-sportowego (przedszkola, szkoły, świetlice, kluby, boiska sportowe). 4. Zwiększenie poziomu jakości i dostępności usług medycznych dla mieszkańców wsi.
	4. Rozwój infrastruktury turystycznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój jakościowy i ilościowy bazy noclegowej i gastronomicznej. 2. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku (tras rowerowych, szlaków pieszych, szlaków kajakowych, plaż, kąpielisk, przystani kajakowych, jachtowych i żeglugi śródlądowej). 3. Rozbudowa systemu informacji turystycznej. 4. Rozwój agroturystyki oraz innych usług

		turystycznych na obszarach wiejskich.
	5. Poprawa atrakcyjności, funkcjonalności i estetyki terenów zabudowanych na obszarach wiejskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie nadmiernego rozpraszania zabudowy na obszarach wiejskich. 2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. 3. Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych o wysokim standardzie urbanistyczno-architektonicznym. 4. Kontynuacja programu „Odnowa Wsi”. 5. Promowanie rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych, z uwzględnieniem tożsamości kulturowej obszarów wiejskich.
Wsparcie i aktywizacja obszarów problemowych	1. Rozwój infrastruktury transportowej	1. Poprawa dostępności (modernizacja i przebudowa dróg oraz linii kolejowych) do korytarzy transportowych i ośrodków węzłowych.
	2. Restrukturyzacja tradycyjnych funkcji (rolnictwa, leśnictwa, przemysłu)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa struktury wielkościowej gospodarstw rolnych. 2. Rozwój i modernizacja przetwórstwa rolno-spożywczego i przetwórstwa drewna. 3. Rozwój sieciowej współpracy (klastrow) w dziedzinie chemii organicznej, przetwórstwa drewna, przetwórstwa rolno- spożywczego. 4. Rozwój funkcji poza rolniczych i poza leśnych.
	3. Rozwój infrastruktury technicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury poboru, uzdatniania i przesyłu wody. 2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. 3. Wdrażanie regionalnego systemu gospodarowania odpadami – upowszechnianie segregacji, selekcji, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Tabela 2 Polityka przestrzenna województwa opolskiego (źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego).

Szczegółowe cele, kierunki i działania polityki przestrzennej w przekroju podstawowych dziedzin zagospodarowania przestrzennego dla województwa opolskiego w odniesieniu do Gminy Zawadzkie przedstawiają się następująco:

Ochrona środowiska

- 1) Obszary kształtowania systemu przyrodniczego i zachowania różnorodności biologicznej. Obejmują one na terenie Gminy Zawadzkie:
 - a) obszary chronionego krajobrazu – „Lasy Stobrawsko-Turawskie”,
 - b) użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody,
 - c) obszar Natura 2000 SOO Dolina Małej Panwi,
 - d) projektowany park krajobrazowy PK „Dolina Małej Panwi”;
 - e) projektowany rezerwa przyrody Mała Panew.

Powiązania przyrodnicze województwa z terenami zewnętrznymi realizowane będą poprzez system korytarzy ekologicznych, obejmujących:

- a) podsystem korytarzy dolinnych sieci ekologicznej Econet PL i projektowane korytarze ekologiczne,
 - b) podsystem lądowych korytarzy migracyjnych dużych ssaków.
- 2) Obszary ochrony środowiska i jego zasobów; obszary rozwoju odnawialnych źródeł energii:
 - a) obszarach predysponowanych dla rozwoju energii wodnej, wykorzystujących potencjał energetyczny i częściowo istniejącą infrastrukturę hydrotechniczną w dolinach rzeki Mała Panew,
 - b) obszarach predysponowanych dla rozwoju energii wiatrowej, położonych poza:
 - obszarami szczególnej ochrony przyrody i krajobrazu, w tym poza istniejącymi i projektowanymi rezerwatami przyrody, poza istniejącymi i proponowanymi obszarami Natura 2000, istniejącymi i projektowanymi parkami krajobrazowymi wraz z otulinami, istniejącymi i projektowanymi obszarami chronionego krajobrazu oraz poza obszarami cennymi z uwagi na ochronę krajobrazu, wskazanymi w stanowisku Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody z 1 października 2008 r. w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego,

- obszarami zabudowanymi i przeznaczonymi do zabudowy, z uwzględnieniem wymaganych standardów akustycznych (z uwzględnieniem odległości 700-800 m od zabudowy mieszkalnej, chyba że z ustaleń raportu oddziaływania na środowisko wyniknie inaczej),
- c) obszarach rozwoju energii z biomasy, bazujących na odpadach drzewnych, uprawach roślin energetycznych i słomie w obrębie Równiny Opolskiej,
- d) obszarach rozwoju energii geotermalnej.

Osadnictwo

W strukturze hierarchiczno-funkcjonalnej sieci osadniczej województwa opolskiego określa się pięć poziomów ośrodków, przyjmując jako podstawowe kryterium funkcję obsługi. Są to:

- 1) I poziom – krajowy ośrodek równoważenia rozwoju – miasto Opole,
- 2) II poziom – ośrodki subregionalne,
- 3) III poziom – ośrodki powiatowe,
- 4) IV poziom – ośrodki lokalne miejskie – obejmują pozostałe 24 miasta, w tym Zawadzkie, które pełnią rolę lokalnych ośrodków rozwoju. Miasta te realizują ważną funkcję uzupełniającą w stosunku do ośrodków powiatowych – koncentrują instytucje i obiekty zapewniające usługi podstawowe w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, kultury, sportu i handlu. Zasięg oddziaływania ogranicza się zwykle do granic Gminy, na terenie której zlokalizowany jest ośrodek miejski,
- 5) V poziom – wsie gminne – obejmuje 36 wsi pełniących funkcję ośrodków gminnych, przeznaczonych do obsługi elementarnych potrzeb mieszkańców gmin w zakresie codziennych zakupów, naprawy sprzętu codziennego użytku, edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, podstawowej opieki zdrowotnej, opieki społecznej, zaspokajania potrzeb religijnych, kulturalnych najniższego poziomu (świetlice, kluby, biblioteki), administracyjnych, sportowych czy finansowych (realizacja opłat administracyjnych lub podatkowych).

Do najważniejszych kierunków działań dotyczących rozwoju sieci osadniczej miast i jej struktury przestrzennej należą:

- 1) rozwój wielofunkcyjny jednostek osadniczych,
- 2) poprawa dostępności śródmieść i ogólnej drożności w powiązaniu z modernizacją, integracją i promocją transportu publicznego,
- 3) krystalizacja sieci osadniczej – tak, by nowe tereny mieszkaniowe lub nowe łącznie z istniejącymi tworzyły skupione jednostki osadnicze wyposażone w ośrodki usługowe, przynajmniej poziomu podstawowego, o racjonalnej do nich dostępności. Zespoły takich jednostek (miejscowości, osiedli) powinny łączyć się, tworząc układy przestrzenne o lokalizacji i geometrii respektujących uwarunkowania ekofizjograficzne, cechy krajobrazu i walory kulturowe oraz względy ekonomiczne i funkcjonalne: racjonalność (efektywność, koszty) budowy lub rozbudowy systemów infrastruktury i przyszłego funkcjonowania, dojazdu do pracy i usług, realizacja kontaktów społecznych),
- 4) rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym zaniedbanych dzielnic i osiedli fabrycznych, blokowisk, terenów przemysłowych,
- 5) aktywizacja małych miast na terenie aglomeracji poprzez rozwój funkcji usługowych,
- 6) stabilizacja sieci osadniczej i równoważenie struktury demograficznej poprzez zatrzymywanie odpływu ludności dzięki rozwojowi miejsc pracy (np. w turystyce) w miejscu zamieszkania lub w zasięgu dojazdu do miejsca pracy,
- 7) poprawa stanu środowiska umożliwiająca łagodzenie kolizji między rozwojem funkcji przemysłowych, a funkcją mieszkaniową.

Działania powyższe, jako działania zintegrowane, powinny być realizowane poprzez m.in. tworzenie związków i porozumień międzygminnych, i wspierane przez samorząd województwa.

Do najważniejszych kierunków działań dotyczących rozwoju wiejskiej sieci osadniczej należą:

- 1) krystalizacja sieci osadniczej – tak, by nowe tereny mieszkaniowe lub nowe łącznie z istniejącymi tworzyły skupione jednostki osadnicze wyposażone w ośrodki usługowe, przynajmniej poziomu podstawowego, o racjonalnej do nich dostępności. Zespoły takich jednostek (miejscowości, osiedli) powinny łączyć się, tworząc układy przestrzenne lokalizacji i geometrii respektujących uwarunkowania ekofizjograficzne, cechy krajobrazu i walory kulturowe oraz względy ekonomiczne i funkcjonalne: racjonalność (efektywność, koszty) budowy lub rozbudowy systemów infrastruktury i przyszłego funkcjonowania (dojazdy do pracy i usług, realizacja kontaktów społecznych),
- 2) stabilizacja sieci osadniczej i równoważenie struktury demograficznej poprzez ograniczenie odpływu ludności dzięki rozwojowi miejsc pracy (np. w turystyce) w miejscu zamieszkania lub w zasięgu dojazdu do miejsca pracy,
- 3) rozwój funkcji pozarolniczych,
- 4) rozbudowa i modernizacja komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
- 5) restrukturyzacja rolnictwa w kierunku tworzenia silnych gospodarstw rolnych,
- 6) tworzenie w ośrodkach lokalnych zespołów obsługi gospodarki rolnej i rozwijanie bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- 7) restrukturyzacja gospodarki rolnej i leśnej pod kątem ograniczeń wynikających z położenia w obszarach chronionego krajobrazu,
- 8) pełniejsze wykorzystanie zasobów i walorów obszarów leśnych do celów turystyczno-wypoczynkowych,
- 9) zachowanie walorów i zasobów środowiska na obszarach parków krajobrazowych i chronionego krajobrazu,
- 10) rozwijanie bazy i zaplecza turystyczno-rekreacyjnego.

Komunikacja

Sieci transportowe warunkują oraz stymulują rozwój gospodarczy i społeczny regionu. Nadrzędnym celem jest rozwój systemu transportowego w kierunku zwiększenia dostępności komunikacyjnej województwa i jego strategicznych obszarów oraz poprawa funkcjonowania tych systemów. Planowane działania:

- 1) dostosowanie drogi nr 901 do parametrów klasy G, wraz z budową obwodnic miejscowości: Dobrodzień, Zawadzkie, Żędowice, Kielcza,
- 2) dostosowanie drogi nr 426 Zawadzkie do parametrów technicznych klasy G, wraz z budową obwodnic miejscowości: Strzelce Opolskie, Jemielnica, Piotrówka, Wierchlesie,
- 3) dostosowanie drogi nr 463 do parametrów klasy Z,
- 4) dopuszczenie budowy obwodnic miejscowości nie wymienionych w powyższym wykazie, w przypadku gdy zaistnieją ku temu istotne przesłanki, m.in. znaczny wzrost obciążenia ruchem lub wzrost uciążliwości akustycznej dla terenów zabudowanych,
- 5) uwzględnienie przebudowy niektórych dróg powiatowych szczególnie tych, które odgrywają istotne znaczenie w obsłudze transportowej regionu,
- 6) uwzględnienie przebiegu linii kolejowej nr 144 relacji Tarnowskie Góry – Opole.

Gospodarka

Lokalne ośrodki rozwoju, obejmujące pozostałe miasta, siedziby gmin i wsie „kluczowe”, w których polityka przestrzenna winna uwzględniać możliwość i potrzebę ich wielofunkcyjnego rozwoju, w tym:

- 1) rozwój małej i średniej przedsiębiorczości bazującej na lokalnych surowcach,
- 2) rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,
- 3) restrukturyzację przedsiębiorstw produkcyjnych,
- 4) zagospodarowanie terenów aktywności gospodarczej,
- 5) rozwój sektora usług, w tym także turystycznych i agroturystycznych.

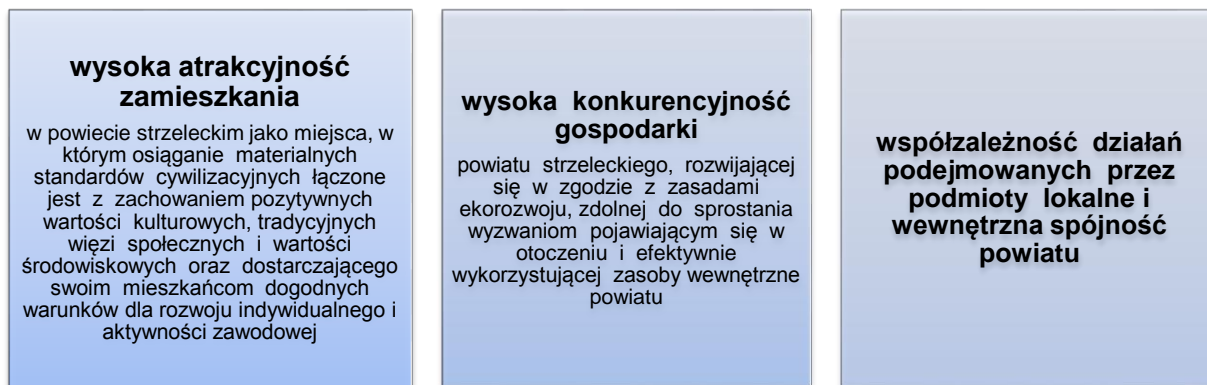
1.3. Wytyczne ze Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. dla Gminy Zawadzkie²

Najważniejsze cele operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. mające wpływ na zagospodarowanie przestrzenne Gminy Zawadzkie to:

- 1) rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych,
- 2) wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej,
- 3) rozwój sektora usług rynkowych,
- 4) poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych,
- 5) rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury,
- 6) rozwój powiązań transportowych,
- 7) poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej,
- 8) integracja systemu transportu zbiorowego,
- 9) poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- 10) kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności,
- 11) racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- 12) przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych,
- 13) poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich,
- 14) wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych,
- 15) rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo,
- 16) rozwój sektora rolno-spożywczego,
- 17) racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

1.4. Wytyczne ze Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r. dla Gminy Zawadzkie³

W Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r. wyznaczono trzy generalne cele strategiczne powiatu, do których należy:

Rysunek 1 Generalne cele rozwoju powiatu strzeleckiego (źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r.)

W wyżej wymienionych celach podkreślono konieczność podjęcia w Gminie Zawadzkie następujących działań:

- 1) remont zabytkowego zameczku będącego siedzibą DPS w Zawadzkiem,
- 2) modernizacja budynku LO w Zawadzkiem z remontem (przebudową dachu) i termomodernizacją.

² Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.

³ Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r.

1.5. Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015⁴

W Strategii Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015 określono następujące cele mające wpływ na jej zagospodarowanie przestrzenne:

CEL STRATEGICZNY 1
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY
przygotowanie oraz publikowanie informacji na temat założeń planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego
stworzenie warunków do lokowania się zakładów związanych z przemysłem drzewnym – wykorzystanie zasobów leśnych
stworzenie warunków do lokowania się zakładów produkcji i przetwórstwa biopaliw i biomasy jako inwestycji wpisującej się w ideę zastępowania tradycyjnych surowców energetycznych przez środki alternatywne
przygotowanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe i usługowe wraz z aktywnym poszukiwaniem i kompleksową obsługą inwestorów
wsparcie dla zrównoważonego rozwoju poprzez dywersyfikację działalności rolniczej na obszarach wiejskich
wspieranie rozwoju i promocja gospodarstw agroturystycznych
CEL STRATEGICZNY 2
ZAPEWNIENIE DOGODNYCH WARUNKÓW ŻYCIA W GMINIE ZAWADZKIE
budowa infrastruktury sportowej dla potrzeb ZSG w Żędowicach
modernizacja Publicznej Szkoły Podstawowej w Zawadzkiem celem racjonalizacji bazy edukacyjnej w Gminie – stworzenie nowoczesnego kompleksu zespołu szkolno-gimnazjalnego na podbudowie szkoły podstawowej (rozbudowa istniejącego budynku) wraz z budową kompleksu sportowo-rekreacyjnego
budowa obwodnicy drogi wojewódzkiej nr 901 relacji Olesno–Zawadzkie–Gliwice dla miejscowości Zawadzkie, Żędowice i Kielcza, jako zadanie będące w kompetencji Zarządu Województwa Opolskiego
budowa ciągu pieszo-rowerowego w pasie drogi wojewódzkiej nr 901, jako zadanie kontynuowane będące w kompetencji Zarządu Województwa Opolskiego
przebudowa skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 901, 426 i 463 na skrzyżowanie typu „rondo”, jako zadanie będące w kompetencji Zarządu Województwa Opolskiego
budowa drogi prowadzącej na składowisko odpadów w Kielczy
budowa ul. Osiedle Świerkle w Zawadzkiem
budowa ul. Kolejowej w Zawadzkiem
budowa ul. Powstańców Śl. w Żędowicach
budowa ul. Stare Osiedle w Kielczy
budowa ul. Polnej w Zawadzkiem
budowa ul. Ligonja w Zawadzkiem
budowa ul. 20 Stycznia w Zawadzkiem
budowa ul. Zielonej w Zawadzkiem
budowa ul. Waryńskiego w Zawadzkiem
budowa ul. Chopina w Zawadzkiem
budowa ul. Ks. Wajdy w Zawadzkiem
budowa ul. Ogrodowej w Zawadzkiem
budowa ul. Zielonej w Żędowicach
budowa ul. Tuwima w Żędowicach
budowa ul. Wojska Polskiego w Żędowicach
budowa ul. Kolejowej w Żędowicach
budowa ul. Słonecznej w Żędowicach

⁴ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007 – 2015

budowa ul. Krótkiej w Żędowicach
budowa ul. Młyńskiej w Żędowicach
budowa ul. Kościuszki w Żędowicach
budowa ul. Konopnickiej w Żędowicach
budowa ul. Karola Miarki w Żędowicach
budowa ul. Kopernika w Kielczy
budowa ul. Chrobrego w Kielczy
budowa ul. Nowowiejskiej w Kielczy
budowa ul. Torowej w Kielczy
budowa ul. Krótkiej w Kielczy
budowa ul. Mostowej w Kielczy
budowa ul. Zamoście w Kielczy
budowa ul. Sosnowej w Kielczy
budowa ul. Słonecznej w Kielczy
budowa ul. Powstańców Śląskich w Kielczy
budowa ul. Zielonej w Kielczy
budowa ul. Granicznej w Zawadzkiem
budowa dogi wewnętrznej – dojazd do garaży na ul. Paderewskiego w Zawadzkiem
budowa drogi wewnętrznej – dojazd do garaży na ul. Bogusławskiego w Zawadzkiem
budowa drogi wewnętrznej – dojazd do garaży przy ul. Opolskiej (za GPZ)
budowa drogi na odcinku od ul. Mickiewicza w Zawadzkiem do ul. 1 Maja w Żędowicach
podnoszenie standardów istniejących w pasach drogowych obiektów inżynierskich tj. mostów i przepustów
uzupełnianie oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych linii oświetlenia ulicznego w miejscach, w których ich brak może być powodem wystąpienia zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników poruszających się w pasie drogowym i przy obiektach zarządzanych przez gminę, graniczących z drogami gminnymi
budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Zawadzkie, Żędowice i Kielcza
uporządkowanie, rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie Gminy
opracowanie i wdrożenie programu likwidacji niskiej emisji
rozbudowa systemu segregacji odpadów komunalnych
rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej
rozbudowa sieci gazowniczej
realizacja przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków
dążenie do zwiększenia udziału transportu zbiorowego (osobowego) z udziałem komunikacji kolejowej i autobusowej pomiędzy miastami województwa opolskiego i sąsiadującymi województwami
modernizacja mieszkań komunalnych
budowa mieszkań komunalnych w ramach partnera prywatnego lub systemu TBS
budowa lokali socjalnych i adaptacji istniejącej bazy mieszkaniowej na lokale socjalne
wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw wspomagających rozwój nowych technologii, w tym działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego
poprawa stanu dziedzictwa kulturowego oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Gminy Zawadzkie
budowa i przebudowa infrastruktury drogowej obsługującej transport rolny
CEL STRATEGICZNY 3
WYKORZYSTANIE I WZMOCNIENIE POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO I REKREACYJNEGO
budowa i przebudowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy
budowa przystani i stanic kajakowych wzdłuż rzeki Mała Panew na terenie Gminy
przebudowa budynku Kinoteatru w Zawadzkiem wraz z wyposażeniem o charakterze inwestycyjnym

i zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz utworzeniem muzeum hutnictwa
budowa parku historycznego im „Wincentego z Kielczy”
rewitalizacja parku miejskiego w Zawadzkiem
modernizacja kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Opolskiej w Zawadzkiem
modernizacja hali widowiskowo-sportowej w Zawadzkiem
przygotowanie terenu pod miasteczko rowerowe „CYKLOCENTER”
przebudowa basenów miejskich w Zawadzkiem
utworzenie na bazie stawu oraz kanału hutniczego „Centrum Sportów Wodnych” wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż kanału hutniczego

Tabela 3 Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015 – wybrane cele strategiczne.

1.6. Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Zawadzkie

W Gminnym programie opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Zawadzkie określono działania w zakresie planowania przestrzennego oraz gospodarki nieruchomościami, a mianowicie:

- 1) niedopuszczanie do wyłączania poza granice administracyjne Gminy fragmentów historycznie wykształconych siedlisk,
- 2) zapobieganie rozproszeniu osadnictwa i ochrona historycznie ukształtowanych układów osadniczych wraz z koloniami,
- 3) wyznaczanie w planach miejscowych nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową na zasadzie kontynuacji historycznych siedlisk,
- 4) wypełnianie zabudową wolnych działek budowlanych w obszarze historycznych siedlisk,
- 5) ochrona historycznie ukształtowanego układu przestrzennego miejscowości i relacji pomiędzy zespołami zabytkowej zabudowy,
- 6) niedopuszczanie do rozdrabniania własności historycznej,
- 7) utrzymanie cech budownictwa regionalnego w nowo projektowanej architekturze,
- 8) interwencja władz Gminy przy rażących naruszeniach prawa budowlanego (zwłaszcza w zakresie samowoli budowlanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz przy obiektach zabytkowych oraz ujętych w ewidencji gminnej (zwłaszcza jeśli chodzi o rozbudowy i przebudowy zmieniające bryłę budynków),
- 9) przeciwdziałanie niszczeniu stanowisk archeologicznych – przestrzeganie konieczności wymagania przy wydawaniu zezwoleń na budowę opinii bądź zezwoleń WKZ,
- 10) podejmowanie działań mających na celu ochronę, zachowanie i rewitalizację stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej (grodziska, kurhany, pozostałości siedzib i urzędzeń obronnych),
- 11) wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych,
- 12) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawadzkie uwzględnienie form ochrony dziedzictwa kulturowego.

W przedmiotowym programie zostały wskazane także propozycje dotyczące zabytków: architektury i budownictwa, techniki, sztuki i rzemiosła artystycznego, zespołów zieleni, stanowisk archeologicznych oraz stref ochrony konserwatorskiej. Ustalano, iż wyznaczone w programie strefy konserwatorskie powinny stanowić maksymalne granice stref ochrony konserwatorskiej wiążące przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dopuszczono także dokonywanie dalszych korekt tych granic przy sporządzaniu planu.

1.7. Wnioski złożone do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie

Na etapie składania wniosków do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie wpłynęły 52 wnioski. Osoby fizyczne złożyły około 40% wszystkich wniosków. Strukturę wniosków dotyczących przeznaczenia terenu przedstawia poniższy wykres:

Wykres 1 Struktura wniosków dotyczących przeznaczenia terenu.

Zdecydowana większość ww. wniosków dotyczyła zmiany przeznaczenia terenów rolnych na zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

1.8. Wnioski

Zasadnicze potrzeby i możliwości Gminy Zawadzkie przedstawia poniższa tabela:

POTRZEBY	MOŻLIWOŚCI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uporządkowanie układu komunikacyjnego w obszarze całej gminy, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów ścisłej zabudowy – budowa obwodnicy i modernizacja dróg wojewódzkich, - budowa, modernizacja dróg powiatowych i gminnych, - utrzymanie ruchu kolejowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ drogi wojewódzkie i powiatowe na terenie gminy są utwardzone, jednakże wymagają modernizacji, którą może utrudnić skoncentrowana wzdłuż nich istniejąca zabudowa, ▪ gmina posiada infrastrukturę kolejową, jednakże przywrócenie ruchu kolejowego na terenie gminy z czynną stacją w Zawadzkim jest uzależnione od czynników zewnętrznych
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa sieci infrastruktury technicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa sieci infrastruktury technicznej wymaga poniesienia dużych nakładów finansowych, w związku z czym należy określić obszary priorytetowe,
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazanie nowych funkcji dla nieużytkowanych budynków usług oświaty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalizacja obiektów w strategicznych miejscach dla gminy, będących w większości jej własnością, jest szansą do wprowadzenia nowych funkcji spełniających obecne potrzeby społeczności
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyznaczenie terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie terenów przeznaczonych do urbanizacji w szczególności do wprowadzenia zabudowy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ istniejąca możliwość powiększenia istniejących terenów wskazanych pod zabudowę, jednakże biorąc pod

mieszkaniowo-usługowej	uwagę, iż obowiązujący plan miejscowy wyznaczył znaczne rezerwy terenów, które nie zostały jeszcze skonsumowane zgodnie ze swym przeznaczeniem, nie uznaje się za zasadne dalsze powiększanie terenów do urbanizacji, nowe tereny budowlane powinny stanowić wyłącznie uzupełnienie istniejących, a wskazywanie nowych obszarów powinno być ograniczone do wyjątkowych i wyłącznie w uzasadnionych przypadkach,
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sporządzenie map zagrożenia powodziowego dających podstawę do wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sporządzenie mapy zagrożenia powodziowego jest uzależnione od innych organów, Gmina w oparciu o sporządzone mapy zagrożenia powodziowego winna przystąpić do sporządzenia planów miejscowych, które objęłyby ochroną obszary zagrożenia powodziowego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanowienie nowych form ochrony przyrody: Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi oraz Rezerwatu Przyrody Dolina Małej Panwi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanowienie nowych form ochrony przyrody: Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi oraz Rezerwatu Przyrody Dolina Małej Panwi jest uzależnione od innych organów
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ występowanie wielu istniejących form ochrony przyrody, a także ustanowienie nowych jest szansą dla rozwoju turystyki w gminie

Tabela 4 Zasadnicze potrzeby i możliwości Gminy Zawadzkie.

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU, W TYM STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

2.1. Obowiązujące dokumenty planistyczne:

2.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie⁵

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie zostało zatwierdzone Uchwałą nr XXXII/233/05 Rady Miejskiej w Zawadzkiem w dniu 29 grudnia 2005 r.

W dokumencie tym przyjęto, iż najistotniejszymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego Gminy jest:

- 1) określenie terenów rozwojowych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową (usługi związane z budownictwem mieszkaniowym) oraz pod usługi komercyjno-handlowo-rzemieślnicze nieuciążliwe,
- 2) ukształtowanie i zagospodarowanie ekologicznego systemu obszarów chronionych,
- 3) wskazanie terenów aktywizacji gospodarczej z ukształtowanym sprawnym układem komunikacyjnym obsługującym miasto i gminę wraz z ich terenami rozwojowymi.

Stwierdzono także, iż realizacja celów rozwoju miasta i Gminy Zawadzkie wiąże się z jakościowymi przemianami w strukturze funkcjonalno-przestrzennej, a głównymi czynnikami wpływającymi na układ urbanistyczny są:

- 1) podstawowy układ komunikacyjny, a w tym realizacja obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 901 relacji Gliwice – Pyskowice – Dobrodzień – Olesno – Częstochowa – Poznań,

⁵ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Zawadzkie zatwierdzone Uchwałą nr XXXII/233/05 Rady Miejskiej w Zawadzkiem z dnia 29 grudnia 2005 r.

- 2) struktura osadnicza miasta i wsi oraz wiążące się z nią kształtowanie zabudowy jako kontynuacja rozwoju istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego.

Wskazano również, iż rozwój miasta charakteryzować się będzie stosunkowo niewielkim wzrostem zaludnienia oraz w perspektywie, ograniczonym przyrostem terenów zainwestowanych. Miasto stanowić będzie wyspecjalizowany monofunkcyjny ośrodek przemysłowy (metalurgiczny), lokalny ośrodek obsługi osadnictwa w Gminie, z wykształconym centrum administracyjno-usługowym rozbudowującym się wzdłuż głównej osi rozwojowej, jaką stanowi ulica Opolska. Przemysł koncentruje się głównie w miejscowości Zawadzkie, gdzie znajduje się największy zakład pracy – Huta Andrzej S.A. w upadłości. Miasto pełni funkcję ośrodka obsługi dla osadnictwa w Gminie i okolicy, stanowiący ważny ośrodek w obsłudze ruchu turystycznego. Nowe tereny mieszkaniowo-usługowe, położone są między linią kolejową, a ul. Opolską w południowej części miasta. Tereny dla rozwoju usług nieuciążliwych zlokalizowane są po wschodniej stronie ul. Opolskiej, na pograniczu z sołectwem Żędowice. Rozwój Gminy w sołectwach Kielcza i Żędowice dla podstawowych funkcji, mieszkalnictwo oraz rolnictwo i leśnictwo odbywać się będzie na zasadzie maksymalnego wykorzystania istniejących uzbrojonych lub przewidzianych do uzbrojenia ulic, z zachowaniem historycznie ukształtowanych najstarszych fragmentów wsi. Do podstawowych zadań i kierunków w procesie przekształcania struktury funkcjonalno-przestrzennej należą:

- 1) modernizacja i prawidłowe wykorzystanie terenów przemysłowych,
- 2) modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego, w tym realizacja obwodnicy drogowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 901 relacji Gliwice – Olesno – Poznań,
- 3) umiarkowany rozwój wszystkich jednostek osadniczych,
- 4) w obszarze śródmieścia:
 - a) utrzymanie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usługowego wzdłuż głównej osi układu drogowego jaką stanowi ulica Opolska,
 - b) wykształcenie placu miejskiego pomiędzy ulicami: Opolską a Dębową,
 - c) modernizacja ulicy Opolskiej,
- 5) w zakresie rozwoju funkcji usługowych:
 - a) kontynuacja realizacji zabudowy usługowej w centrum miasta (targowisko miejskie),
 - b) uzupełnienie usług towarzyszących zabudowie mieszkaniowej na terenach wiejskich,
 - c) realizacja stref usługowych i komercyjnych związanych z przeprowadzeniem obwodnicy drogowej,
 - d) rozwój usług związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Zgodnie z wynikami „Oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawadzkie”, przyjętej Uchwałą Nr XIX/139/12 Rady Miejskiej w Zawadzkim, obowiązujące studium wymaga aktualizacji w następującym zakresie:

- 1) zgodności z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu (Strategią Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego),
- 2) wykazu zabytków oraz stanowisk archeologicznych,
- 3) wprowadzenia zasad ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz w nawiązaniu do Programu Ochrony Zabytków,
- 4) uwzględnienia wniosków o zmianę przeznaczenia terenów,
- 5) dostosowania zapisów do nowych regulacji prawnych,
- 6) uwzględnienia zasad dotyczących ochrony środowiska, w tym zasad ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Małej Panwi”.

2.1.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze Gminy Zawadzkie aktualnie obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

OBOWIĄZUJĄCE PLANY MIEJSCOWE

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zawadzkie

- przyjęty uchwałą Nr VII/62/2003 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 28 sierpnia 2003 r.,
- opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 87, poz. 1703.

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zawadzkie

- przyjęty uchwałą Nr XIII/87/07 Rady Miejskiej w Zawadzkim z dnia 20 grudnia 2007 r.,
- opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 9, poz. 527.

Tabela 5 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Zawadzkie.

Ww. plany obejmują cały teren zurbanizowany Gminy Zawadzkie, z wyłączeniem terenów leśnych stanowiących około 63% powierzchni Gminy oraz terenów zamkniętych, które obowiązywały w 2007 r.

W 2012 r. została przeprowadzona „Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawadzkie”. W wyniku powyższego ustalano, iż obowiązujący „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zawadzkie” z uwagi na fakt jego sporządzenia w myśl ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, w świetle obowiązujących przepisów prawa jest w całości nieaktualny. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zawadzkie” należy uaktualnić w zakresie:

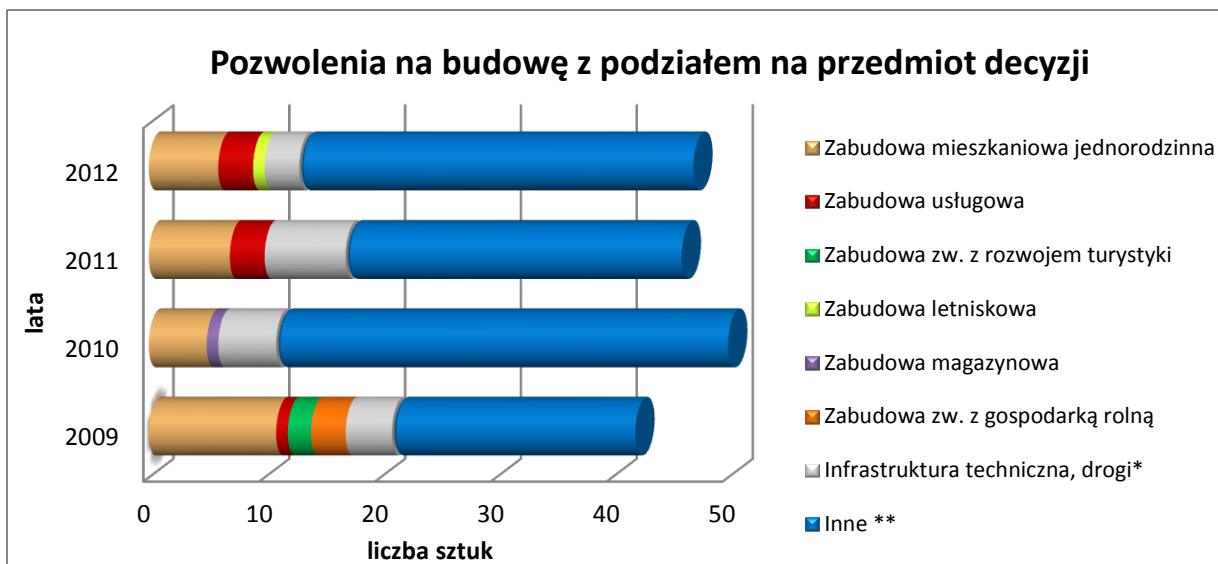
- 1) zgodności z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu (Strategią Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015, Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego),
- 2) wykazu zabytków oraz stanowisk archeologicznych,
- 3) uwzględnienia wniosków o zmianę przeznaczenia terenów,
- 4) dostosowania zapisów do nowych regulacji prawnych,
- 5) uwzględnienia zasad dotyczących ochrony środowiska, w tym zasad ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Małej Panwi”.

2.2. Analiza ruchu budowlanego w latach 2009-2012

Na potrzeby oceny ruchu budowlanego na terenie Gminy Zawadzkie poddano analizie następujące decyzje administracyjne wydane w latach 2009-2012:

- 1) decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 2) decyzje o warunkach zabudowy,
- 3) pozwolenia na budowę.

W rozpatrywanym okresie zostały wydane 3 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dotyczyły one budowy nowej siedziby Komisariatu Policji w Zawadzkim, odbudowy zbiornika o charakterze retencyjno-pożarowym oraz budowy zbiornika małej retencji w Żędowicach. W omawianym czasie nie wydano żadnych decyzji o warunkach zabudowy. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w latach 2009-2012 utrzymywała się na względnie stałym poziomie i wynosiła kolejno: 42, 50, 46, 47, co obrazuje poniższy wykres:

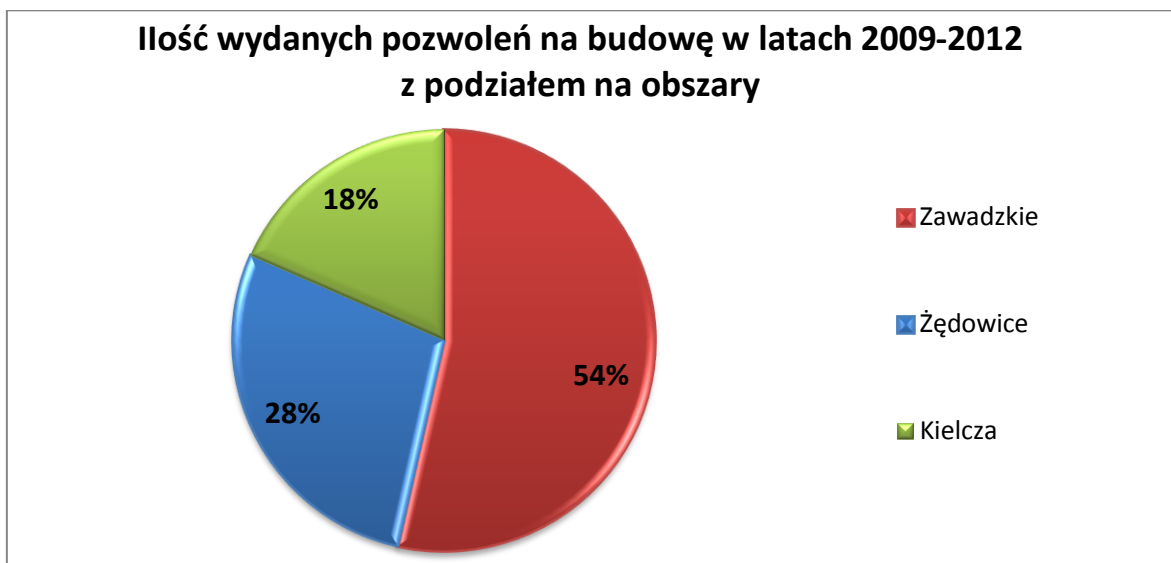

* – nie uwzględnia pozwoleń dotyczących realizacji przyłączy oraz wewnętrznych instalacji w pojedynczych obiektach,

** – dotyczą: rozbudowy, nadbudowy, przebudowy bądź rozbiórki już istniejącej zabudowy oraz zmian decyzji wydanych w latach poprzednich.

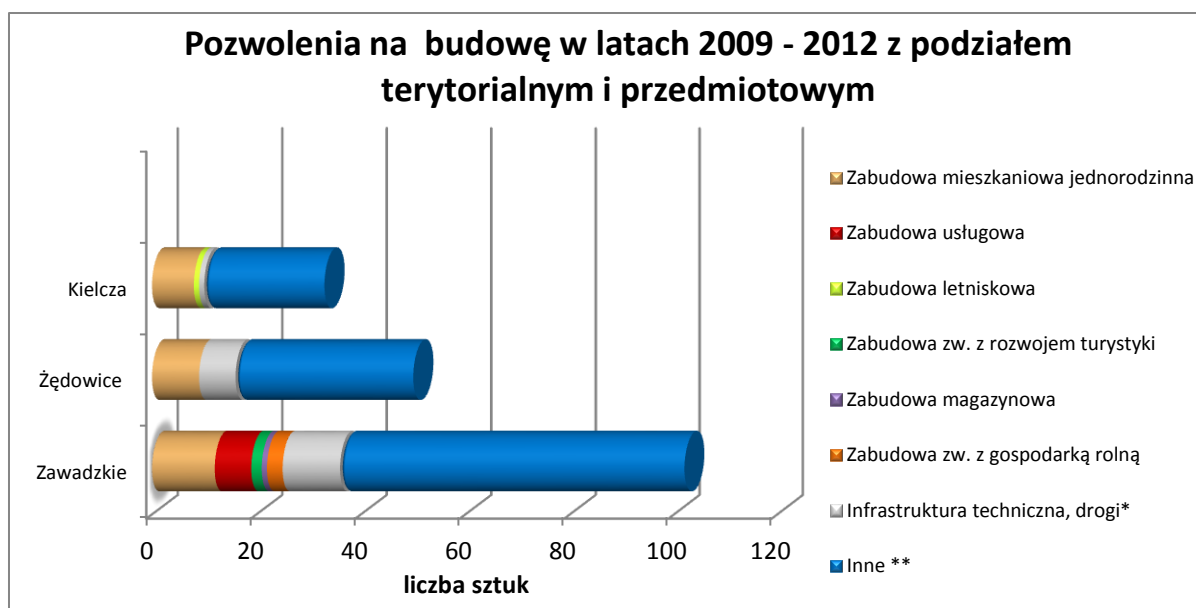
Wykres 2 Pozwolenia na budowę z podziałem na przedmiot decyzji.

Ponad połowa wszystkich decyzji o pozwoleniu na budowę obejmowała miasto Zawadzkie – 54%, pozostałe 28% wieś Żędowice i 18% wieś Kielczę, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3 Ilość wydanych pozwoleń na budowę w latach 2009-2012 z podziałem na obszary.

Najwięcej pozwoleń na budowę dotyczyło rozbudowy, nadbudowy, przebudowy bądź rozbiórki budynków już istniejących oraz podłączenia ich do sieci infrastruktury technicznej i stanowiło aż 66% wszystkich pozwoleń. Kolejne pozwolenia dotyczyły realizacji nowych inwestycji, takich jak: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – 16%, infrastruktura techniczna – 10%, zabudowa usługowa – 4%, zabudowa związana z gospodarką rolną – 2% oraz zabudowa magazynowa, letniskowa i związana z zagospodarowaniem terenów turystycznych – 2%.

* – nie uwzględnia pozwoleń dotyczących realizacji przyłączy oraz wewnętrznych instalacji w pojedynczych obiektach,

** – dotyczą: rozbudowy, nadbudowy, przebudowy bądź rozbioru już istniejącej zabudowy oraz zmian decyzji wydanych w latach poprzednich.

Wykres 4 Pozwolenia na budowę wydane w latach 2009 – 2012 z podziałem terytorialnym i przedmiotowym.

Ilość przedmiotowych pozwoleń na realizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w każdej z trzech miejscowości jest zbliżona. Znaczne różnice dotyczą zabudowy usługowej, na którą wydano jedynie 7 decyzji i to wyłącznie w Żędowicach. Liczba decyzji dotycząca rozbudowy sieci infrastruktury technicznej oraz budowy dróg w Zawadzkiem i Żędowicach wynosiła kolejno 11 i 7, a w Kielczy wydano tylko jedną taką decyzję.

Reasumując, w rozpatrywanym okresie w Gminie Zawadzkie nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy, co jest wynikiem dużego pokrycia potencjalnych terenów inwestycyjnych obowiązującym planem miejscowym. Sporadycznie wydawane były decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Największa aktywność inwestycyjna została odnotowana na terenie miasta Zawadzkie, aczkolwiek sam ruch budowlany dotyczący realizacji nowych inwestycji kubaturowych to zaledwie 25% wszystkich wydawanych pozwoleń na budowę. Świadczy to o zastoju budowlanym i o niskim zapotrzebowaniu na nowe tereny inwestycyjne.

2.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Struktura przestrzenna Gminy ma charakter pasmowy, z lokalnymi obszarami koncentracji zabudowy. Najważniejszym elementem determinującym rozwój zabudowy jest droga wojewódzka nr 901, która wraz z linią kolejową przecina obszar całej Gminy z północnego-zachodu na południowy-wschód. Naturalnym ograniczeniem ekspansji zabudowy od strony północnej jest rzeka Mała Panew, natomiast od południa, wschodu i zachodu rozległe tereny leśne. Ponadto na obszarze całej Gminy zauważalny jest brak wyraźnej granicy między poszczególnymi miejscowościami.

Układ urbanistyczny **miasta Zawadzkie** wynika w dużej mierze z jego położenia geograficznego oraz genezy jego powstania. Lokalizacja w 1836 r. zakładu hutniczego na terenie obecnego Zawadzkiego dała załazek przyszłego miasta przemysłowego. Z tego okresu również zachowały się osiedla mieszkaniowe w rejonie starej huty, zamknięte ulicami Ks. Wajdy, Opolską i Lubliniecką. Następnie na skutek rozbudowy huty, postępującej od początku lat sześćdziesiątych, rejon rozrósł się aż do doliny Małej Panwi. Do dziś zachowały się kompleksy zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej i osiedli robotniczych huty w rejonie ulic Andrzeja, Waryńskiego

i Zielonej z dominującą zabudową drewnianą, krytą papą. Stanowią one żywy skansen dawnego budownictwa przyzakładowego. Zasadniczo, na terenie miasta zachowały się założenia urbanistyczne osiedli robotniczych, domków jednorodzinnych powstałych w XIX i na początku XX wieku, w swym niezmiennym układzie, uzupełnione o sporadycznie lokalizowaną zabudowę mieszkaniową, w rejonie ulic Mickiewicza i Chopina.

Główną osią przestrzenną miasta jest nadal ul. Opolska, która w pierwszej kolejności została obudowana z obu stron, a następnie zabudowa rozprzestrzeniła się w układzie równoległym do niej. Wzdłuż tej ulicy wykształciły się główne funkcje centrotwórcze miasta, których zasięg kończy się na południu na granicy linii kolejowej i na północy w okolicach stawu hutniczego. Ponadto, ważnym elementem funkcjonalno-przestrzennym tej części miasta jest zabytkowy budynek Urzędu Gminy wraz z usytuowanym obok niego placem.

W miarę oddalania się do ul. Opolskiej dość intensywna zabudowa usługowa i mieszkaniowa wielorodzinna ustępuje na rzecz bardziej ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, graniczącej dalej z terenami otwartymi.

W układzie funkcjonalnym miasta charakterystyczne jest przemieszanie funkcji mieszkaniowych z usługowymi i produkcyjnymi oraz występowanie zabudowy zagrodowej, lub jej pozostałości, w centralnym rejonie miasta. Zauważalny jest brak wyraźnego centrum miasta z przypisanymi do tej roli funkcjami. Rolę tę pełni ul. Opolska wraz z obszarem koncentracji usług na odcinku od ul. Lublinieckiej do ul. Paderewskiego oraz poprzecznie do niej przypisanego układu terenów zieleni urządzonej, w skład której wchodzi plac przed Urzędem Gminy i plac rekreacyjny ze stawem.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna występuje głównie przy ul. Opolskiej, z największymi osiedlami na skrzyżowaniu z ul. Nowe Osiedle oraz Powstańców Śląskich. Mniejsze zespoły tej zabudowy znajdują się przy ul. Waryńskiego oraz Zielonej. Pozostałe lokalizacje zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyznaczone zostały dość chaotycznie i są przemieszane z zabudową mieszkaniową jednorodziną.

Najważniejsze tereny usług sportu i rekreacji posiadające w swej ofercie boisko oraz basen otwarty zlokalizowane są w północnej części miasta na zbiegu ulic Strzeleckiej i Opolskiej, natomiast w centralnej części miasta przy ul. Powstańców Śląskich znajduje się basen otwarty, a przy ul. Opolskiej Gminny Ośrodek Sportu i Turystyki.

Duże znacznie w strukturze funkcjonalnej miasta pełni zabudowa produkcyjna, zajmująca znaczne tereny w północnej części miasta. Są to tereny byłej huty „Andrzej”, które obecnie wykorzystywane są na działalność produkcyjno-usługową przez mniejsze podmioty gospodarcze.

Funkcja rolnicza w większości przypadków na terenie miasta została zaniechana, za wyjątkiem pojedynczych gospodarstw we wschodniej jego części.

Układ funkcjonalno-przestrzenny **Żędowic** również wynika z podłoża historycznego. W drugiej połowie XVIII wieku w Żędowicach funkcjonował, duży jak na owe czasy, zakład hutniczy zatrudniający ok. 130 pracowników. W tym czasie powstał także kompleks pięciu budynków mieszkalnych tworzących osiedle pracownicze zwane "Dworem" oraz osiedla: Folopolis, Świerkle i Zawadzkie. Rozwój gospodarczy spowodował gwałtowny wzrost liczby ludności na całym terenie. Liczba mieszkańców w latach 1840-1885 wzrosła z 1905 do 3468 osób. Wieś wraz z osiedlami pracowniczymi znacznie przewyższała pod tym względem wszystkie sąsiednie miejscowości i po Strzelcach była drugą, co do wielkości jednostką administracyjną w okolicy. W 1836 r. na lewym brzegu Małej Panwi powstał nowy ośrodek hutniczy, tworzący dziś hutę w Zawadzkiem. Odtąd huta i walcownia w Żędowicach traciły powoli na znaczeniu stając się w stosunku do Zawadzkiego przestarzałymi i coraz kosztowniejszymi w utrzymaniu oraz produkcji.

W wyniku tych przemian gospodarczych Żędowice utraciły rangę najpoważniejszego w powiecie strzeleckim ośrodka hutniczego i stały się miejscem zamieszkiwania pracowników zakładów zlokalizowanych w Zawadzkiem. Pozostałościami po tych przeobrażeniach są zauważalne załączki układów koncentrycznych o dużym zagęszczeniu zabudowy, w szczególności wzdłuż ul. Opolskiej i Strzeleckiej oraz w rejonie dawnego dworca kolejowego. W miarę rozrastania się Żędowic obszary te zostały rozbudowane w sposób przypadkowy.

Dzisiejsze Żędowice są niemalże monofunkcyjne. Zdecydowanie dominuje tutaj zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Niewielkie tereny usługowe zlokalizowane są przy ul. Opolskiej i częściowo przy ul. Strzeleckiej. Tereny produkcyjne (w tym produkcji rolniczej) występują pojedynczo i mimo iż położone są na jej obrzeżach, to najczęściej bezpośrednio sąsiadują z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Poważnym elementem zaburzającym ład przestrzenny Żędowic jest rozproszenie zabudowy. W związku powyższym należy ograniczyć tą tendencję tworząc dogodniejsze warunki inwestycyjne w rejonach uzupełniania zabudowy poprzez łatwiejszy dostęp do infrastruktury technicznej oraz lepszą obsługę komunikacyjną.

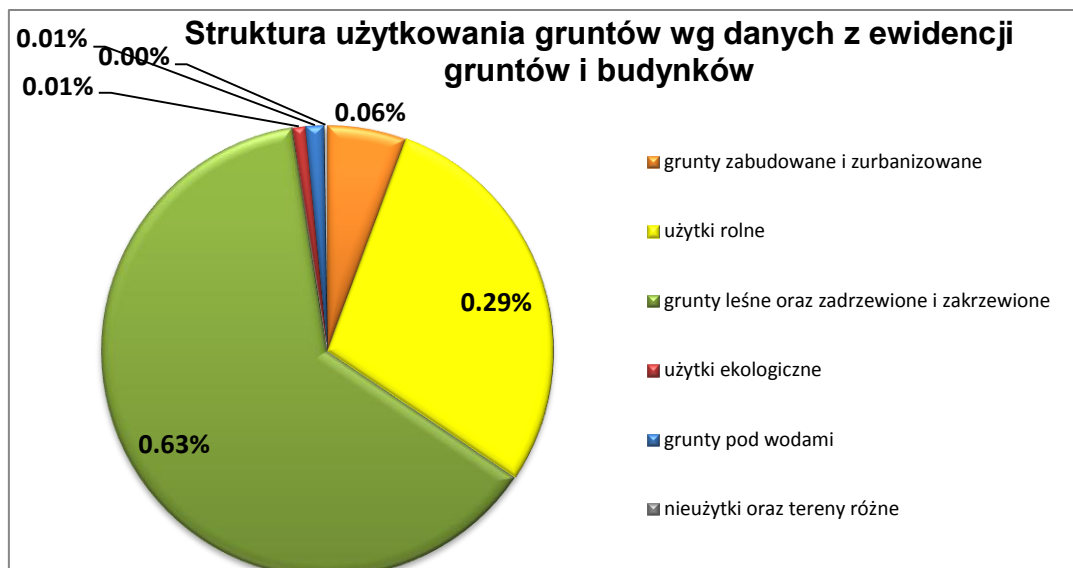
Uwarunkowanie historyczne również pozostawiły ślad w dzisiejszej strukturze funkcjonalnej i przestrzennej **Kielczy**. Wieś ta od początku swego istnienia była funkcjonalnie związana z rolnictwem i hodowlą trzody chlewnej. Najstarszą częścią w Kielczy jest obszar wokół Kościoła św. Bartłomieja Apostoła. Niedaleko kościoła znajduje się pagórek będący pozostałością po średniowiecznym gródku, który użytkowany był do końca XIII wieku. Spełniał on najprawdopodobniej funkcje obronne. Mieściła się na nim wieża obronno mieszkalna, a krawędź jej otoczona była palisadą i tak powstała osada Nowa Wieś. W 1830 roku topograf Knie odnotował przynależność Nowej Wsi wraz z folwarkiem do Kielczy, a kilkanaście lat później odnotował występowanie w niej zabudowań gospodarczych wraz z mieszkaniami dla pracowników, gorzelnii, stajni oraz folwarku z owczarnią. Zabudowania na Starym Osiedlu, kiedyś folwarku, powstały w latach 1880 – 1890. Wybudowano tam pomieszczenia dla pracowników, stajnie, spichlerze obory i magazyny. Od 1933 roku Kielcza rozrasta się wzdłuż drogi prowadzącej do nieczynnej już kopalni kamienia wapiennego. Wybudowano wówczas 10 domów jednorodzinnych, a na terenach folwarku wybudowano 3 domy. Ukazana ówczesnie na mapach wieś była dzielona na regiony:

- 1) Rejon Keltsch obejmował dzisiejsze ulice: Dobrego Pasterza, Leśną, początek ul. Powstańców, Koniec ul. Leśnej był dość gęsto zabudowany i kręty z tego względu w Communicanten Buch (w księgach parafialnych z 1841 roku pojawia się nazwa Gensdziubek,
- 2) Kolonie Neudorf to część dzisiejszej Kielczy obejmująca ul. Nowowiejską i dzisiejsze Stare Osiedle,
- 3) Kolonia Gorki – część dzisiejszej ul. Opolskiej i ul. ks. Wajdy, ta część powstała najprawdopodobniej w latach 1815 – 1819,
- 4) Samosche z leśniczówką Keltsch – dzisiejsze Zamoście.

Dzisiaj zabudowa Kielczy koncertuje się między ul. Opolską, a rzeką Mała Panew. Na jej terenie widoczne są tendencje do rozlewania zabudowy wzdłuż dość chaotycznie wydzielonych dróg dojazdowych, co nie sprzyja utrzymaniu ładu przestrzennego. Wyjątek stanowi zwarta zabudowa wzdłuż ulic: Dobrego Pasterza, Leśnej i Powstańców Śląskich, a więc na najstarszych terenach wsi. W związku z powyższym, tak jak w przypadku Żędowic należy przeciwdziałać tej tendencji poprzez łatwiejszy dostęp do infrastruktury technicznej oraz lepszą obsługę komunikacyjną, w szczególności przy realizacji systemu kanalizacji sanitarnej..

Pod względem funkcjonalnym Kielcza, podobnie jak Żędowice, jest zdominowana przez zabudowę mieszkaniową, z tą różnicą, że w Kielczy praktycznie nie występuje zabudowa produkcyjna, natomiast bardziej rozbudowana jest oferta usługowa. Ponadto, w Kielczy jest najwięcej w Gminie gospodarstw prowadzących czynną działalność rolniczą.

Biorąc pod uwagę strukturę użytkowania gruntów Gmina Zawadzkie ma charakter leśno-rolniczy. Zdecydowaną większość obszaru Gminy (63,1%) stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, które w większości wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu "Lasy Stobrowsko – Turawskie". Stosunkowo duży jest również udział użytków rolnych, stanowiących około 28,8% powierzchni Gminy. Tereny zabudowane i zurbanizowane to jedynie 5,6% powierzchni Gminy. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów sporządzona na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków na dzień 14.02.2013 r. przedstawia się następująco:

Wykres 5 Struktura użytkowania gruntów wg danych z ewidencji gruntów i budynków (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).

Przestrzenie publiczne

Podstawową przestrzenią publiczną w Gminie jest oddany do użytkowania w styczniu 2012 r. Plac Reprezentacyjny przy ul. Stawowej w Zawadzkiem, który szybko stał się obszarem szczególnie ważnym w strukturze miasta. Dzięki swym walorom rekreacyjnym i kulturalnym pełni dziś funkcję wizytówki miasta. Funkcję przestrzeni publicznych na terenie gminy pełni również Plac Reprezentacyjny w rejonie ul. Nowe Osiedle, park przy ul. Dębowej, teren przy budynku byłego Kinoteatru przy ul. Dworcowej w Zawadzkiem oraz rejon stawu przy ul. Leśnej w Kielczy.

W pozostałej części przestrzeni publicznej ograniczają się wyłącznie do dróg publicznych, niewielkich, placików związanych z obsługą komunikacyjną obiektów usługowych. W zabudowie mieszkaniowej zjawisko przestrzeni publicznych jest bardzo ograniczone. W ścisłym centrum miasta, poza wyżej wymienionymi przestrzeniami w zasadzie nie występują.

W zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, przestrzenie pomiędzy zabudową zazwyczaj stanowią zieleń urządzoną z ciągami pieszymi i urządzeniami rekreacji codziennej. Należy jednak zauważyć, że lokalizowanie budynków wielorodzinnych w układzie równoległych, długich brył nie sprzyja tworzeniu się struktur przestrzennych takich jak place czy dziedzińce wewnętrzne, które wpływają na wzrost integracji mieszkańców. Układy takie powodują, że przestrzenie wspólne są rozczłonkowane i pełnią wyłącznie funkcje komunikacyjne dla potrzeb przemieszczania się.

W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej przestrzenie publiczne nie są w ogóle realizowane. Przestrzeń publiczna ograniczona jest jedynie do funkcji komunikacyjnej. Podobną dysfunkcję publiczną prezentują obszary obrzeżne, gdzie układy ulicowe nie wykształciły miejsc integracji społecznych. Powodem może być dominująca funkcjonalnie rola centrum miasta, a przez to brak potrzeby grupowania funkcji usługowej w poszczególnych osiedlach czy wsiach.

Podsumowując, wysokiej jakości przestrzenie publiczne pojawiają się głównie w centralnej części miasta. Na pozostałych terenach, gdzie dominuje głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przestrzenie publiczne praktycznie nie występują.

Zabudowa mieszkaniowa

W gminie dominującym rodzajem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W zdecydowanej większości występuje ona w formie budynków wolnostojących. Wyjątek stanowi centrum Zawadzkiego oraz ul. Moniuszki z zabudową bliźniaczą, a także części Osiedla Świerkle i ul. Bogusławskiego, Mickiewicza, Szymanowskiego z zabudową w formie szeregowej. Intensywność zabudowy wyraźnie maleje poza funkcjonalnym centrum miasta. Charakterystyczne jest przemieszczanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową zagrodową we wschodniej

części miasta oraz na obszarach wiejskich. Częste są sytuacje, że działalność rolnicza została zaniechana, a zabudowa gospodarcza została zaadaptowana na inne potrzeby.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jako wyraźny element miejskiej struktury usytuowana jest przy ul. Nowe Osiedle, Zielonej, Waryńskiego, Lublinieckiej, 20 stycznia, Szpitalnej, Andrzeja, Opolskiej, Powstańców Śląskich, Miarki, Sienkiewicza i Paderewskiego. Na terenach wiejskich występuje dość przypadkowo i jest usytuowana przy ul. Dobrego Pasterza, i Konopnickiej w Kielczy. Na terenie miasta maksymalna wysokość zabudowy wielorodzinnej to 5 kondygnacji, na terenach wiejskich tylko 2.

Rozmieszczenie poszczególnych rodzajów zabudowy zostało przedstawione na Planszy nr 1 pt. *Uwarunkowania rozwoju – istniejący stan zagospodarowania*, stawiającej załącznik graficzny do niniejszego opracowania, przy czym do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zostały zaliczone, zgodnie z obecnym stanem prawnym, budynki do 2 lokali mieszkalnych, a także te do 4 lokali, mimo iż w związku ze zmianą definicji budynku mieszkalnego jednorodzinnego utraciły ten przymiot. Ze względu na jednakowy odbiór tych obiektów w przestrzeni, za sprawą podobnej ich formy i gabarytów, zostały zgrupowane razem.

Stan zasobów mieszkaniowych w Gminie przedstawia poniższa tabela.

ZASOBY MIESZKANIOWE W GMINIE ZAWADZKIE (SZT.)			
	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Zawadzkie – miasto	2535	2539	2540
Żędowice, Kielcza	1309	1309	1310
Razem Gmina Zawadzkie	3844	3848	3850

Tabela 6 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Liczba mieszkań w rozpatrywanym okresie w mieście wzrosła o 5, zaś w obszarach wiejskich tylko o jedno mieszkanie. Widoczny jest także wyraźny deficyt mieszkań komunalnych, których ilość w latach 2009-2011 wynosiła niezmiennie 13.⁶ Standard tego rodzaju mieszkań jest niski, wiele z nich nie posiada węzła sanitarnego oraz centralnego ogrzewania. Zgodnie z zapisami w książkach obiektów stan techniczny budynków komunalnych należy określić jako dostateczny.

Powyższe dane, nie tylko świadczą o poważnym zastoju w budownictwie mieszkaniowym, ale także o nieustannie starzejącej się tkance zabudowy na terenie całej gminy.

Zabudowa usługowa

Targowisko miejskie oraz większość istniejących obiektów usługowych w przeważającej części zlokalizowana jest w Zawadzkim. Nowe i najczęściej realizowane inwestycje to obiekty handlowe lokalizowane wyłącznie w mieście. Na terenie Gminy Zawadzkie zapotrzebowanie na usługi jest realizowane poprzez:

- 1) usługi oświaty:
 - a) Publiczne Przedszkole Nr 2 z Oddz. Integracyjnym – Zawadzkie, ul. Paderewskiego 1,
 - b) Publiczne Przedszkole Nr 3 z Oddz. Żłobkowym – Zawadzkie, ul. Harcerska 7,
 - c) Publiczne Przedszkole w Żędowicach – Żędowice, ul. Strzelecka 17,
 - d) Publiczne Przedszkole w Kielczy – Kielcza, ul. Szkolna 1,
 - e) Publiczna Szkoła Podstawowa – Zawadzkie, ul. Opolska 47,
 - f) Publiczne Gimnazjum Nr 1 – Zawadzkie, ul. Opolska 47,
 - g) Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Żędowicach – Żędowice, ul. Strzelecka 35,
 - h) Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Wincentego z Kielczy – Kielcza, ul. Szkolna 1,
 - i) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zawadzkim – ul. Krótka 1
 - j) Zespół Szkół Specjalnych przy Domu Pomocy Społecznej – Zawadzkie, ul. Czarna 2.

⁶ Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007 – 2015.

- 2) usługi w zakresie służby zdrowia i pomocy społecznej – w obszarze Gminy występują tylko niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz kilka poradni specjalistycznych, które również udzielają pomocy medycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. W zakresie pomocy społecznej w Zawadzkim działa również:
- a) Ośrodek Pomocy Społecznej – Zawadzkie, ul. Dębowej 11,
 - b) Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie – Zawadzkie, ul. Czarna 2.
- 3) usługi kultury:
- a) Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadzkim, ul. Dębowa 13a wraz z filiami w Kielczy i Żędowicach,
 - b) Dom Kultury – Zawadzkie ul. Powstańców Śląskich 1,
 - c) Izba Tradycji w LO im. Mieszka I – Zawadzkie, ul. Krótka 1,
 - d) Zabytkowa Chata – Kielcza, ul. Dobrego Pasterza.
- 4) usługi sportu i turystyki:
- a) Centrum Informacji Turystycznej – Zawadzkie, ul. Dworcowa,
 - b) Gminny Ośrodek Sportu i Turystki – Zawadzkie, ul. Opolska 23,
 - c) Stadion – Zawadzkie, ul. Opolska,
 - d) Basen – Zawadzkie, ul. Powstańców Śląskich,
 - e) Orliki – Zawadzkie, ul. Powstańców Śląskich i przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych,
 - f) Plac rekreacyjny – Zawadzkie, ul. Stawowa,
 - g) Plac rekreacyjny – Zawadzkie, ul. Nowe Osiedle,
 - h) Boiska – Kielcza, ul. Polna i Szkolna,
 - i) Boiska – Żędowice, ul. Stawowa i Strzelecka.
- 5) usługi kultury religijnego:
- a) Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Rodziny – Zawadzkie, ul. Lubliniecka 5
 - b) Kościół Rzymskokatolicki pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – Zawadzkie, ul. Kościelna 1,
 - c) Kościół Ewangelicko – Augsburski – Zawadzkie, ul. Opolska 21,
 - d) Kościół Rzymskokatolicki pw. Matki Bożej Bolesnej – Żędowice, ul. Wajdy 10,
 - e) Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Bartłomieja Apostoła – Kielcza, ul. Dobrego Pasterza 26.
- 6) usługi w zakresie bezpieczeństwa publicznego:
- a) Komisariat Policji w Zawadzkim przy ul. Dębowej 5 (planowana jest budowa nowej siedziby przy ul. Kolejowej),
 - b) Ochotniczą Straż Pożarną w Zawadzkim – ul. Stawowa 6,
 - c) Ochotniczą Straż Pożarną w Kielczy – ul. Księdza Wajdy 12,
 - d) Ochotniczą Straż Pożarną w Żędowicach – ul. Strzelecka 36.
- 7) usługi administracji publicznej – Urząd Miejski w Zawadzkim przy ul. Dębowej 13. Pozostałe instytucje szczebla powiatowego są realizowane w mieście powiatowym Strzelce Opolskie.

Reasumując, zapotrzebowanie na usługi komercyjne o szerokim profilu działalności najlepiej jest realizowane na terenie miasta w przeciwieństwie do obszarów wiejskich, gdzie usługi tego typu prawie nie występują. Spośród usług publicznych najgorzej sytuacja przedstawia się w zakresie usług zdrowia, które realizowane są głównie przez prywatne podmioty.

Zabudowa produkcyjna

Przemysł jest dominującym sektorem gospodarki w Gminie Zawadzkie. Największe podmioty prowadzące swą działalność na jej terenie są zlokalizowane w centrum miasta, na terenach po byłej Hucie „Andrzej oraz na obszarach z nimi bezpośrednio sąsiadującymi. Są to m. in.:

- 1) ALCHEMIA S. A., ZAKŁAD WALCOWANI RUR ANDRZEJ,
Zawadzkie, ul. Ks. Wajdy 1,

- 2) TRACK TEC KOLTRAM SP. Z O.O.
Zawadzkie ul. Lubliniecka 6
- 3) IZOSTAL S.A
Zawadzkie, ul. Polna 3,
- 4) PPH ENERGO – SILESIA SP. Z O.O.
Zawadzkie, ul. Opolska 21B,
- 5) TNS SP. Z O.O. FILIA ZAWADZKIE
Zawadzkie, ul. Księdza Wajdy 1A,
- 6) KUŹNIA – ZAWADZKIE SP. Z O.O.
Zawadzkie, ul. Lubliniecka 6,
- 7) GJH-KOŁO H. JANIKOWSKI SPÓŁKA KOMANDYTOWA
Zawadzkie, ul. Lubliniecka 8.

Na pozostałym obszarze gminy znajdują się również liczne zakłady usługowe, w tym: rzemieślnicze, handlowe i gastronomiczne. Rola tych mikroprzedsiębiorstw, prowadzonych głównie przez osoby fizyczne działające na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, w kreowaniu nowych miejsc pracy jest coraz większa.

Resumując, zasadnicze cechy struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zawadzkie to:

- charakter gminy: miasto Zawadzkie – produkcyjno-usługowy, Żędownice i Kielcza – rolny
- główna oś przestrzenna gminy – ul. Opolska, wokół niej są skoncentrowane największe skupiska zabudowy
- naturalna granica rozwoju zabudowy – rzeka Mała Panew
- dominacja zabudowy niskiej (mieszkaniowej jednorodzinnej)
- wysoki wskaźnik lesistości
- szkielet układu komunikacyjnego – przebiegająca z północo-zachodu na południowy-wschód droga wojewódzka nr 901 zapewniająca połączenie z terenami zewnętrznymi
- brak dostępności komunikacji kolejowej
- brak wyraźnego centrum miasta z przypisanymi do tej roli funkcjami
- realizacja usług komercyjnych o szerokim profilu działalności głównie w mieście, na obszarach wiejskich usługi tego typu prawie nie występują
- niedobór usług zdrowia
- znaczna część obszaru miasta stanowi teren po byłej Hucie „Andrzej”, obecnie wykorzystywany przez wiele podmiotów, prowadzących działalność w profilu produkcyjno-magazynowym
- zauważalne kolizje na styku zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej, przemieszanie funkcji
- tendencje do rozpraszania zabudowy, w szczególności na obszarach wiejskich
- linie wysokiego napięcia warunkujące ograniczenia w zabudowie

2.4. Uzbrojenie terenów

Jednym z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju nowej zabudowy jest kompleksowe uzbrojenie terenów, na które składają się sieci: energetyczna, wodociągowa, gazowa, ciepłownicza, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej.

Najkorzystniej przedstawia się sytuacja z siecią wodociągową, która zaopatruje cały obszar gminy. Natomiast wyraźne braki w uzbrojeniu terenów widać w sieci ciepłowniczej i gazowej, która występuje głównie w Zawadzkim. Stopień uzbrojenia gminy w sieć kanalizacji deszczowej również jest niezadowolający. Występuje ona częściowo w ciągu drogi wojewódzkiej nr 901 oraz sporadycznie w ciągach dróg gminnych, zgodnie z schematem zamieszczonym na Planszy nr 1 stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania. Uzbrojenie w sieć kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Zawadzkie i wsi Żędowice należy uznać za wystarczające dla aktualnie zainwestowanych terenów. W przeciwieństwie do Kielczy, w której prawie ona nie występuje. Zgodnie z danymi pozyskanymi w Zakładzie Gospodarki Komunalnej "ZAW-KOM" Sp. z o.o. liczba korzystających z sieci na przełomie 2012 i 2013 r. kształtowała się następująco:

- 1) sieć wodociągowa – 100% mieszkańców Gminy,
- 2) sieć kanalizacji sanitarnej – 99% mieszkańców miasta Zawadzkie, 90% mieszkańców Żędowic, brak sieci w Kielczy.

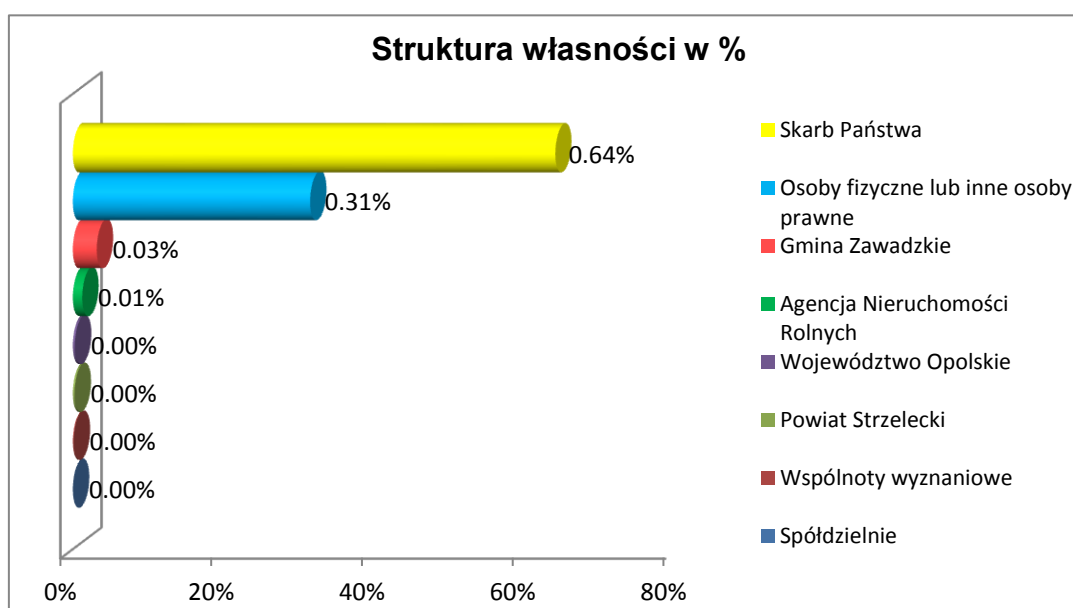
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2011 r. z sieci gazowej korzystało ok. 2% mieszkańców Gminy, w tym w mieście 3%.

Przez teren gminy przebiega także sieć energetyczna wysokiego napięcia i na jej obszarze zlokalizowane są dwa główne punkty zasilania: przy ul. Opolskiej oraz na terenie byłej Huty „Andrzej”.

Uzbrojenie terenów w stosunku do obecnego zainwestowania gminy jest niewystarczające w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej, ciepłowniczej oraz gazowej. Toteż przy wyznaczaniu nowych terenów inwestycyjnych należy wziąć pod uwagę realne możliwości późniejszego uzbrojenia tychże obszarów w sieci infrastruktury technicznej.

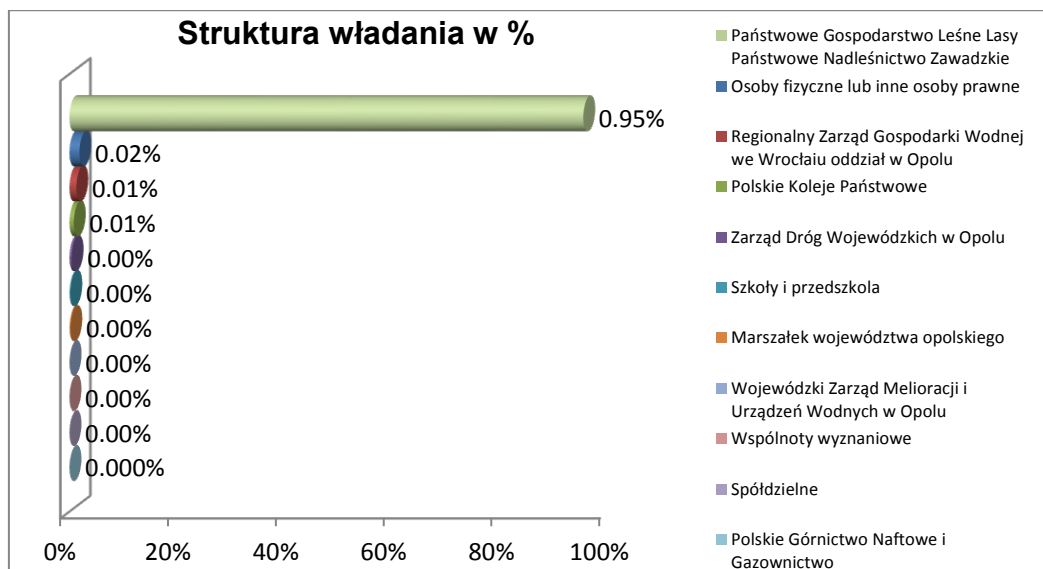
3. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w Zawadzkim ustalano, iż struktura własności gruntów w gminie przedstawia się następująco:

Wykres 6 Struktura własności w % (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkim).

Mimo iż większość gruntów położonych na terenie Gminy Zawadzkie jest własnością Skarbu Państwa, Gminy Zawadzkie, Województwa Opolskiego oraz Powiatu Strzeleckie to faktycznie ponad 67% z nich jest we władaniu niżej wymienionych jednostek:

Wykres 7 Struktura władania w % (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).

Zdecydowana większość terenów jest we własności Skarbu Państwa, aczkolwiek z tego aż 95,26% jest we władaniu Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Zawadzkie. Pozostałe 31,30% jest własnością osób fizycznych i innych osób prawnych. Gmina Zawadzkie jest w posiadaniu zaledwie 3,16% powierzchni Gminy, z czego większość to drogi publiczne oraz grunty pod pozostałymi inwestycjami celu publicznego. Pozostałe 1,55% to własność: spółdzielni, wspólnot wyznaniowych, Powiatu Strzeleckiego, Województwa Opolskiego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych.

Graficzne przedstawienie struktury własności i władania zostało zobrazowane na Planszy nr 3 pt. *Uwarunkowania rozwoju – Struktura własności i władania* stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania.

Podsumowując, Gmina Zawadzkie posiada w swych zasobach jedynie 3,16% jej całej powierzchni, z czego część jest oddana we władanie osobom fizycznym lub innym jednostkom. Wobec tego przy wyznaczaniu nowych kierunków zagospodarowania gruntów należących do Gminy Zawadzkie należy dążyć do ich maksymalnego wykorzystania na realizację inwestycji służących dobru ogółu mieszkańców gminy.

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO⁷

4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego:

4.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne.

Pod względem podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego (2000) Gmina znajduje się w makroregionie Niziny Śląskiej, we wschodniej części mezoregionu Równina Opolska. Mezoregion obejmuje w znacznym stopniu zalesione obszary zalegania utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, na dużych powierzchniach wtórnie zwydmionych, poprzecinanych równolegle

⁷ Źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne Miasta i Gminy Zawadzkie aktualizacja.*

przebiegającymi dolinami rzek, z których najważniejsza jest Mała Panew. Na terenie Gminy na pograniczu mezoregionu z innymi jednostkami występują ostańcowe formy triasowe. Ze względu na zróżnicowanie geograficzne jednostki rozciągającej się od doliny Stobrawy w okolicach Karłowic na zachodzie do doliny Małej Panwi w okolicach Krupskiego Młyna na wschodzie, można wyróżnić jej części podrzędne. Na badanym terenie zdelimitowano następujące podrzędne jednostki podziału regionalnego:

- 1) Dolinę Małej Panwi – obejmującą północną i wschodnią część Gminy. W jej skład wchodzi zespół holocenijskich i plejstocenijskich tarasów rzecznych Małej Panwi z licznymi meandrami i starorzeczami w części przykorytowej oraz wydmami na zalesionych tarasach plejstocenijskich,
- 2) Wzniesienia Baruckie – obejmujące południowo-zachodnią, zalesioną część Gminy. Charakterystyczną cechą wzniesień jest nałożenie na niewysoki i zróżnicowany hipsometrycznie wał utworów polodowcowych licznych pagórów wydmowych,
- 3) Równinę Kielczy – obejmującą południowo-wschodnią część Gminy. Pokryta jest ona niewielkiej miąższości utworami lodowcowymi równina na południu, przy dawnym PGR Napłatki (Gmina Wielowieś), graniczy z makroregionem Wyżyny Śląskiej i jej mezoregionem Chełm. Granicę wyznaczają wychodnie triasowych skał wapiennych północnego zakończenia Pagórów Sarnowickich (mikroregion Chełmu), które są łagodnym przejściem pomiędzy Chełmem na zachodzie i Garbem Tarnogórskim na wschodzie.

4.1.2. Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna

Rozpatrując rzeźbę terenu na obszarze Gminy w skali makro jej obszar ma charakter szerokiej, otwartej na zachodzie niecki przebiegającej na osi SE-NW. Niecka nachylona jest w kierunku NW. W jej dnie zlokalizowana jest holocenijska dolina Małej Panwi.

Pod względem genezy form rzeźby w geomorfologii Gminy występują 4 rodzaje wielkopowierzchniowych struktur:

- 1) dolinne – obejmują wyciętą w skałach górnotriasowych rynnę dolinną Małej Panwi oraz niewielkie dolinki mniejszych jej dopływów, zajmują one połowę terenów Gminy, w szczególności w północnej i zachodniej jej części,
- 2) polodowcowe – obejmują obszary zrównań i wzniesień polodowcowych stadiu maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego,
- 3) eoliczne – obejmują obszary występowania procesów wydmotwórczych,
- 4) ostańców denudacyjnych – obejmują słabo zaznaczone w krajobrazie obszary trzeciorzędowych zrównań starszych formacji skalnych.

Wyszczególnione powyżej formy geomorfologiczne Gminy stanowią jej dziedzictwo przyrodnicze i powinny w procesach zagospodarowania przestrzennego podlegać ochronie krajobrazowej. W szczególności dotyczy to najrzadszych w skali regionu form holocenijskiej doliny Małej Panwi oraz obszarów wydmowych z nieckami deflacyjnymi.

Najwyżej wyniesione obszary Gminy Zawadzkie zlokalizowane są w południowej i wschodniej części Gminy (250-245 m n.p.m.), zaś najniższe w północno-zachodniej części. Bezwzględne zróżnicowanie wysokości na terenie Gminy wynosi ok. 55 m, co jest wielkością bardzo małą, świadczącą o niewielkim zróżnicowaniu hipsometrycznym. Największe lokalne deniwelacje terenu występują na stokach wydm oraz na krawędziach podcinającego przyległe tereny koryta Małej Panwi.

Ze względu na typologię krajobrazu naturalnego Polski, na terenie Gminy Zawadzkie występują następujące typy krajobrazu (Kondracki 1994, Richling 1992):

- 1) Krajobrazy nizin – występują na południowych obrzeżach doliny Małej Panwi, na wschodzie (Kielcza), na południe od Mostków oraz na północ od Małej Panwi,
- 2) Krajobrazy dolin i obniżeń – występują w dennej części doliny Małej Panwi i jej dopływów, na północ i południe od holocenijskiej doliny Małej Panwi, w największym obszarze na terenach leśnych na północ od rzeki,

- 3) Krajobrazy wyżyn i niskich gór – występują na terenach rolnych na południu Gminy, przy granicy z gminą Wielowieś.

Na skutek występowania licznych procesów geologicznych Gmina charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem budowy litologicznej. Pod względem najistotniejszego z przyrodniczego punktu widzenia zasięgu występowania powierzchniowych warstw geologicznych, zdecydowanie dominuje czwartorzęd, w mniejszym stopniu ograniczone do południowej części Gminy utwory starsze (trias). Trzeciorzęd w pokrywie powierzchniowej nie występuje.

Zróżnicowana budowa geologiczna Gminy ma kluczowe znaczenie dla zróżnicowania przyrodniczego obszaru. Zapewnia możliwość występowania dużej mozaikowości siedlisk i przez to dużej potencjalnej bioróżnorodności.

Generalnie, grunty na większości obszarów otwartych poza dolinami, są przydatne dla celów posadownienia budowli. Jedynie piaski z namułami – mady w obniżeniach dolinnych oraz namuły i torfy zaliczono do gruntów nienośnych lub słabonośnych. Natomiast nośność gruntów gliniastych, iltów, pyłów uzależniona jest od stopnia uplastycznienia gruntu i głębokości zwierciadła wody. Z uwagi na skłonność do uplastyczniania się powyższych gruntów, konieczne jest ich odwodnienie i zabezpieczenie przeciw wilgotnościowe, wymiana gruntów lub bezpośrednia ochrona przed wpływem wody w wykopach otwartych.

4.1.3. Kopaliny

W powiecie strzeleckim występowanie surowców mineralnych wiąże się ściśle z budową geologiczną Triasu Opolskiego, którego obszar zamyka się w liniach łączących Opole – Zawadzkie – Krapkowice – Toszek.

Wśród perspektywicznych surowców mineralnych najważniejsze są rozległe złoża piasków i żwirów tarasu bałtyckiego oraz piasków wydym zlokalizowane w lasach na północ od Małej Panwi. W okresie intensywnego rozwoju górnictwa był to strategiczny, przyszłościowy obszar eksploatacyjny piasków podsadzkowych. Wśród innych surowców potencjalne znaczenie mają odslaniające się na południu Gminy, częściowo kiedyś eksploatowane na skalę lokalną, wapienie i dolomity warstw jemielnickich i karchowickich wapienia muszlowego. Korzystniejszymi warunkami geochemicznymi charakteryzują się warstwy karchowickie, zawierające większy udział procentowy CaCO_3 w kopalinie. W lokalnych obniżeniach terenu, w szczególności w dolinach rzecznych, pewne znaczenie mogą mieć złoża torfu, chociaż ze względu na zmeliorowanie obszarów występowania tych kopaliny, osuszenie i postępującą ich mineralizację, wartość gospodarcza torfów jest coraz mniejsza. Same złoża mają niewielką powierzchnię i miąższość. Obecnie na terenie Gminy Zawadzkie żaden podmiot gospodarczy nie uzyskał zezwolenia na eksploatację kopaliny.

Położenie perspektywicznych kopaliny wapieni z okresu trias przedstawia mapa poniżej.

Mapa 3 Kopaliny – obszary perspektywiczne (źródło: <http://ikar2.pgi.gov.pl>).

Na terenie Gminy Zawadzkie została wydana koncesja nr 28/2011/p na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w obszarze „Opole” (części bloków koncesyjnych nr: 348 i 349), położonym na terenie gmin: Strzeleczyki, Izbicko, Jemielnica, Chrzęstowice, Komprachcice, Tarnów Opolski, Tułowice, miast i gmin: Biała, Korfantów, Gogolin, Krapkowice, Strzelce Opolskie, Kolonowskie, Zawadzkie, Dobrodzień, Ozimek, Prószków oraz miasta Opole w województwie opolskim oraz na terenie Gminy Wielowieś w województwie śląskim. Celem prac poszukiwawczych prowadzonych w utworach: karbonu, dewonu, syluru i ordowiku, jest odkrycie i wstępne udokumentowanie, w wyżej opisanym obszarze, złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W trakcie wydania są jeszcze 2 koncesje:

- 1) na poszukiwanie złóż rud metali: Cu, Zn, Pb, Mo, W, Ag, Au, Sn, Co, Mn, Pt i Pd na obszarze „Silesia-5”, położonym w granicach Gminy Lasowice Wielkie, w powiecie kluczborskim, miasta na prawach powiatu Opole, gmin: Dobrodzień i Zębowice, w powiecie oleskim, gmin: Chrzęstowice, Ozimek, Tarnów Opolski i Turawa – w powiecie opolskim, gmin: Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Strzelce Opolskie i Zawadzkie – w powiecie strzeleckim, w województwie opolskim, Gminy Wielowieś – w powiecie gliwickim, gmin: Kochanowice, Koszęcin, Lubliniec i Pawonków, w powiecie lublinieckim oraz gmin: Krupski Młyn i Tworóg, w powiecie tarnogórskim – w województwie śląskim,
- 2) zmieniająca koncesję nr 43/2009/p z dnia 3 sierpnia 2009 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w obszarze „Glinica – Psary” (części bloków koncesyjnych nr: 350 i 351), położonym na terenie gmin: Pawonków, Koszęcin, Kochanowice, Herby, Boronów, Ciasna, Tworóg, Krupski Młyn, Ożarówce, Konopiska, Wielowieś, miast i gmin: Lubliniec, Woźniki, Koziegłowy, Siewierz, miast: Tarnowskie Góry, Kalety, Miasteczko Śląskie w województwie śląskim oraz miast i gmin: Zawadzkie i Dobrodzień w województwie opolskim.

4.1.4. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Gmina Zawadzkie odznacza się dobrze rozwiniętą siecią wód powierzchniowych. Położona jest w całości w dorzeczu Małej Panwi będącej jednym z największych dopływów Odry. Głównym ciekim powierzchniowym na obszarze Gminy jest rzeka Mała Panew ze swoimi dopływami, do których zalicza się: Kieleczkę, Bziczkę, Żelazną i Przewę oraz szereg mniejszych cieków, kanałów i rowów melioracyjnych. Na odcinku, gdzie po Małej Panwi przebiega północna granica Gminy z prawej strony dopływają do niej również rzeki, które nie płyną przez analizowany obszar. Wśród nich największe to Lublinianka i Smolina (Stachy' red. 1986). System naturalnych wód płynących, znacząco wzbogaca sieć kanałów, w szczególności Kanał Hutniczy.

Charakterystyczną cechą sieci hydrograficznej Gminy jest w większości zbliżony do równoległego przebieg rzek i potoków. Rzeki badanego obszaru należą do rzek typowo nizinnych o niwalno-fluwialnym reżimie zasilania. Gęstość sieci rzecznej obszaru Gminy jest bardzo zróżnicowana. Największą gęstością systemu hydrograficznego charakteryzują się obszary leśne w północnej części Gminy. Natomiast najniższa gęstość sieci występuje na obszarze położonym w południowej części Gminy na południe i południowy zachód od Kielczy.

W zakresie występowania zbiorników wód stojących teren Gminy wyróżnia się dużą ich liczebnością, ale bardzo niewielkim udziałem powierzchniowym. Niewielkie kompleksy naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych związane są z holocenią doliną Małej Panwi oraz z wyrobiskami poeksploatacyjnymi, torfowiskami, namuliskami i nieckami bezodpływowymi.

Współczesna sieć rzeczna Gminy Zawadzkie jest bardzo silnie uregulowana, z wyjątkiem Małej Panwi na odcinkach leśnych od Fosowskiego do Zawadzkiego oraz od Kielczy do Krupskiego Młyna. Na obu odcinkach występują wszystkie typowe dla dużych rzek nizinnych, dobrze zachowane elementy koryta, tj. meandry, starorzecza, płosa, głębie, płycizny, podcięte wysokie krawędzie, namuliska itp. Mała Panew na tych odcinkach charakteryzuje się naturalnością funkcjonowania

w zakresie dynamiki zmian przepływu i kształtowania rzeźby fluwialnej. Ze względu na naturalność struktury przyrodniczej i funkcjonowania powinna podlegać ochronie, jako „relikt” hydrologiczny.

Wody podziemne

Obszar Gminy Zawadzkie należy do Bytomsko-Olkuskiego Regionu Hydrogeologicznego z poziomami wodonośnymi w środkowym i dolnym triasie (poziom główny) oraz czwartorzędzie.

Gmina jest korzystnie położona w strukturze zalegania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski (GZWP), dlatego też wody podziemne powinny być priorytetem w prowadzeniu działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego. Pod jej obszarami zalegają 4 zbiorniki:

- 1) GZWP Zbiornik Opole – Zawadzkie nr 333 – zbiornik o powierzchni 750 km², obejmuje prawie cały teren Gminy, zlokalizowany w utworach triasu środkowego, w ośrodku szczelinowo – krasowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 200 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć 120-140 m, o klasie jakości wód: Ib (Ic, Id), są to wody bardzo czyste i czyste do użytku bez uzdatnienia,
- 2) GZWP Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie nr 335 – zbiornik o powierzchni 2050 km², obejmuje zachodnią część Gminy, zlokalizowany w utworach triasu dolnego, w ośrodku szczelinowo – porowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 50 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć 100–600 m, o klasie jakości wód Ic (nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia),
- 3) GZWP Zbiornik Lubieniec – Myszków nr 327 – zbiornik o powierzchni 1729 km², obejmuje prawie cały teren Gminy, zlokalizowany w utworach triasu środkowego i dolnego, w ośrodku szczelinowo – krasowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 312 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć 135 m, o klasie jakości wód: Ib i Id (wody bardzo czyste i czyste do użytku bez uzdatnienia),
- 4) GZWP Dolina Kopalna Rzeki Mała Panew nr 328 – zbiornik o powierzchni 158 km², obejmuje północną część Gminy, zlokalizowany w utworach czwartorzędowych doliny kopalnej, w ośrodku porowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 156 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć 60 m, o klasie jakości wód Ic (nieznacznie zanieczyszczone) oraz Id (lokalnie zanieczyszczone, wymagające uzdatnienia).

Na terenie Gminy Zawadzkie są zlokalizowane ujęcia wód podziemnych nr 1, 1z, 2, 2z, 2a, 3, 4, 5, 6. Dla ww. ujęć wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej, natomiast nie ma strefy ochrony pośredniej. Ta ostatnia została uchylona na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32 poz. 159).

4.1.5. Klimat

Na terenie Gminy Zawadzkie występują stosunkowo łagodne warunki klimatyczne. Są one jednak nieco ostrzejsze niż w centralnej części Niziny Śląskiej, która należy do najłagodniejszych pod tym względem obszarów Polski. Ogólnie klimat Gminy należy do surowych w skali regionu. Surowość przejawia się tu większymi amplitudami temperatur, niższymi temperaturami w okresie letnim, dużą liczbą opadów, skróconym sezonem wegetacyjnym, grubszą pokrywą śniegową i dłuższym okresem jej występowania. Zimy są długie i ostrzejsze niż np. w dolinie Odry, lata krótsze i zimniejsze.

Warunki klimatyczne Gminy Zawadzkie cechują się następującymi parametrami (w nawiasach podano odniesienie warunków w Gminie w stosunku do panujących na Opolszczyźnie: N – wartość niższa niż średnio w regionie, S – wartość zbieżna ze średnią w regionie, W – wartość wyższa niż średnia w regionie):

- 1) średnia temperatura roczna – 7,5 C (N),
- 2) średnia temperatura stycznia – -2,0 C (W),
- 3) średnia temperatura lipca – 17,0 C (N),
- 4) średnia długość okresu bezprzymrozkowego – 170 dni (S),
- 5) opady atmosferyczne – 710 cm (W),

- 6) liczba dni z pokrywą śnieżną – 62 dni (W),
- 7) dominujące kierunki wiatrów – W – 17-20%.

W obszarze Gminy Zawadzkie warunki mikroklimatyczne są zmienne. Generalnie tereny otwarte posiadają dobre warunki przewietrzania, korzystny układ termiczno-wilgotnościowy i dobre warunki nasłonecznienia. Jedynie na obszarach o podwyższonym poziomie zalegania wody gruntowej, a szczególnie na terenach przyległych do wód powierzchniowych, wskutek większego zawilgocenia, występują warunki dla wydłużenia czasu stagnacji chłodnego powietrza oraz zwiększonej częstotliwości zamglenia i wychłodzeń.

4.1.6. Fauna i flora

Fauna

Na terenie Gminy Zawadzkie obok zwierząt pospolitych występuje wiele gatunków chronionych oraz rzadkich w skali kraju (Spalek red. 2002). Stwierdzono tu występowanie 2 gatunków ssaków objętych ochroną oraz 107 chronionych gatunków ptaków, 5 gatunków chronionych gadów, 8 gatunków chronionych płazów i 3 gatunki chronionych bezkręgowców (Spalek red. 2002).

Do miejsc o szczególnym znaczeniu dla zachowania dotychczasowego bogactwa fauny na terenie Gminy Zawadzkie należą:

- 1) Mała Panew poniżej Zawadzkiego,
- 2) Kompleks leśny na zachód od Zawadzkiego (obręb Zawadzkie),
- 3) Rzeka Bziczka,
- 4) Bagno Koło (oddział 228c, obręb Zawadzkie),
- 5) Śródleśne łąki na południowy zachód od Zawadzkiego (część położona na północny zachód od szosy),
- 6) Rozległe śródleśne łąki na południowy zachód od Zawadzkiego (część położona na południowy wschód od szosy),
- 7) łąki przy północnym brzegu Małej Panwi między Kielczą a Żędowicami (koło Młynu Bombelka),
- 8) łąka Łazy,
- 9) Podmokła łąka w obniżeniu terenu na wschodnim skraju Kielczy przy południowym brzegu Małej Panwi.

Flora

Teren opracowania, według podziału geobotanicznego Polski, leży w granicach okręgu Nadodrzańskiego należącego do Krainy Śląskiej. Dominującymi zbiorowiskami na tym terenie są zbiorowiska leśne oraz segetalne i łąkowe. Wczesne osiedlenie się człowieka na tym terenie znacznie zmniejszyło areal występowania lasów wskutek wycięcia drzew i zagospodarowania ziemi pod uprawę rolną.

Zbiorowiska wodne

Mała Panew ze starorzeczami i zakolami, liczne stawy hodowlane oraz strumienie i rowy melioracyjne stanowią dogodne siedliska dla rozwoju zbiorowisk wodnych, reprezentowanych na omawianym terenie przez 14 fitocenozy z klas *Lemnetea minoris*, *Potametea* i *Utricularietea intermedio-minoris*.

Zbiorowiska szuwarowe

Otoczenie zbiorników wodnych stanowią najczęściej różnego typu zbiorowiska szuwarowe. Wśród szuwarów właściwych do najczęściej występujących należy: szuwar trzciny pospolitej *Phragmitetum australis*, szuwar pałki szerokolistnej *Typhetum latifoliae* oraz szuwar ponikła błotnego *Eleocharitetum palustris*. Do najpospolitszych zbiorowisk szuwarowych należy zespół kosaćca żółtego

Iridetum pseudacori, a także zespół turzycy dzióbkowatej *Caricetum rostratae*, zespół turzycy zaostrej *Caricetum gracilis* i zespół turzycy sztywnej *Caricetum gracilis*.

Zbiorowiska łąkowe

Istotnym uzupełnieniem szaty roślinnej Gminy Zawadzkie są łąki położone w dolinie Małej Panwi. Najbogatszymi gatunkowo, a zarazem najszybciej znikającymi z krajobrazu regionu typami łąk są łąki wilgotne.

Zbiorowiska segetalne i synantropijne

Dosyć pospolite w Gminie Zawadzkie są zespoły roślinne użytków rolnych, zarówno upraw zbożowych jak i okopowych. Zbiorowiska chwastów towarzyszące uprawom roślin zbożowych (rząd *Centauretalia cyani*) i okopowych (rząd *Polygono-Chenopodietalia*) zajmują miejscami duże powierzchnie i stanowią bardzo ważny element krajobrazu, szczególnie w południowo-wschodniej części Gminy.

Zbiorowiska muraw, torfowisk i wrzosowisk

Grupa zbiorowisk muraw napiaskowych reprezentowana jest na tym obszarze przez zespoły z klasy *Koelerio glaucae-Corynephoretea canescentis*.

Zbiorowiska zaroślowe i leśne

Do zbiorowisk zaroślowych na omawianym terenie należą zarośla tarniny *Rhamno-Cornetum sanguinei* występujące dosyć często na skrajach zadrzewień, miedzach i obrzeżach dróg polnych. Natomiast wzdłuż brzegów Małej Panwi występują rzadko łożowiska z przewagą wierzby szarej *Salicetum pentandro-cinereae* oraz wikliny nadrzeczne *Salicetum triandro-viminalis*. Na obszarze Gminy Zawadzkie, cechującej się dużą lesistością, występuje większość zbiorowisk leśnych, charakterystycznych dla terenów nizinnych. W dolinie Małej Panwi spotykane są lasy liściaste, natomiast na pozostałym terenie dominują bory sosnowe.

Ponadto na terenie Gminy Zawadzkie występują **gatunki rzadkie** w skali województwa i regionu. Najważniejsze z nich to:

- 1) Borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*,
- 2) Czermień błotna *Calla palustris*,
- 3) Czerniec gronkowy *Actea spicata*,
- 4) Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*,
- 5) Dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*,
- 6) Janowiec ciernisty *Genista germanica*,
- 7) Janowiec włosisty *Genista pilosa*,
- 8) Jaskier wielki *Ranunculus lingua*,
- 9) Kokorycz pełna *Corydalis solida*,
- 10) Lepiężnik różowy *Petasites hybridus*,
- 11) Łuskiewnik różowy *Lathraea squamaria*,
- 12) Okrężnica bagienna *Hottonia palustris*,
- 13) Pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*,
- 14) Ponikło skąpokwiatowe *Eleocharis quinqueflora*,
- 15) Przygielka biała *Rhynchospora alba*,
- 16) Przytulia hercyńska *Galium saxatile*,
- 17) Rzęśl hakowata *Callitriche hamulata*,
- 18) Siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*,
- 19) Starzec błotny *Senecio congestus*,
- 20) Świbka błotna *Triglochin palustre*,
- 21) Tojeść bukietowa *Lysimachia thyrsoflora*,
- 22) Turzyca nibyciborowata *Carex pseudocyperus*,
- 23) Turzyca nitkowata *Carex lasiocarpa*,
- 24) Wierzba rokita *Salix rosmarinifolia*,
- 25) Zawilec żółty *Anemone ranunculoides*,

26) Żurawina błotna *Oxycoccus palustris*.

Na terenie Gminy występuje również szereg siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie prawnej, które zostały wymienione w rozdziale 5.1.6 oraz rośliny chronione opisane w rozdziale 5.1.7.

4.2. Hałas

Obszarami najbardziej narażonymi na przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, określonych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826, ze zm.)*, są tereny położone bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 901 przebiegającej przez sam środek terenów zurbanizowanych w gminie. Problemатyczny jest także obszar na styku zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej usytuowanej na obszarach po byłej „Hucie Andrzej” w Zawadzkiem oraz tereny położone wzdłuż linii kolejowej nr 144.

Ruch samochodowy emituje około 80% wszystkich hałasów rozprzestrzeniających się na terenach osadniczych. Na poziom hałasu drogowego największy wpływ ma: natężenie ruchu komunikacyjnego, udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu, prędkość ruchu pojazdów, stan techniczny pojazdów, odległość zabudowy mieszkaniowej, stan i rodzaj nawierzchni, płynność ruchu oraz sposób eksploatacji pojazdów.

Hałas przemysłowy, obok hałasu komunikacyjnego, decyduje o ogólnym poziomie uciążliwości akustycznej na rozpatrywanym terenie. W szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej bezpośrednio sąsiadującej z obszarami produkcyjnymi zlokalizowanymi na terenach po byłej Hucie „Andrzej”. Źródłem hałasu jest również tartak w Żędowicach.

Podsumowując, hałas jest poważnym problemem w gminie, w szczególności komunikacyjny. Toteż przy wyznaczaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy uwzględnić przy planowaniu układu komunikacyjnego możliwość rozprowadzenia ruchu kołowego, tak aby zmniejszyć obciążenie istniejących dróg i tym samym zminimalizować uciążliwości akustyczne na tereny zabudowy.

4.3. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Głównymi elementami środowiska przyrodniczego decydującymi o możliwości rozwoju rolnictwa, wielkości produkcji rolniczej i jej kierunkach są:

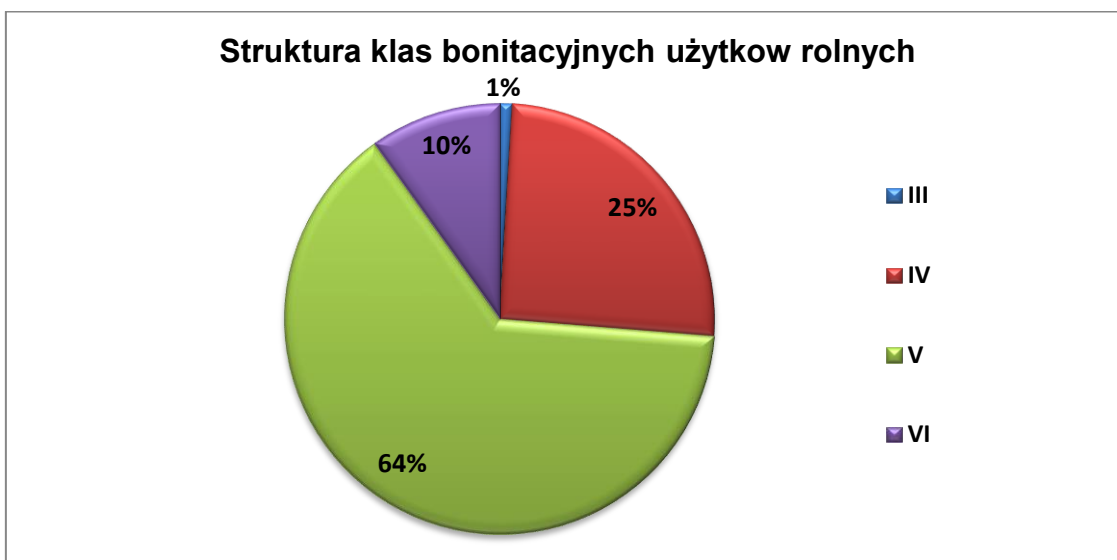

Rysunek 2 Główne elementy środowiska przyrodniczego decydujące o możliwości rozwoju rolnictwa, wielkości produkcji rolniczej i jej kierunkach.

Na terenie Gminy występuje umiarkowane zróżnicowanie typologiczne gleb. Dominują utwory glabowe: piaszczyste, gliniaste, organiczne (niewielkie obszary zlokalizowane głównie w dnach dolin rzecznych i w lokalnych bezodpływowych zagłębieniach) o małej przydatności do produkcji rolniczej.

Gmina Zawadzkie należy do grupy gmin Opolszczyzny o jednym z większych udziałów gleb lekkich i bardzo lekkich. Łącznie stanowią one 71% użytków rolnych. Odsetek gleb ciężkich należy do najniższych w województwie. Zestawienie typów gleb występujących na terenie Gminy wskazuje, że wśród gruntów ornych zdecydowanie dominują gleby pseudobielicowe, a w następnej kolejności gleby brunatne. Wśród trwałych użytków zielonych podobny jest udział łąk rzecznych i czarnych ziem.

Na terenie Gminy najwięcej jest gruntów V klasy bonitacyjnej. Stanowią one aż 64% wszystkich użytków rolnych. Brak jest gruntów najlepszych klas bonitacyjnych, a więc klasy I i II. Tylko 1% występujących gleb gruntów rolnych należy do klasy III, z czego większość położona jest w Kielczy. Strukturę klas bonitacyjnych użytków rolnych przedstawia poniższy wykres:

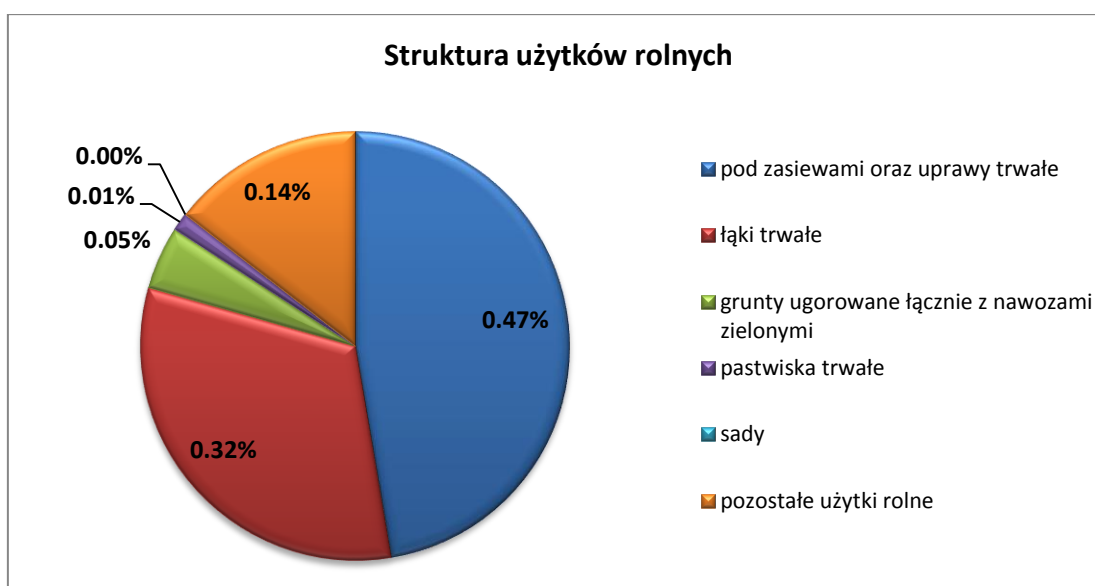

Wykres 8 Struktura klas bonitacyjnych użytków rolnych (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkim).

Pod względem przydatności rolniczej gleb ornych na terenie Gminy dominują kompleksy żytnie, zaledwie kilka procent to kompleksy pszenne.

W strukturze upraw polowych dominuje uprawa zbóż oraz roślin okopowych. Na terenie Gminy znajdują się trzy ферmy drobiu i jedna hodowla trzody chlewnej.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. powierzchnia użytków rolnych wynosiła 1551,53 ha, co stanowi ok. 19% powierzchni Gminy.

Wykres 9 Struktura użytków rolnych (źródło: Główny Urząd Statystyczny – Powszechny Spis Rolny z 2010 r.)

Analizując rozmieszczenie obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, należy stwierdzić, że dominują one nie tylko na obszarach wiejskich, ale również na obszarach peryferyjnych miasta Zawadzkie, w szczególności we wschodniej i południowej jego części.

W 2010 roku na terenie Gminy Zawadzkie znajdowało się 544 gospodarstw rolnych, z czego jedynie 277 prowadziło działalność rolniczą. Zdecydowanie przeważały gospodarstwa małe o powierzchni od 1 do 5 ha, stanowiąc blisko 46,6% liczby wszystkich gospodarstw oraz te o powierzchni do 1 ha włącznie, których było 35%. Pozostałe gospodarstwa stanowiły:

- 1) powyżej 15 ha – 9% liczby wszystkich gospodarstw,
- 2) 5-10 ha – 6,9%, liczby wszystkich gospodarstw,
- 3) 10-15 ha – 2,5%. liczby wszystkich gospodarstw.

Warto tutaj podkreślić, iż 25 gospodarstw w Gminie posiada aż 62% powierzchni wszystkich użytków rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy w 2010 r. to 3,19 ha. Liczbę i strukturę wielkości gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą na terenie Gminy Zawadzkie przedstawia tabela:

KRYTERIUM	PRZEDZIAŁY WIELKOŚCI GOSPODARSTW				
	do 1 ha włącznie	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 –15 ha	15 ha i więcej
Liczba gospodarstw w danym przedziale	129	97	19	7	25
Udział procentowy powierzchni gospodarstw w danym przedziale	5,5%	16,5%	9,7%	6,5%	61,8%

Tabela 7 Liczba i struktura wielkości gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą na terenie Gminy Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny – Powszechny Spis Rolny z 2010 r.).

Podsumowując, mimo iż Gmina Zawadzkie posiada korzystne ukształtowanie terenu oraz duże zasoby wodne, to rozwój rolnictwa na jej terenie jest bardzo utrudniony. Wynika to w szczególności z ogromnej przewagi gruntów klas V i VI, przewagi kompleksu żytniego oraz krótszego okresu wegetacyjnego niż na pozostałych terenach Opolszczyzny, co przekłada się na niską opłacalność produkcji rolniczej na terenie Gminy.

4.4. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Wskaźnik lesistości w Gminie Zawadzkie wynosi 60,7%, co czyni ją jedną z najbardziej zalesionych gmin w całym powiecie strzeleckim. Dla porównania, wskaźnik ten dla powiatu wynosi – 40,5%, dla województwa – 26,5% oraz dla kraju 29,2%. Udział lasów w gruntach leśnych stanowi ponad 96%.

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	WSKAŹNIK LESISTOŚCI	FORMA WŁASNOŚCI		
		grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych [ha]	pozostałe grunty leśne publiczne [ha]	grunty leśne prywatne [ha]
GMINA ZAWADZKIE	60,70%	5013,9	56,5	112,3
ZAWADZKIE – MIASTO	44,60%	771,6	8,7	3,2
ŻĘDOWICE, KIELCZA	64,70%	4242,3	47,7	109,1

Tabela 8 Struktura własności gruntów leśnych oraz wskaźnik lesistości w Gminie Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny, 2011).

Obszary leśne otaczają tereny rolnicze i zurbanizowane w Gminie niemalże ze wszystkich stron. W większości wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko –

Turawskich. Są one administrowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach, Nadleśnictwo Zawadzkie. Lasy prywatne stanowią niewielką część ogólnej powierzchni Gminy – ich powierzchnia wynosi 109,1 ha.

Największą powierzchnię w gminie zajmują lasy o charakterze borów mieszanych i sosnowych. W wielu miejscach występują suboceaniczne bory świeże oraz w mniejszym stopniu bory mieszane. Stwierdzono również stanowiska śródłądowego boru wilgotnego oraz sosnowego boru bagiennego. Wśród lasów liściastych spotykane są grądy subkontynentalne oraz w okolicy zbiorników i cieków wodnych łągi jesionowo-olszowe. Miejscami rzadko występują łągi jesionowo-wiązowe, łągi wierzbowe, olsy porzeczkowe, olsy czermieniowe oraz stanowiska środkowoeuropejskiego acydoofilnego lasu dębowego. Przecięty wiek drzewostanu to 56 lat. Całość lasów Nadleśnictwa zakwalifikowana jest do II strefy uszkodzeń przemysłowych.

Podsumowując, bardzo wysoki wskaźnik lesistości wyróżnia Gminę Zawadzkie w skali całego kraju. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż większość lasów ma status lasów ochronnych uznaje się za zasadne wykorzystanie tego faktu w dalszym rozwoju gminy, np. w sektorze turystyki.

4.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na krajobraz kulturowy Gminy składają się zurbanizowane części jednostek osadniczych: Zawadzkie, Żędownice i Kielcza z historycznie ukształtowanymi układami zabudowy oraz otaczające je tereny rolne. Występuje tu kilka zabytkowych obiektów z XVIII i XIX w. oraz wiele o blisko 100-letniej historii, co świadczy o dużej wartości kulturowej tych ziem.

Środowisko kulturowe obszaru Gminy Zawadzkie jest istotnym uwarunkowaniem przy kształtowaniu kierunków jej dalszego przestrzennego rozwoju. Jednocześnie stanowi niezaprzeczalny walor w promocji jej atrakcyjności turystycznej.

Ponadto w obszarze gminy występują 2 istniejące Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe „Pod Dębami” oraz „Mostki”, o których mowa w rozdziale nr 5.1.5.

W celu ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych Gminy Zawadzkie zaproponowano powołanie Parku Krajobrazowego „Dolina Małej Panwi” oraz Rezerwatu Przyrody „Dolina Małej Panwi”.

4.5.1. Projektowany Park Krajobrazowy Dolina Małej Panwi

Obszar Projektowanego Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi zajmuje wschodnią część województwa opolskiego od granicy województwa do Zbiornika Turawskiego koło Jedlic. Celem jego powołania jest zachowanie walorów krajobrazowych doliny Małej Panwi oraz przyległych kompleksów leśnych.

Charakteryzuje się on wysokimi walorami przyrodniczymi, wysokimi walorami fizjonomicznymi krajobrazu naturalnego. Na jego obszarze występują: dobrze zachowane naturalne formy geomorfologiczne i geologiczne koryta rzeczne oraz wydmy, dobrze rozwinięta zbiorowiska jaskrów wodnych *Ranunculion fluitantis*, dobrze wykształcone fitocenozy leśne, głównie lasy grądowe *Carpinion betuli*, kwaśne dąbry niżowe *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum*, bory bagienne *Vaccinio uliginosi-Pinetum* oraz subkontynentalne bory *Peucedano-Pinetum*, łąki świeże *Arrhenatherion*, wilgotne *Molinion* a także bagienne *Calthion*, obecność ekstensywnie użytkowanych pastwisk *Cynosurion*, stanowiska gatunków rzadkich i zagrożonych, w tym długosza królewskiego *Osmunda regalis*, mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*, widłaka jałowcowatego *Lycopodium annotinum*, widłaka goździstego *Lycopodium clavatum*, grzybieni północnych *Nymphaea candida*, rosiczki długolistnej *Drosera longifolia*, rosiczki okrągłolistnej *D. rotundifolia*, ponikła skąpokwiatowego *Eleocharis quinqueflora*, kukulki szerokolistnej i płamistej *Dactylorhiza majalis* i *D. maculata*, modrzewnicy zwyczajnej *Andromeda polifolia* i wielu innych, zwierzęta, w tym szereg gatunków chronionych ptaków, np. bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra* oraz płazów, np. ropucha paskówka.

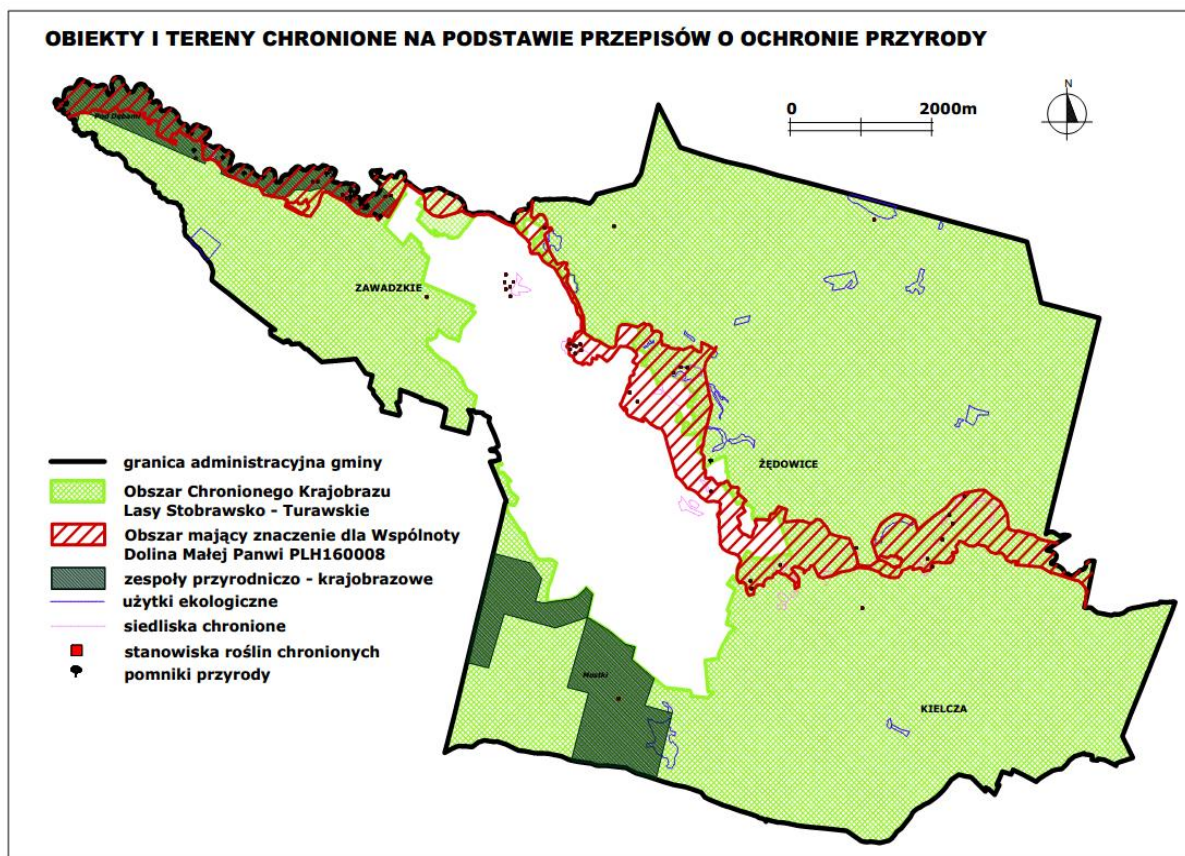
4.5.2. Projektowany Rezerwat Przyrody Dolina Małej Panwi

Projektowany rezerwat obejmuje koryto rzeki Mała Panew na odcinku leśnym od Zawadzkiego do Kolonowskiego. Jest to najbardziej naturalny odcinek dużej rzeki nizinnej w granicach województwa opolskiego, a także jeden z najlepiej zachowanych na Górnym i Dolnym Śląsku. Głównym celem jego powołania jest zachowanie walorów awifaunistycznych kompleksu śródleśnych stawów.

Największym walorem przyrodniczym projektowanego rezerwatu jest obszar meandrującej rzeki średniej wielkości wraz z otaczającymi ją ekosystemami leśnymi, łąkowymi i wodnymi. Znaczne zróżnicowanie warunków geologicznych oraz gruntowo-wodnych decyduje o dużej różnorodności występujących tu siedlisk, drzewostanów od olsów i łągów nadrzecznych, poprzez grądy do borów sosnowych. Występuje tu szereg gatunków rzadkich, chronionych, zagrożonych oraz kilkanaście siedlisk prawnie chronionych.

5. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

5.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Mapa 4 Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody (źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu).

5.1.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko – Turawskie

Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko – Turawskie” został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr P/14/2000 z dnia 17 maja 2000 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2000 r. Nr 33, poz. 173), zastąpionym Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/16/2006 z dnia 8 maja 2006 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2006 r. Nr 33, poz. 1133).

Zajmuje on powierzchnię 118 367 ha i obejmuje swym zasięgiem Gminę Zawadzkie z wyłączeniem zurbanizowanej części miasta Zawadzkie i Żędowic. Teren ten wyróżniająca się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspakajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

W granicach Lasów Stobrawsko – Turawskich znalazło się kilka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kilkadziesiąt użytków ekologicznych i pomników przyrody. Niezliczona ilość cieków, stawy hodowlane, źródła, polodowcowe moreny i wydmy stanowią o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych tego terenu. Na obszarze Lasów Stobrawsko – Turawskich stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt. Lasy Stobrawsko – Turawskie, ze względu na przewagę borów sosnowych mających duże walory bioterapeutyczne (działają kojąco, przeciwastmatycznie i odkażająco), posiadają duże znaczenie dla turystyki i wypoczynku mieszkańców okolicznych miast.

5.1.2. Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008

Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory i uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2008 r. (Decyzja nr 2011/64/EU Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny; numer aktu notyfikacyjnego C (2010/9669) – Dz. U. UE. L 33, poz. 146).

Jest on położony w makroregionie 318.5 Nizina Śląska, mezoregionie 318.57 Równina Opolska (Kondracki 1998). Typy krajobrazu naturalnego: krajobrazy dolin i równin akumulacyjnych – den dolinnych, tarasów z wydmami (Kondracki 1994). Dominującym typem użytkowania gruntów jest kierunek leśny.

Obszar ten obejmuje dolinę Małej Panwi, z silnie rozwiniętymi terasami plejstoceniowymi, na których występują zespoły wydm. Do najważniejszych walorów abiotycznych tego obszaru zalicza się: zespoły wydm, koryto Małej Panwi pomiędzy Kolonowskim i Zawadzkim o naturalnym, silnie meandrującym przebiegu oraz starorzecza rzeki, torfowiska.

W granicach ostoi dominują lasy, wśród których największą wartość przyrodniczą mają starodrzewia borów na wydmach i morenach. W obniżeniach terenu zlokalizowane są bory bagienne i bagna z roślinnością szuwarową. Obecne są torfowiska wysokie, przejściowe i niskie. Na fragmentach skarp i piaszczysk rozwinęły się zbiorowiska muraw i wrzosowisk. W wodach Małej Panwi i jej dopływach występują zbiorowiska włosieniczników. Dolina przedstawia unikalne zróżnicowanie siedliskowe dla całego województwa.

Obszar ten wyznaczono ze względu na wysokie walory florystyczne i występowanie rzadkich gatunków ptaków. Czynniki zagrożenia ostoi wiążą się z działalnością gospodarczą, szczególnie w okolicach Zawadzkiego i Kolonowskiego oraz intensywną penetracją ludzką obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. W ostatnich latach obserwuje się niekorzystny z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności proceder zmiany przeznaczenia gruntów leśnych i rolnych na cele budownictwa rekreacyjnego, często lokalizowanego w bliskim sąsiedztwie stawów, lasów i w samej dolinie rzeki. Pośrednim czynnikiem zagrożenia są ponadto intensywne zabiegi melioracyjne użytków rolnych

i leśnych powodujące zmiany stosunków wodnych oraz innych istotnych cech siedliska. Może to prowadzić do degeneracji lub zaniku zbiorowisk roślinnych, wymierania rzadkich gatunków roślin i zwierząt, przekształcania krajobrazu.

Na podstawie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627) sprawujący nadzór nad przedmiotowym obszarem Natura 2000 sporządził dla niego planu zadań ochronnych, który został przyjęty *Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008* (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2013 r., poz. 500).

5.1.3. Pomniki przyrody

Indywidualną formę ochrony przyrody stanowią pomniki przyrody. Na terenie Gminy Zawadzkie, znajduje się 14 obiektów przyrodniczych prawnie chronionych w postaci pomników przyrody. Ich wykaz zamieszczono poniżej.

GATUNEK	LOKALIZACJA	OPIS
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 140 h, leśnictwa Zarzeczce, na skarpie starorzecza Małej Panwi w sąsiedztwie młodnika sosnowego, na północ od Kielczy	Obwód pnia: 650cm; wysokość: 24m; wiek: ok. 450lat.
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 137 s leśnictwa Żędowice, przy drodze w sąsiedztwie zabudowań, na północny wschód od Żędowic	Obwód pnia: 490 cm; wysokość: 23 m; wiek: około 350 lat
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 140 j, Kielcza	Ilość dębów – 1 sztuka
Lipa drobnolistna Tilia Cordata	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 140 j leśnictwa Zarzeczce na skarpie starorzecza Małej Panwi w sąsiedztwie młodnika sosnowego, na północ od Kielczy	
Dąb czerwony Quercus rubra	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 139 dx leśnictwa Zarzeczce, w przy drodze sąsiedztwie leśniczówki w Kielczy	Obwód pnia: 380 cm; wysokość: 32 m; wiek: około 250 lat.
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 139 x z leśnictwa Zarzeczce przy leśniczówce Zarzeczce w Kielczy	Obwód pnia: 422 cm; wysokość: 24 m; wiek: około 250 lat.
Klon zwyczajny Acer platanoides	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 6 f leśnictwa Dębie, przy szosie do Strzelec Opolskich, na północny zachód od Zawadzkiego	Obwód pnia: 290 cm; wysokość: 24 m; wiek: około 160 lat
Klon zwyczajny Acer platanoides	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 7 a leśnictwa Dębie, w lesie na północny zachód od Zawadzkiego	Obwód pnia: 230 cm; wysokość: 25 m; wiek: około 160 lat.
Grab pospolity Carpinus betulus (2 drzewa)	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 6 g leśnictwa Dębie, w lesie na północny zachód od Zawadzkiego	Obwód pnia: 210 cm; wysokość: 22 m; wiek: około 160 lat. Obwód pnia 215 cm; wysokość: 23 m; wiek: około 160 lat.

Grab pospolity Carpinus betulus Klon zwyczajny Acer platanoides Fagus silvatica	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 7 a leśnictwa Dębie, w lesie na północny zachód od Zawadzkiego	Grupa drzew
Grab pospolity Carpinus betulus Klon zwyczajny Acer platanoides Dąb szypułkowy Quercus rober Klon jawor Acer Pseudoplatanus	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 8 a leśnictwa Dębie, w lesie na północny zachód od Zawadzkiego	Grupa drzew
Dąb szypułkowy Quercus rober Grab pospolity Carpinus betulus	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 11 b leśnictwa Dębie, w lesie na północny zachód od Zawadzkiego	Grupa drzew
Buk pospolity Fagus sylvatica	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 14 a leśnictwa Dębie, w lesie na zachód od Zawadzkiego koło Kątów	Obwód pnia: 395 cm; wysokość: 30 m; wiek: około 150 lat.
Dąb szypułkowy – 2 szt. Quercus rober	Nadleśnictwo Zawadzkie, oddział 1 d leśnictwa Dębie, w lesie na zachód od Zawadzkiego koło Kątów	Obwód pnia: 470 cm; wysokość: 28 m; wiek: około 300 lat. Obwód pnia: 460 cm; wysokość: 28 m; wiek: około 300 lat.

Tabela 9 Pomniki przyrody na terenie Gminy Zawadzkie (źródło: Rejestr form ochrony przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu 2012 r.)

5.1.4. Użytki ekologiczne

Na mocy Rozporządzenia Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego Nr 109, poz. 2304) w Gminie Zawadzkie ustanowiono 20 użytków ekologicznych. Należą do nich:

- 1) Hehelec,
- 2) Nad Małą Panwią,
- 3) Jelenie Rogi,
- 4) Dwoinka,
- 5) Podarta,
- 6) Oczko,
- 7) Kołodzieje,
- 8) Nasiejów,
- 9) Pod Dębem,
- 10) Przy Lublinieckie,
- 11) Łąki Woltera,
- 12) Księżę Stawy,
- 13) Kaczmorka,
- 14) Smuga,
- 15) Świński Łuk,
- 16) Nowe Łąki,
- 17) Markownie,
- 18) Szachty (Szadyk),

- 19) Koło,
- 20) Przy Kole.

5.1.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pod Dębami” położony jest w Gminach Zawadzkie i Jemielnica oraz w największej części w obrębie Gminy Kolonowskie. Całkowita powierzchnia Zespołu wynosi 456,69 ha. Utworzony w dn. 22.12.2003 r. na podstawie *Rozporządzenia Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe* (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 109 poz. 2303).

Przedmiotem ochrony jest kompleks leśny w dolinie Małej Panwi, którego bogatsza przyrodniczo część znajduje się w obrębie Gminy Kolonowskie. Celem ochrony jest zachowanie terenu ze względu na unikalne walory krajobrazowe, bogaty zespół roślinny i miejsce występowania wielu rzadkich gatunków zwierząt. Atrakcją krajobrazową stanowi tu meandrująca rzeka z licznymi zakolami i zróżnicowanymi brzegami. Nad rzeką rosną okazałe dęby szypułkowe *Quercus robur* o interesujących kształtach (liczniej w części należącej do Gminy Kolonowskie).

W części należącej do Gminy Zawadzkie stwierdzono występowanie m.in.: wawrzynka wilczełyko *Daphne mezereum*, lilii złotogłów *Lilium martagon*, kopytnika pospolitego *Asarum europaeum*, śnieżyczki przebiśniegu *Galanthus nivalis*, paprotki zwyczajnej *Polypodium vulgare*, konwalii majowej *Convallaria majalis*, kruszczyka szerokolistnego *Epipactis helleborine*, ciemniżycy zielonej *Veratrum lobelianum*.

Występują tu rzadkie gatunki zwierząt, głównie ptaków takich jak: dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, puszczyk *Strix aluco*, zimorodek *Alcedo atthis*, a także wydra *Lutra lutra*.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Mostki” położony jest w Gminach Jemielnica i Zawadzkie celem ochrony wzniesień morenowych. Całkowita powierzchnia Zespołu wynosi 501,32 ha. Utworzony w dn. 22.12.2003 r. na podstawie *Rozporządzenia Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe* (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 109 poz. 2303).

Celem jego ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Wzniesienia, sięgające w najwyższym miejscu 253,9 m n.p.m., urozmaicają równinę peryglacialną, a znajdujące się w obszarze zespołu bagno Koło jest miejscem bytowania i żerowania wielu gatunków zwierząt: żaby moczarowej *Rana arvalis*, wodnika *Rallus aquaticus*, dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*, żurawia *Grus grus*. Obszar bagna jest jedynym miejscem występowania na terenie Gminy cyraneczki *Anas crecca* i rzekotki drzewnej *Hyla arborea*. Jest także dogodnym żerowiskiem nietoperzy. Z chronionych i rzadkich gatunków roślin stwierdzono tu występowanie m.in. widłaka jałowcowatego *Lycopodium annotinum* i żurawiny błotnej *Oxycoccus palustris*.

5.1.6. Siedliska chronione

Na terenie Gminy Zawadzkie stwierdzono występowanie następujących siedlisk chronionych:

- 1) wydmy śródlądowe z murawami szcztlichowymi (*Spergulo vernalis-Corynephorum*) – niewielkie powierzchnie tych zbiorowisk występują przede wszystkim w północnej i południowej części Gminy,
- 2) starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (*Nymphaeion* i *Potamogetonion*) – występują w okolicach Żędowic i Kielczy,
- 3) naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (*Utricularietea intermedio-minoris*) – występują na torfowisku na wschód od Zawadzkiego oraz w zarastającym zbiorniku koło Żędowic,

- 4) suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Calluno-Arctostaphyllion*) – występują na niewielkich powierzchniach na skrajach borów sosnowych przede wszystkim w północnej części Gminy.
- 5) śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glucae*) – występują w miejscach piaszczystych na niewielkich powierzchniach na całym obszarze Gminy,
- 6) torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (*Sphagnetalia magellanici*, *Rhynchosporion albae*) – występują na niewielkich powierzchniach na północ od Kielczy,
- 7) torfowiska przejściowe i trzęsawiska (*Caricion lasiocarpae*) – występują na niewielkich powierzchniach na północ od Kielczy oraz na południowy wschód od Zawadzkiego,
- 8) obniżenia dolinkowe i pła mszarne (*Rhynchosporion albae*) – występują na niewielkich powierzchniach na północ od Kielczy,
- 9) torfowiska alkaliczne (*Caricion davallianae*) – występują na niewielkich powierzchniach na południowy wschód od Zawadzkiego,
- 10) grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) – występuje miejscami na niewielkich powierzchniach w dolinie Małej Panwi, m.in. na zachód od Zawadzkiego,
- 11) sosnowy bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*) – występuje na północny wschód od Kielczy i na obszarze tzw. Książących Stawów,
- 12) łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum=Circaeo-Alnetum*) – występuje na niewielkich powierzchniach w dolinie Małej Panwi, jej dopływach i nad brzegami zbiorników wodnych na całym obszarze Gminy,
- 13) łąg topolowo-wierzbowy (*Salici-Populetum*) – występuje na niewielkich powierzchniach w dolinie Małej Panwi w Kielczy,
- 14) olsy i łązowiska (*Alnetea glutinosae*) – niewielkie płyty tych zbiorowisk występują w dolinie Małej Panwi na południowy zachód od Zawadzkiego oraz w okolicach Żędowic i Kielczy.
- 15) górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230).

Ponadto w oparciu o badania przeprowadzone w 2013 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu zidentyfikowano na terenie Gminy Zawadzkie występowanie następujących siedlisk przyrodniczych:

- 1) 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion,
- 2) 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie Arrhenatherion elatioris.

5.1.7. Stanowiska roślin chronionych

Na terenie Gminy Zawadzkie stwierdzono występowanie 32 gatunków roślin prawnie chronionych (Spalek red. 2002). Ich wykaz, uwzględniający stopień ochrony, przedstawia się następująco:

- 1) chronione ściśle:
 - a) Ciemiężycza zielona *Veratrum lobelianum*,
 - b) Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*,
 - c) Kruszczyk błotny *Epipactis palustris*,
 - d) Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*,
 - e) Lilia złotogłów *Lilium martagon*,
 - f) Listera jajowata *Listera ovata*,
 - g) Nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*,
 - h) Paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*,
 - i) Pływacz drobny *Utricularia minor*,
 - j) Pływacz pospolity *Utricularia vulgaris*,
 - k) Pływacz średni *Utricularia intermedia*,
 - l) Przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis*,
 - m) Rosiczka długolistna *Drosera anglica*,

- n) Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*,
 - o) Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*,
 - p) Wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*,
 - q) Widłak goździsty *Lycopodium clavatum*,
 - r) Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*,
 - s) Wroniec widlasty *Huperzia selago*,
- 2) chronione częściowo:
- a) Bagno zwyczajne *Ledum palustre*,
 - b) Bluszcz pospolity *Hedera helix*,
 - c) Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*,
 - d) Centuria pospolita *Centaurium umbellatum*,
 - e) Grąźel żółty *Nuphar lutea*,
 - f) Grzybienie białe *Nymphaea alba*,
 - g) Kalina koralowa *Viburnum opulus*,
 - h) Konwalia majowa *Convallaria majalis*,
 - i) Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*,
 - j) Kruszyna zwyczajna *Frangula alnus*,
 - k) Naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*,
 - l) Porzeczka czarna *Ribes nigrum*,
 - m) Przytulia wonna *Galium odoratum*.

5.1.8. Gatunki zwierząt chronionych

Na terenie Gminy Zawadzkie występuje wiele **gatunków zwierząt chronionych** oraz rzadkich w skali kraju. Stwierdzono tu występowanie 2 gatunków ssaków objętych ochroną oraz 107 chronionych gatunków ptaków, 5 gatunków chronionych gadów, 8 gatunków chronionych płazów i 3 chronione gatunki bezkręgowców (Spalek red. 2002). Do najbardziej reprezentatywnych spośród nich należą:

- 1) ssaki:
 - a) wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*,
 - b) wydra *Lutra lutra*,
- 2) ptaki:
 - a) Bocian biały *Ciconia ciconia*,
 - b) Derkacz *Crex crex*,
 - c) Kłaskawka *Saxicola torquata*,
 - d) Pliszka górska *Motacilla cinerea*,
 - e) Pokłaskwa *Saxicola rubetra*,
 - f) Przepiórka *Coturnix coturnix*,
 - g) Wodnik *Rallus aquaticus*,
 - h) Zimorodek *Alcedo atthis*,
 - i) Żuraw *Grus grus*,
- 3) gady:
 - a) Padalec zwyczajny *Anguis fragilis*,
 - b) Rzekotka drzewna *Hyla arborea*,
 - c) Żaba moczarowa *Rana arvalis*,
- 4) bezkręgowce: Ślimak winniczek *Helix pomatia*.

5.1.9. Obszary koncentracji chronionych i rzadkich gatunków zwierząt

Obszary koncentracji chronionych i rzadkich gatunków zwierząt przedstawiono na Planszy nr 2 – *Uwarunkowania rozwoju – Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych*, stanowiącej załącznik graficzny do niniejszego opracowania. Ich granice wyznaczono na podstawie *Opracowania ekofizjograficznego Miasta i Gminy Zawadzkie – aktualizacja – 2012*.

5.2. Obszary chronione na podstawie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Lasy na terenie Gminy Zawadzkie, będące własnością Skarbu Państwa i w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe mają status lasów ochronnych jako lasy uszkodzone na skutek przemysłu, lasy glebochronne i wodochronne (Zarządzenie nr 41 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 kwietnia 1994 r. oraz Zarządzenie nr 111 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lipca 1996 r.).

Nad pozostałymi lasami, nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa w Gminie Zawadzkie, nadzór sprawuje Starosta Strzelecki. Z czego las położony na działce ewid. nr 367/5 w Zawadzkiem jest lasem ochronnym w kategorii lasy w miastach.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. nr 121 poz. 1266 z późn. zm.) ochronie podlegają grunty rolne, położone poza granicami administracyjnymi miast, stanowiące użytki rolne klas I – III.

W Gminie Zawadzkie brak jest gruntów rolnych klas I oraz II. Spośród gleb podlegających ochronie prawnej występują jedynie grunty rolne klasy III w Kielczy – 22,47 ha i w Żędowicach – 6,29 ha, co stanowi 0,35% powierzchni Gminy.

5.3. Tereny zamknięte

Na podstawie art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.) właściwi ministrowie określają w drodze decyzji tereny zamknięte.

Decyzją nr 22 Ministra Infrastruktury dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury z dnia 30 grudnia 2009 r. Nr 14 poz. 51), zmienioną Decyzją Nr 2 Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 7 lutego 2013 r., uznano za tereny zamknięte następujące działki ewidencyjne:

- 1) w Zawadzkiem: 365/2, 373/7, 373/15, 588, 640 i 645,
- 2) w Żędowicach: 347, 348, 350, 2067/4, 2072/2, 2075/2, 2076, 2079, 2080, 2081,
- 3) w Kielczy: 241, 908, 910/4, 2089, 2090.

Wymienione działki stanowią pas terenu kolejowego związanego z istniejącą pierwszorzędową linią kolejową nr 144.

6. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

Zgodnie z *Opracowaniem ekofizjograficznym Miasta i Gminy Zawadzkie – aktualizacja – 2012* na terenie Gminy Zawadzkie nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

7. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie Gminy Zawadzkie nie występują udokumentowane złoża kopalin. Natomiast jest ona korzystnie położona w strukturze zalegania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski (GZWP). Pod jej obszarem zalegają 4 zbiorniki:

- 1) GZWP Zbiornik Opole – Zawadzkie nr 333,
- 2) GZWP Dolina Kopalna Rzeki Mała Panew nr 328,
- 3) GZWP Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie nr 335,
- 4) GZWP Zbiornik Lubieniec – Myszków nr 327.

Ich szczegółowy opis zamieszczono w rozdziale 4.1.4.

8. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie Gminy Zawadzkie nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

9. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

9.1. Zarys historyczny⁸

Pierwsze wzmianki dotyczące terenów wchodzących w skład Gminy Zawadzkie pochodzą z XIV wieku. Dotyczą one funkcjonującej na tym terenie kuźni w Żędowicach oraz parafii w Kielczy. W 1752 roku hrabia Norbert Colonna uruchamia w Żędowicach prymitywne piece typu dymarki. 25 lat później drewniany kościół w Kielczy ulega zniszczeniu, a na jego miejscu powstaje kościół murowany.

W 1790 roku utworzono kolonię węglarzy nazywaną Filipolis (od imienia hrabiego Filipa Colonna). Na początku XIX wieku powstaje kolonia Świerkle, a w 1824 roku kolonia Bemowskie dla robotników huty w Żędowicach. Po wybudowaniu Zakładu Zawadzkiego w 1886 roku (od nazwiska pierwszego dyrektora generalnego Franciszka von Zawadzky), powstaje następna kolonia robotnicza nazwana Zawadzkie (wcześniejsza nazwa to Moczydoły, a to ze względu na wielość bagien i stawów w okolicach płynącej nieregularnie rzeki Mała Panew). Była to dzielnica domów wybudowanych na północny-wschód od ówczesnych pieców fryszerskich. Tak więc już ponad 160 lat temu huta stała się załącznikiem przysiółka przemysłowego.

W 1880 r. powstało Stare Zawadzkie – obecnie rejon ulic: Andrzeja, Księdza Wajdy, Stawowej, a w roku 1888 – Żydowia, zwana także Palestyną (ufundował ją bogaty Żyd wrocławski Izrael Pinczower, stąd nazwa). Połączenie okolicznych osad w samodzielną gminę pod nazwą Zawadzkie nastąpiło na mocy Dekretu Pruskiego z 31 maja 1897 r. Już wówczas posiadała ona szereg obiektów typowo miejskich: szkoły, szpital, aptekę, stację kolejową oraz dwa kościoły: katolicki i ewangelicki. W czasie I wojny światowej wybudowano na terenie huty centralną kotłownię z kominem wysokim na 96 metrów, który jest najbardziej widocznym przemysłowym akcentem w krajobrazie miasta.

W okresie międzywojennym powstawały kolejne zespoły mieszkalne. Z tego okresu pochodzi m.in. budynek dzisiejszego Urzędu Miejskiego w Zawadzkim, stacji kolejowej i byłego gimnazjum w Zawadzkim. W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku powstały zespoły mieszkalne przy dzisiejszej ul. Powstańców Śląskich i ul. Nowe Osiedle, a w latach siedemdziesiątych – hala sportowa i żłobek. W 1954 r. Zawadzkie otrzymało status osiedla.

⁸ Źródło: <http://www.zawadzkie.pl>

Punktem zwrotnym rozwoju całej Gminy stały się lata 1961–1965, kiedy w hucie wybudowano walcownię oraz ciągnię rur stalowych. Prawie z całej Polski przyjeżdżali tu ludzie do pracy. Huta rozwijała się i rozbudowywała, a wraz z nią miejscowość, która przestała już być tylko osiedlem robotniczym.

Droga od kolonii robotniczej do miasta zamknęła się datą 7 lipca 1962 roku, kiedy to na wniosek radnych, Zawadzkie uzyskało prawa miejskie.

9.2. Obszary i obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego przedstawia następująca tabela:

ZAWADZKIE
<p>„Pałac Myśliwski” – ul. Czarna 2, obecnie Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie prowadzony przez Zgromadzenie Braci Szkolnych – wpisany do Rejestru Zabytków decyzją z dnia 25 lutego 1986 r. pod poz. A-2119/86</p> <p>Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich z 1921 r. na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim przy ul. Opolskiej, wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 3 października 1998 r. pod poz. 194/88</p>
ŻĘDOWICE
<p>Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich z 1921 r. na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim przy ul. Piaskowej, wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 19 lutego 1998 r. pod poz. 166/88</p> <p>Kapliczka – ul. Strzelecka – wpisana do Rejestru Zabytków decyzją z dnia 7 kwietnia 2014 r. nr 214/2014 pod poz. Ks. A t. I 214/2014</p>
KIELCZA
<p>Kościół Rzymskokatolickiej Parafii p.w. św. Bartłomieja Apostoła – ul. Dobrego Pasterza – wpisany do Rejestru Zabytków decyzją z dnia 10 lutego 1966 r. pod poz. A-1134/66</p> <p>Drewniana chata – ul. Dobrego Pasterza 35, obecnie Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, oddana pod opiekę „Stowarzyszeniu Wincentego z Kielczy” – wpisana do Rejestru Zabytków decyzją z dnia 8 października 1966 r. pod poz. A-1784/66</p> <p>Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich z 1921 r. na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim "Nowym" (przykościelnym) przy ul. Dobrego Pasterza, wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 3 października 1998 r. pod poz. 193/88</p> <p>Kapliczka – ul. Dobrego Pasterza – wpisana do Rejestru Zabytków decyzją z dnia 7 kwietnia 2014 r. nr 215/2014 pod poz. Ks. A t. I 215/2014</p>

Tabela 10 Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

Przy czym na załącznikach graficznych do niniejszego studium, z uwagi na małą skalę obiektów, nie wskazano kapliczek wpisanych do ww. rejestru.

Na obraz zabytków ruchomych w Gminie składają się zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego decyzją:

- 1) z dnia 5 lipca 1990 r. pod pozycją Ks.B.t.V-831/1-10/90, będące własnością kościelną i stanowiące wyposażenie kościoła parafialnego w Kielczy:
 - a) ołtarz główny z figurami św. Piotra i Pawła – XVIII/XIX w.,
 - b) obraz olejny św. Bartłomieja – II poł. XVIII w.,
 - c) ołtarz boczny w nawie północnej – XVIII/XIX w.,
 - d) obraz św. Józefa – poł. XIX w.,
 - e) ołtarz boczny przy nawie południowej – XVIII/XIX w.,
 - f) ambona – pocz. XIX w.,
 - g) chrzcielnica – XVIII/XIX w.,
 - h) prospekt organowy – pocz. XIX w.,
 - i) konfesjonał – pocz. XIX w.,

- j) **stacje Dogi Krzyżowej** – poł. XIX w.
 2) z dnia 14 października 2008 r. pod. pozycją Ks.B.t.II.139/08 – **organy firmy Schlag&Söhne** ze Świdnicy z roku 1889.

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego:

MIJSCOWOŚĆ	NUMER STANOWISKA	NR REJESTRU ZABYTEKÓW	TYP STANOWISKA / DATOWANIE	ZNALEZISKA	LOKALIZACJA
KIELCZA	1	A-341/72	Grodzisko / wczesne średniowiecze	Fragmenty naczyń	Działka nr 171 z mapy 2, obręb Kielcza
	5	A-1102/98	Osada / epoka kamienia, brązu i halsztat	Fragmenty naczyń, zabytki krzemienne	Działki nr: 190, 191, 254, 257, 258, 259, 260, 261, 277/3 z mapy 2, obręb Kielcza

Tabela 11 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

9.3. Obszary i obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Zgodnie z art. 22 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez burmistrza w porozumieniu w wojewódzkim konserwatorze zabytków. W związku z powyższym, na Planszach nr 2 i 4 stanowiących załączniki graficzne do niniejszego opracowania, wskazane zabytki nieruchome (w tym archeologiczne) wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego znajdują się również w Gminnej Ewidencji Zabytków, zgodnie z poniższymi wykazami.

Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków:

ZAWADZKIE			
LP.	OBIEKT	ADRES	CZAS POWSTANIA
1.	kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Świętej Rodziny	ul. Lubliniecka	1895 r. – 1899 r.
2.	* pałacyk myśliwski „Zameczek”	ul. Czarna 2	1856 r.
3.	dom	ul. Andrzeja 1	ok. 1870 r.
4.	dom	ul. Andrzeja 2	ok. 1860 r.
5.	obora	ul. Andrzeja 2	ok. 1870 r.
6.	dom	ul. Andrzeja 3	ok. 1870 r.
7.	dom	ul. Andrzeja 4	ok. 1900 r.
8.	dom	ul. Andrzeja 5	ok. 1900 r.
9.	budynek gospodarczy	ul. Andrzeja 5	ok. 1900 r.
10.	dom	ul. Andrzeja 6	ok. 1900 r.
11.	obora	ul. Andrzeja 6	ok. 1900 r.
12.	dom	ul. Andrzeja 7	ok. 1920 r.
13.	dom	ul. Andrzeja 8	ok. 1920 r.
14.	dom	ul. Andrzeja 10	ok. 1900 r.
15.	dom	ul. Dębowa 1	ok. 1935 r.
16.	dom	ul. Dębowa 3	ok. 1935 r.
17.	dom	ul. Dębowa 5	ok. 1935 r.
18.	dom	ul. Dębowa 7	ok. 1935 r.

19.	dom	ul. Dębowa 9	ok. 1935 r.
20.	budynek byłej szkoły	ul. Dębowa 11	ok. 1930 r.
21.	budynek biurowo – administracyjny	ul. Dębowa 13	ok. 1935 r.
22.	budynek biurowy (bank, poczta)	ul. Dworcowa 3	ok. 1930 r.
23.	dom	ul. Dworcowa 4	ok. 1920 r.
24.	komórki lokatorskie	ul. Dworcowa 4	Ok. 1910 r.
25.	komórki lokatorskie	ul. Dworcowa 6	ok. 1920 r.
26.	oficyna mieszkalna	ul. Dworcowa 6a	ok. 1920 r.
27.	dom	ul. Dworcowa 8	ok. 1910 r.
28.	oficyna mieszkalna	ul. Dworcowa 8a	ok. 1925 r.
29.	dom	ul. Handlowa 1a	ok. 1910 r.
30.	komórki lokatorskie	ul. Handlowa 1a	ok. 1930 r.
31.	dom	ul. Harcerska 1	ok. 1935 r.
32.	komórki lokatorskie	ul. Harcerska 1	ok. 1930 r.
33.	budynek stacji PKP	ul. Kolejowa	ok. 1930 r.
34.	warsztat	ul. Kolejowa	ok. 1930 r.
35.	dom	ul. Kolejowa 4	ok. 1900 r.
36.	komórki lokatorskie	ul. Kolejowa 4	ok. 1920 r.
37.	dom	ul. Kolejowa 6	ok. 1900 r.
38.	dom	ul. Kolejowa 10	ok. 1910 r.
39.	komórki lokatorskie	ul. Kolejowa 12	ok. 1900 r.
40.	dom	ul. Kolejowa 12	ok. 1910 r.
41.	** dom	ul. Kolejowa 14	ok. 1910 r.
42.	dom	ul. Krótka 2	ok. 1935 r.
43.	osiedle robotnicze	ul. Ligonía 1 ul. Ligonía 3 ul. Ligonía 5 ul. Ligonía 7 ul. Ligonía 9 ul. Ligonía 11 ul. Ligonía 13 ul. Ligonía 15	ok. 1935 r.
44.	dom	ul. Lubliniecka 1	ok. 1920 r.
45.	dom	ul. Lubliniecka 2	ok. 1900 r.
46.	dom	ul. Lubliniecka 3	ok. 1910 r.
47.	dom	ul. Lubliniecka 4	ok. 1900 r.
48.	plebania kościoła rzymsko–katolickiego	ul. Lubliniecka 5	1912 r.
49.	osiedle robotnicze	ul. 1 Maja 9 ul. 1 Maja 11 ul. 1 Maja 13 ul. 1 Maja 15 ul. 1 Maja 17 ul. 1 Maja 19 ul. 1 Maja 21 ul. 1 Maja 23 ul. 1 Maja 25 ul. 1 Maja 27 ul. 1 Maja 29 ul. 1 Maja 31	ok. 1930 r.
50.	osiedle robotnicze	ul. 1 Maja 10 ul. 1 Maja 12 ul. 1 Maja 14 ul. 1 Maja 16 ul. 1 Maja 18 ul. 1 Maja 20 ul. 1 Maja 22	ok. 1930 r.

		ul. 1 Maja 24 ul. 1 Maja 26 ul. 1 Maja 28 ul. 1 Maja 30	
51.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 1	ok. 1920 r.
52.	komórki lokatorskie	ul. Miarki 1	ok. 1920 r.
53.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 3	ok. 1920 r.
54.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 5	ok. 1920 r.
55.	domy w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 2 ul. Miarki 4 ul. Miarki 6	ok. 1930 r.
56.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 7	ok. 1920 r.
57.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 9	ok. 1920 r.
58.	dom w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 11	ok. 1920 r.
59.	dom	ul. Miarki 10	ok. 1930 r.
60.	dom	ul. Miarki 12	ok. 1930 r.
61.	dom	ul. Miarki 14	ok. 1935 r.
62.	dom	ul. Miarki 16	ok. 1930 r.
63.	domy w osiedlu robotniczym	ul. Miarki 13 ul. Miarki 15 ul. Miarki 17	ok. 1920 r.
64.	dom	ul. Miarki 20 ul. Miarki 20a	ok. 1930 r.
65.	osiedle robotnicze – 6 domów	ul. Mickiewicza 2 ul. Mickiewicza 4/4a ul. Mickiewicza 6/6a ul. Mickiewicza 8/8a ul. Mickiewicza 10/10a ul. Mickiewicza 12/12a	ok. 1930 r.
66.	dom	ul. Mickiewicza 3	ok. 1935 r.
67.	cmentarz parafialny	ul. Opolska	1910 r.
68.	kaplica cmentarna	ul. Opolska	ok. 1910 r.
69.	dom	ul. Opolska 6	ok. 1935 r.
70.	dom	ul. Opolska 8	ok. 1900 r.
71.	dom	ul. Opolska 10	ok. 1930 r.
72.	dom	ul. Opolska 12	ok. 1920 r.
73.	dom	ul. Opolska 14	ok. 1910 r.
74.	dom	ul. Opolska 16	ok. 1910 r.
75.	dom	ul. Opolska 20	ok. 1910 r.
76.	oficyna mieszkalna	ul. Opolska 20a	ok. 1910 r.
77.	kościół ewangelicko – augsburski	ul. Opolska	ok. 1900 r.
78.	pastorówka	ul. Opolska 21	ok. 1910 r.
79.	dom	ul. Opolska 22	ok. 1890 r.
80.	dom	ul. Opolska 28	ok. 1906 r.
81.	dom	ul. Opolska 30	ok. 1930 r.
82.	oficyna (bar – restauracja)	ul. Opolska 30	ok. 1910 r.
83.	warsztat	ul. Opolska 30	ok. 1930 r.
84.	dom	ul. Opolska 34	ok. 1930 r.
85.	dom	ul. Opolska 27/27a	ok. 1930 r.
86.	dom	ul. Opolska 29/29a	ok. 1930 r.
87.	dom	ul. Opolska 31/31a	ok. 1930 r.
88.	dom	ul. Opolska 33/33a	ok. 1930 r.
89.	dom	ul. Opolska 35/35a	ok. 1930 r.
90.	dom	ul. Opolska 37/37a	ok. 1930 r.
91.	dom	ul. Opolska 39/39a	ok. 1930 r.
92.	dom	ul. Opolska 41/41a	ok. 1930 r.

93.	komórki lokatorskie	ul. Opolska 41a/43	ok. 1930 r.
94.	dom	ul. Opolska 43/43a	ok. 1930 r.
95.	dom	ul. Opolska 40	ok. 1935 r.
96.	dom	ul. Opolska 42	ok. 1935 r.
97.	dom	ul. Opolska 44	ok. 1935 r.
98.	budynek gospodarczy	ul. Opolska 45	ok. 1935 r.
99.	szkoła	ul. Opolska 47	ok. 1930 r.
100.	budynek byłej szkoły	ul. Opolska 48a	ok. 1930 r.
101.	dom	ul. Opolska 49	ok. 1920 r.
102.	komórki lokatorskie	ul. Opolska 49	ok. 1930 r.
103.	dom	ul. Opolska 51	ok. 1920 r.
104.	oficyna mieszkalna	ul. Opolska 51	ok. 1920 r.
105.	dom	ul. Opolska 56	ok. 1935 r.
106.	warsztat	ul. Opolska 56	ok. 1935 r.
107.	budynek mieszkalno – usługowy	ul. Opolska 62	ok. 1930 r.
108.	budynek gospodarczy	ul. Opolska 62	ok. 1930 r.
109.	budynek mieszkalno – usługowy	ul. Opolska 64	ok. 1930 r.
110.	obora	ul. Opolska 65	ok. 1920 r.
111.	stodoła	ul. Opolska 65	ok. 1920 r.
112.	budynek usługowy	ul. Opolska 66	ok. 1910 r.
113.	dom	ul. Opolska 67	ok. 1920 r.
114.	dom	ul. Opolska 69	ok. 1910 r.
115.	dom	ul. Opolska 70a	ok. 1920 r.
116.	dom	ul. Opolska 71	ok. 1930 r.
117.	dom	ul. Opolska 73	ok. 1910 r.
118.	Trafostacja – transformator sieci elektrycznej	ul. Opolska koło nr 73	–
119.	dom	ul. Opolska 76	ok. 1910 r.
120.	dom	ul. Opolska 77	ok. 1930 r.
121.	dom	ul. Opolska 79	ok. 1930 r.
122.	dom	ul. Opolska 81	ok. 1935 r.
123.	dom	ul. Opolska 83	ok. 1935 r.
124.	dom	ul. Opolska 84	ok. 1910 r.
125.	dom	ul. Opolska 85	ok. 1910 r.
126.	dom	ul. Opolska 86	ok. 1900 r.
127.	dom	ul. Opolska 87	ok. 1930 r.
128.	dom	ul. Opolska 90	ok. 1920 r.
129.	dom	ul. Opolska 91	ok. 1920 r.
130.	dom	ul. Opolska 92	ok. 1930 r.
131.	dom	ul. Opolska 94	ok. 1935 r.
132.	dom	ul. Opolska 96	ok. 1930 r.
133.	budynek gospodarczy	ul. Opolska 108a	ok. 1910 r.
134.	** obora	ul. Opolska 112	
135.	dom	ul. Opolska 116	ok. 1900 r.
136.	dom	ul. Opolska 118	ok. 1920 r.
137.	dom	ul. Opolska 124	ok. 1910 r.
138.	dom	ul. Opolska 126	ok. 1910 r.
139.	dom	ul. Opolska 128	ok. 1920 r.
140.	dom	ul. Opolska 130	ok. 1910 r.
141.	dom	ul. Opolska 132	ok. 1900 r.
142.	budynek biurowy	ul. Polna 3	ok. 1930 r.
143.	dom	ul. Stawowa 2	ok. 1935 r.
144.	budynek gospodarczy	ul. Stawowa 2	ok. 1935 r.
145.	dom	ul. Stawowa 8	ok. 1930 r.
146.	dom	ul. Stawowa 12	ok. 1930 r.
147.	budynek gospodarczy	ul. Stawowa 12	ok. 1930 r.

148.	budynek biurowy – Nadleśnictwo Zawadzkie	ul. Strzelecka 6	ok. 1880 r.
149.	wozownia w zespole Nadleśnictwa Zawadzkie	ul. Strzelecka 6	ok. 1880 r.
150.	stodoła w zespole Nadleśnictwa Zawadzkie	ul. Strzelecka 6	ok. 1880 r.
151.	leśniczówka „Rytwiny”	ul. Strzelecka 8	ok. 1900 r.
152.	stodoła w zespole leśniczówki „Rytwiny”	ul. Strzelecka 8	ok. 1910 r.
153.	dom	ul. 20 Stycznia 1	ok. 1910 r.
154.	dom	ul. 20 Stycznia 3/5	ok. 1910 r.
155.	dom	ul. Szpitalna 1	Ok. 1920 r.
156.	dom	ul. Księdza Wajdy 3	ok. 1920 r.
157.	dom	ul. Ks. Wajdy 10	ok. 1930 r.
158.	dom	ul. Ks. Wajdy 12	ok. 1920 r.
159.	osiedle robotnicze	ul. Waryńskiego 3 ul. Waryńskiego 5 ul. Waryńskiego 7 ul. Waryńskiego 9 ul. Waryńskiego 11 ul. Waryńskiego 13 ul. Waryńskiego 15 ul. Waryńskiego 17 ul. Waryńskiego 19	ok. 1910 r.
160.	osiedle robotnicze	ul. Zielona 1 ul. Zielona 3 ul. Zielona 5 ul. Zielona 7 ul. Zielona 9 ul. Zielona 11	ok. 1935 r.
161.	most czteroprzęsłowy na Małej Panwi w ciągu drogi Zawadzkie – Kolonowskie	ul. Opolska	–
KIELCZA			
162.	cmentarz parafialny rzymsko – katolicki „stary”	ul. Dobrego Pasterza	ok. 1900 r.
163.	dzwonnica przy kościele parafialnym	ul. Dobrego Pasterza koło nr 26	przełom XVIII/XIX w.
164.	kaplica cmentarna na cmentarzu „Nowym”	ul. Dobrego Pasterza	ok. 1900 r.
165.	Droga Krzyżowa – 14 kapliczek na cmentarzu „Nowym”	ul. Dobrego Pasterza	ok. 1900 r.
166.	kapliczka przydrożna	ul. Dobrego Pasterza 14	ok. 1900 r.
167.	plebania przy kościele parafialnym	ul. Dobrego Pasterza 26	ok. 1930 r.
168.	cmentarz parafialny rzymsko – katolicki „nowy”	ul. Dobrego Pasterza 26	1860 r.
169.	* kościół parafialny rzymsko – katolicki p.w. Św. Bartłomieja	ul. Dobrego Pasterza 26	1779 r.
170.	* dom	ul. Dobrego Pasterza 35	1831 r.
171.	dom	ul. Dobrego Pasterza 37	ok. 1930 r.
172.	dom	ul. Opolska 24	ok. 1890 r.
173.	dom	ul. Opolska 26	ok. 1920 r.
174.	rządcówka mieszkalna w zespole pofolwarcznym	ul. Stare Osiedle 1	ok. 1900 r.
175.	stodoła w zespole pofolwarcznym	ul. Stare Osiedle koło nr 14	ok. 1890 r.
176.	gorzelnia w zespole pofolwarcznym	ul. Stare Osiedle 19	ok. 1920 r.
177.	dom	ul. Księdza Wajdy 14	ok. 1900 r.

178.	dom	ul. Księdza Wajdy 27	ok. 1910 r.
179.	dom	ul. Księdza Wajdy 31	ok. 1910 r.

ŻĘDOWICE

180.	dom	ul. Konopnickiej 6	ok. 1890 r.
181.	rzymskokatolicki kościół parafialny	ul. Księdza Wajdy	1949 – 51
182.	Kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej	ul. Księdza Wajdy	1885 r.
183.	zajazd	ul. Księdza Wajdy 2	ok. 1920 r.
184.	budynek stacyjny stacji kolejowej	ul. Dworcowa 21	ok. 1910 r.
185.	dom	ul. Dworcowa 11	ok. 1910 r.
186.	dom	ul. Dworcowa 16	Ok. 1910 r.
187.	dom	ul. Dworcowa 18	ok. 1910 r.
188.	dom	ul. Dworcowa 25	ok. 1910 r.
189.	komórki lokatorskie	ul. Harcerska 1	ok. 1920 r.
190.	dom	ul. Harcerska 5	ok. 1935 r.
191.	dom	ul. Miarki 5	ok. 1880 r.
192.	młyn wodny	ul. Młyńska 1	ok. 1920 r.
193.	dom	ul. Opolska 30	ok. 1910 r.
194.	dom	ul. Opolska 41	ok. 1900 r.
195.	dom	ul. Opolska 42	ok. 1920 r.
196.	budynek mieszkalno – handlowy	ul. Opolska 48	ok. 1930 r.
197.	dom	ul. Opolska 50	ok. 1920 r.
198.	dom	ul. Opolska 52/54	ok. 1920 r.
199.	dom	ul. Opolska 65	ok. 1935 r.
200.	dom	ul. Opolska 66	ok. 1920 r.
201.	dom	ul. Opolska 67	ok. 1930 r.
202.	dom	ul. Opolska 69	ok. 1920 r.
203.	dom	ul. Opolska 72	ok. 1930 r.
204.	dom	ul. Opolska 73	ok. 1920 r.
205.	dom	ul. Opolska 87	ok. 1920 r.
206.	dom	ul. Opolska 89	ok. 1920 r.
207.	obora	ul. Opolska 91	ok. 1930 r.
208.	dom	ul. Opolska 91	ok. 1920 r.
209.	dom	ul. Opolska 93	ok. 1920 r.
210.	dom	ul. Opolska 95	ok. 1935 r.
211.	dom	ul. Opolska 128	ok. 1920 r.
212.	dom	ul. Opolska 134	ok. 1920 r.
213.	dom	ul. Opolska 148	ok. 1920 r.
214.	** dom	ul. Stawowa 1	ok. 1910 r.
215.	młyn wodny	ul. Stawowa 21	ok. 1910 r.
216.	dom	ul. Strzelecka 4	ok. 1930 r.
217.	budynek gospodarczy	ul. Strzelecka 10	ok. 1930 r.
218.	Trafostacja – transformator sieci elektrycznej	ul. Strzelecka koło nr 12	ok. 1930 r.
219.	** dom	ul. Strzelecka 22	ok. 1910 r.
220.	kapliczka przydrożna	ul. Strzelecka koło nr 30	ok. 1900 r.
221.	dom	ul. Strzelecka 43	ok. 1920 r.
222.	cmentarz	ul. Piaskowa	ok. 1920 r.
223.	dom	ul. XXX – lecia 2	ok. 1930 r.

* – obiekty nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

** – obiekty nie istniejące fizycznie w terenie.

Tabela 12 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).

Wszystkie ww. zabytki są położone w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków:

ZAWADZKIE			
NUMER STANOWISKA	TYP STANOWISKA / DATOWANIE	ZNALEZISKA	LOKALIZACJA
1	Grób szkieletowy / wczesne średniowiecze	Grób, naczynia	Lokalizacja nieustalona
2	Ślad osadnictwa / epoka kamienia	2 zabytki krzemienne	Działka Nr 1864/4 z mapy 6, obręb Zawadzkie
3	Ślad osadnictwa / epoka kamienia	3 zabytki krzemienne	Działka Nr 644/1 z mapy 3, obręb Zawadzkie
4	Punkt osadniczy / wielokulturowy	Zabytki krzemienne, bryła żuźła	Działka Nr 681 z mapy 3, obręb Zawadzkie
5	Osada / kultura łużycka	30 fragmentów naczyń, 9 brył żuźła	Działki Nr: 745 i 746 z mapy 3, obręb Zawadzkie
ŻĘDOWICE			
NUMER STANOWISKA	TYP STANOWISKA / DATOWANIE	ZNALEZISKA	LOKALIZACJA
1	Cmentarzysko popielnicowe / kultura łużycka	Naczynia	Lokalizacja nieustalona
2	Osada / epoka kamienia	Fragmenty naczyń	Lokalizacja nieustalona
3	Ślad osadnictwa / epoka kamienia	Zabytki krzemienne	Lokalizacja nieustalona
4	Ślad osadnictwa / epoka kamienia	Zabytki krzemienne	Lokalizacja nieustalona
5	Ślad osadnictwa / epoka kamienia	Fragmenty naczyń	Działki Nr: 242, 251, 253 z mapy 2, obręb Żędowice
6	Ślad osadnictwa / wielokulturowe	1 fragment naczyń	Działki Nr: 255/2, 256 z mapy 2, obręb Żędowice
7	Ślady osadnictwa / wielokulturowe	3 fragmenty naczyń	Działka Nr 262 z mapy 2, obręb Żędowice
8	Ślad osadnictwa / pradzieje	Fragmenty naczyń, 2 bryły żuźła dymarskiego	Działka Nr 274 z mapy 2, obręb Żędowice
9	Osada hutnicza / średniowiecze	Fragmenty naczyń, 6 brył żuźła dymarskiego	Działka Nr 1655 z mapy 7, obręb Żędowice
10	Hutniczy punkt osadniczy / pradzieje	Fragmenty naczyń	Działka Nr 1781 z mapy 7, obręb Żędowice
11	Punkt osadnictwa / neolit	Fragmenty naczyń, zabytki krzemienne	Lokalizacja nieustalona
12	Osada / neolit, kultura łużycka	11 fragmentów naczyń	Działki Nr: 62 i 63 z mapy 1, obręb Żędowice
13	Osada / wielokulturowe, epoka brązu, halsztat i późne średniowiecze	Fragmenty naczyń	Działki Nr: 891, 892, 893, 900, 902, 905, 906, 907, 901/1, 901/2 z mapy 3, obręb Żędowice
14	Osada / średniowiecze	15 fragmentów naczyń	Działka Nr 870 z mapy 3, obręb Żędowice
15	Osada / średniowiecze	20 fragmentów naczyń	Działki Nr: 946, 947, 948, 955, 956/3, 956/4, 966/2, 971/6 z

KIELCZA			
NUMER STANOWISKA	TYP STANOWISKA / DATOWANIE	ZNALEZISKA	LOKALIZACJA
1*	Grodzisko / wczesne średniowiecze	Fragmenty naczyń	Działka Nr 171 z mapy 2, obręb Kielcza
2	Skarb / epoka brązu	3 miecze z brązu	Lokalizacja nieustalona
3	Cmentarzysko / czasy nowożytne	Pochówki ludzkie	Lokalizacja nieustalona
5*	Osada / epoka kamienia, brązu i halsztat	Fragmenty naczyń, zabytki krzemienne	Działki Nr: 190, 191, 254, 257, 258, 259, 260, 261, 277/3 z mapy 2, obręb Kielcza
6	Ślad osadnictwa / neolit	Toporki kamienne	Lokalizacja nieustalona
7	Ślad osadnictwa / neolit	1 toporek kamienny	Lokalizacja nieustalona
8	Osada / neolit	Naczynia, toporek kamienny	Lokalizacja nieustalona
9	Punkt osadniczy / wczesne średniowiecze	Fragmenty naczyń	Lokalizacja nieustalona
10	Punkt osadniczy / wielokulturowe	6 zabytków krzemiennych	Działki Nr: 548, 549 z mapy 1, obręb Kielcza
11	Osada / kultura łużycka	26 fragmentów naczyń	Działki Nr: 136 z mapy 1, obręb Kielcza
12	Punkt osadniczy / wielokulturowe	Fragmenty naczyń	Działka Nr 439 z mapy 3, obręb Kielcza
13	Punkt osadniczy / wielokulturowe	2 zabytki krzemienne, 3 fragmenty naczyń	Działki Nr 113 z mapy 1
14	Ślad osadnictwa / neolit	21 fragmentów naczyń, 1 kuty gwóźdź	Lokalizacja nieustalona

* stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

Tabela 13 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.

9.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

W obowiązującym *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zawadzkie* ustanowiono strefy „B” ochrony konserwatorskiej, w granicach której znalazły się tereny położone wzdłuż ulicy Opolskiej, począwszy od ul. Nowe Osiedle w Zawadzkim, a skończywszy na terenach wokół dawnego Dworca Kolejowego w Żędowicach, a także obszar wokół Kościoła św. Bartłomieja Apostoła w Kielczy. Dla tych stref w planie wprowadzono następujące ustalenia:

- 1) zachowanie i rewitalizację zasadniczych elementów kompozycji przestrzennej:
 - a) zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym: układu dróg, podziału działek i sposobu zagospodarowania działek siedliskowych,
 - b) historycznych zasad kształtowania brył i usytuowania budynków, w tym szczególnie zachowania linii zabudowy, kształtu rzutu i gabarytów budynków, geometrii dachu, tradycyjnych materiałów wykończeniowych i wystroju elewacji,
 - c) historycznych dominant przestrzennych – kościołów;

- 2) kontynuowanie, w przypadku lokalizacji nowych budynków, historycznych zasad usytuowania na działce, zasad kształtowania rzutu i bryły budynków wybudowanych przed 1945 rokiem, ich geometrii dachu oraz tradycyjnych elementów wykończeniowych i detali architektonicznych,
- 3) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej oraz nawiązania formami nowoczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej i sylwety krajobrazowej, poprzez zachowanie szczególnego rygoru jakości architektury,
- 4) ochronę historycznych elementów małej architektury, w tym szczególnie krzyży, kapliczek i tablic pamiątkowych,
- 5) ochronę wszelkich obiektów podziemnych, znalezisk oraz odkrytych podczas remontów detali architektonicznych,
- 6) zakaz lokalizacji funkcji uciążliwych.

Naczelnym założeniem wydzielenia tych stref z pewnością było objęcie ich zasięgiem jak największej liczby terenów o najwyższych wartościach kulturowych wraz z ich otoczeniem. Jednakże mając na uwadze fakt, iż część obiektów położonych w tych strefach już nie istnieje (np. dawny Dworzec Kolejowy w Żędowicach), należy zweryfikować granice i zakres ochrony przedmiotowych stref.

9.5. Dobra kultury współczesnej

Przez dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza, detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Obecnie w Gminie Zawadzkie nie ma sporządzonej listy dóbr kultury współczesnej. W niniejszym studium również nie wyznacza się takich obiektów.

10. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI⁹

10.1. Komunikacja drogowa

Gmina Zawadzkie posiada dostęp do najważniejszej osi komunikacyjnej regionu – autostrady A4 (z najbliższym zjazdem w odległości ok. 20 km). Na system komunikacji drogowej Gminy Zawadzkie składa się sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Główną oś infrastruktury drogowej stanowią trzy drogi wojewódzkie:

- 1) nr 901 relacji Olesno – Dobrodzień – Zawadzkie – Wielowieś – Pyskowice – Gliwice przebiegająca przez cały teren Gminy Zawadzkie z północnego – zachodu na południowy – wschód,
- 2) nr 426 relacji Zawadzkie – Strzelce Opolskie – Olszowa – Zalesie Śl. – Kędzierzyn Koźle przebiegająca przez zachodnie obrzeża miasta Zawadzkie na odcinku niespełna 600 m,
- 3) nr 463 relacji Bierdzany – Ozimek – Zawadzkie przebiegająca przez zachodnie obrzeża miasta Zawadzkie na odcinku około 80 m.

Ww. ciągi komunikacyjne uzupełniają następujące drogi powiatowe będące w zarządzie Zarządu Powiatu Strzeleckiego:

- 1) nr 1803O – ul. Strzelecka w Żędowicach, relacji Piotrówka – Żędowice kierunek Barut o długości 2,7 km,

⁹ Źródło: www.zawadzkie.pl, Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie 2007 - 2015

- 2) nr 1836O – ul. Wiosenna w Kielczy, relacji Kielcza – granica województwa śląskiego o długości 4,5 km.

Gmina Zawadzkie zarządza drogami o długości 51,2 km, z czego 20,8 km znajduje się w obszarze administracyjnym miasta Zawadzkie, a 30,4 km poza jego granicami.

Zgodnie z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego* planowana jest modernizacja do pełnych paramentów klasy G dróg wojewódzkich nr 901 i 426 oraz budowa obejścia miejscowości Zawadzkie, Żędowice i Kielcza. Droga wojewódzka nr 463 jest planowana do modernizacji do klasy drogi Z.

Ponadto przez gminę przebiega linia komunikacyjna PKS łącząca Zawadzkie z Krupskim Młynem.

10.2. Komunikacja kolejowa

Przez Gminę Zawadzkie przechodzi pierwszorzędna linia kolejowa nr 144 relacji Tarnowskie Góry – Opole Główne, obecnie modernizowana. Do niedawna obsługująca przewóz osób i towarów ze stacją w mieście Zawadzkie, obecnie nieczynna na odcinku Tarnowskie Góry – Zawadzkie.

10.3. Komunikacja lotnicza i wodna

Najbliższymi portami lotniczymi obsługującymi loty krajowe i zagraniczne są lotniska we Wrocławiu oraz Katowicach.

Komunikacja wodna na rzece Mała Panew jest wykorzystywana głównie do celów turystycznych. Najbliższy port rzeczny obsługujący szlak wodny żeglugi śródlądowej na rzece Odra znajduje się w odległości ok. 41 km w Koźlu.

10.4. Komunikacja rowerowa¹⁰

Gmina Zawadzkie posiada niezwykle bogatą ofertę ścieżek rowerowych, zarówno o znaczeniu lokalnym jak i międzygminnym o łącznej długości aż 68 km. Ich szkielet tworzy pięć tzw. tras dalekosiężnych, które są połączone z trasami z innych regionów wchodzących w skład projektu „Rowerem po Śląsku”. Założeniem tego projektu jest utworzenie rozbudowanej sieci tras rowerowych w obrębie województw: śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego.

Wszystkie trasy są bardzo dobrze oznakowane, zawierają tabliczki z informacją o kierunku jazdy, kilometrażu, a także w głównych punktach pojawiają się znaki ze schematem ścieżek oraz informacje o najciekawszych atrakcjach w rejonie. Schemat tras rowerowych dalekobieżnych w gminie przedstawi poniższy schemat.

¹⁰Źródło: moksir.zawadzkie.pl

500 m. Ujmują do eksploatacji wody triasowe (wapień muszlowy oraz środkowy i dolny pstry piaskowiec), a także w dwóch otworach nr 4 i 5 permskie (czerwony spągowiec). Zarządcą wodociągu grupowego w Zawadzkiem jest Zakład Gospodarki Komunalnej „ZAW-KOM” Sp. z o.o.

Na terenie miasta, w pobliżu studni wodociągu grupowego, zlokalizowane jest również ujęcie wody dla Walcowni Rur Andrzej w Zawadzkiem (do 2004 r. Huty „Andrzej”). W skład ujęcia wchodzi studnie nr: 2, 2z i 2A. Woda przeznaczona ta jest na potrzeby bytowo-gospodarcze oraz częściowo także na potrzeby przemysłowe Zakładu. Alchemia S.A. jest użytkownikiem i eksploatatorem ujęcia.

Reasumując, uzbrojenie Gminy Zawadzkie siecią wodociągową należy uznać za wystarczające dla aktualnie zainwestowanych terenów.

10.5.2. Kanalizacyjna¹²

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Zakładu Gospodarki Komunalnej "ZAW-KOM" Sp. z o.o. w Zawadzkiem z sieci kanalizacyjnej korzysta 99% mieszkańców miasta i 90% ludności Żędowic. W miejscowości Kielcza w związku z brakiem sieci kanalizacyjnej, nieczystości płynne gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach na ścieki bytowe. Na dzień dzisiejszy jest planowana rozbudowa tej sieci na obszarze Kielczy. Do 2014 r. w jej granicach ma zostać wybudowane około 9 km sieci, co pozwoli przyłączyć do niej 271 nieruchomości. Sieć kanalizacji deszczowej, która poza częściowym występowaniem w drodze wojewódzkiej nr 901, zlokalizowana jest sporadycznie na terenach pozostałych 3 miejscowości.

Podsumowując, największe braki widać w sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Kielczy, gdzie konieczna jest jej budowa niemalże na całym obszarze. Ponadto na terenie gminy praktycznie brak sieci kanalizacji deszczowej, nawet w drogach wyższych klas. Wyposażenie obszaru w ww. sieci jest szczególnie ważne z uwagi na doprowadzenie do odpowiedniej czystości rzeki Mała Panew oraz ochronę zbiorników wód podziemnych.

10.5.3. Elektroenergetyczna

Przez Gminę Zawadzkie przebiega dwutorowa linia napowietrzna 110 kV relacji:

- 1) Zawadzkie – Ozimek,
- 2) Zawadzkie – Krupski Młyn, Rokitnica,
- 3) Zawadzkie – Dobrodzień, Huta Świerczewskiego,
- 4) Zawadzkie – Huta Świerczewskiego II, Lubliniec,

W północnej części miasta Zawadzkie zlokalizowane są 2 główne punkty zasilania: stacja 110/15 kV przy ul. Opolskiej zasiadająca dwutorową linią 110 kV oraz stacja na działce nr ewid. 402/55. Na terenie gminy działa również mała elektrownia wodna w Żędowicach, która wykorzystywana jest głównie na potrzeby gospodarstwa indywidualnego.

Reasumując, uzbrojenie Gminy Zawadzkie w sieć elektroenergetyczną należy uznać za wystarczające dla aktualnie zainwestowanych terenów. Ponadto istniejące uzbrojenie stwarza dobre warunki dla przyszłej rozbudowy sieci średnich napięć, stosownie do potrzeb i kierunków rozwoju Gminy Zawadzkie.

10.5.4. Odnawialne źródła energii

Zgodnie z *Planem rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim* przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Opalskiego nr 4640/2010 z dnia 9 marca 2010 r. najbardziej korzystana dla lokalizacji elektrowni wiatrowych jest południową część województwa, a więc obszar

¹² Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007 – 2015.*

położony poza granicami Gminy Zawadzkie. Do terenów wyłączonych z energetyki wiatrowej na terenie województwa zaliczono m. in. obszary objęte programem Natura 2000 oraz powierzchnie o szczególnych walorach przyrodniczych. Zgodnie z tak przyjętym kryterium, w skład tych terenów nie wchodzi jedynie zurbanizowana część miasta Zawadzkie i wsi Żędowic. Ponadto na terenie Gminy Zawadzkie wyznaczono obszar predysponowany do wyłączenia z lokalizacji elektrowni wiatrowych i nowych linii elektroenergetycznych o napięciu równym i wyższym niż 110 kV, który swym zasięgnięciem obejmuje północną część gminy. Zgodnie z ww. opracowaniem w chwili obecnej na terenie Gminy Zawadzkie potencjał odnawialnych źródeł energii jest stosunkowo niski, w szczególności dotyczy to takich źródeł energii jak biomasa, wody powierzchniowe, energia słoneczna czy energia geotermalna.

W *Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Opolskiego* wskazano, iż Gmina Zawadzkie leży w obszarze:

- 1) predysponowanym dla rozwoju:
 - a) energii wodnej, wykorzystującej potencjał energetyczny i częściowo istniejącą infrastrukturę hydrotechniczną,
 - b) energii z biomasy, bazującej na odpadach drzewnych, uprawach roślin energetycznych i słomie,
 - c) energii geotermalnej.
- 2) niewskazanym do lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że na terenie Gminy Zawadzkie panują niekorzystne warunki do lokalizacji elektrowni wiatrowych. Toteż należy rozważyć możliwość realizacji innych rodzajów odnawialnych źródeł energii w gminie np. elektrownie wodne lub energia z biomasy.

10.5.5. Ciepłownicza

Podstawowym źródłem ciepła na terenie miasta jest ciepłownia przy ul. Paderewskiego w Zawadzkim, która obsługuje głównie budynki wspólnot mieszkaniowych, komunalne oraz biurowe. Moc zainstalowana w ciepłowni wynosi 8,8 MW. Łączna długość sieci ciepłowniczej na terenie miasta wynosi 8,5 km.

Biorąc pod uwagę istniejące zapotrzebowanie można uznać, iż sieć ciepłownicza jest dobrze rozwinięta w centralnej części miasta. Obszary wiejskie nie są uzbrojone w tą sieć.

Powyższe wynika przede wszystkim z powszechnego zastosowania indywidualnych źródeł ciepła, rozproszenie zabudowy i braku zidentyfikowanych potrzeb dalszej rozbudowy sieci, popartych rachunkiem ekonomicznym zastosowania tego rodzaju nośnika ciepła do indywidualnych gospodarstw domowych.

10.5.6. Gazowa

Przez południową część Gminy Zawadzkie przebiega oddana do użytku w 1992 r. sieć gazowa wysokiego ciśnienia relacji Wielowieś – Zawadzkie ze stacją redukcyjną I stopnia w Zawadzkim. Sieć ta ma przekrój 200 DN i nominalne ciśnienie 6,3 MPa. W południowo-zachodniej części miasta funkcjonuje istniejąca rozlewnia gazu płynnego.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Głównego Urzędu Statystycznego w 2011 r. jedynie 3,4% mieszkańców miasta korzystało z sieci gazowej, na obszarach wiejskich zaledwie 0,8%.

Natomiast według stanu na dzień 30.11.2013 r. PSG Sp. z o.o. Zakład w Opolu eksploatował w Gminie Zawadzkie 11,9 km sieci gazowej dystrybucyjnej średniego ciśnienia oraz 234 przyłączy gaza średniego ciśnienia.

Podsumowując, mimo iż przez znaczny teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia to sieć gazowa dystrybucyjna średniego ciśnienia w jej obszarze jest słabo rozwinięta. Zaopatruje ona w gaz zaledwie kilka procent mieszkańców gminy.

10.5.7. Telekomunikacyjna

Sieć telekomunikacyjna w Gminie Zawadzkie jest dobrze rozwinięta. Oprócz operatorów telefonii stacjonarnej swoje usługi oferują również wszyscy operatorzy sieci komórkowych działający na terenie kraju. Wraz z rozwojem sieci telekomunikacyjnej rośnie liczba ofert firm świadczących usługi internetowe poprzez infrastrukturę kablową oraz bezprzewodową. Na terenie Gminy są zlokalizowane 3 maszty telefonii bezprzewodowej, w tym 2 na terenie miasta i jeden w Żędowicach.

Reasumując, uzbrojenie Gminy Zawadzkie w sieć telekomunikacyjną należy uznać za wystarczające.

10.6. Gospodarka odpadami¹³

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 01.07.2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897) od 1 stycznia 2013 r. jej prowadzenie zostało całkowicie powierzone gminom. Naczelnym dokumentem na podstawie którego jest prowadzona gospodarka odpadami są plany gospodarowania odpadami opracowywane na poziomie poszczególnych województw. W przypadku Gminy Zawadzkie wiążące są ustalenia *Planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2012-2017*.

W związku z powyższym, Gmina Zawadzkie przejęła obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi w stosunku do nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych (lokale handlowe, gastronomiczne, punkty usługowe, domy letniskowe wykorzystywane wyłącznie w celach rekreacyjnych, lasy i inne).

Nowy system gospodarowania odpadami obejmuje:

- 1) odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
- 2) tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 3) obsługę administracyjną systemu.

Na terenie gminy jedyne czynne składowisko odpadów jest zlokalizowane południowej części Kielczy. Zgodnie z danymi uzyskanymi z „ZAW-KOM” Sp. z o.o. wielkość tego składowiska wynosi 178 124 Mg, do końca 2012 roku wykorzystano 134 261 Mg. Obecnie na jego terenie są składowane odpady przemysłowe oraz popiół. Odpady komunalne są transportowane na składowisko w Dzierżysławie.

Składowisko odpadów komunalnych w mieście Zawadzkie zrehabilitowano w 1995 r.

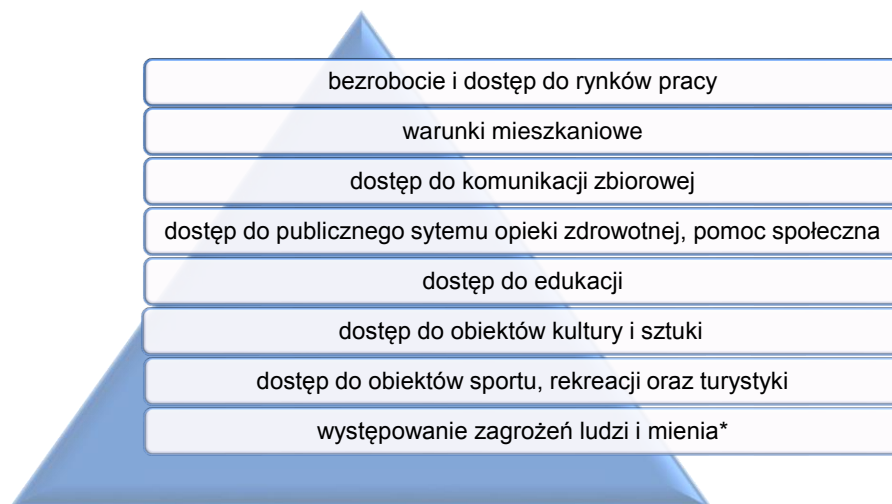
10.7. Oczyszczanie ścieków

Ścieki sanitarne oczyszczane są w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Zawadzkim przy ul. Ogrodowej 1. Oczyszczalnia ta została zaprojektowana oraz wybudowana, aby docelowo przyjąć ścieki z terenu całej gminy.

11. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

Jakość życia ludności zależy od zaspokojenia ich potrzeb materialnych, warunków środowiskowych oraz infrastruktury. Poziom życia ludności jest bezpośrednio zależny od poziomu dochodów, w tym dostępu do rynku pracy, a zarazem możliwości zaspokajania potrzeb życiowych. W związku z powyższym, analizie zostaną poddane takie elementy jak:

¹³ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007 – 2015.

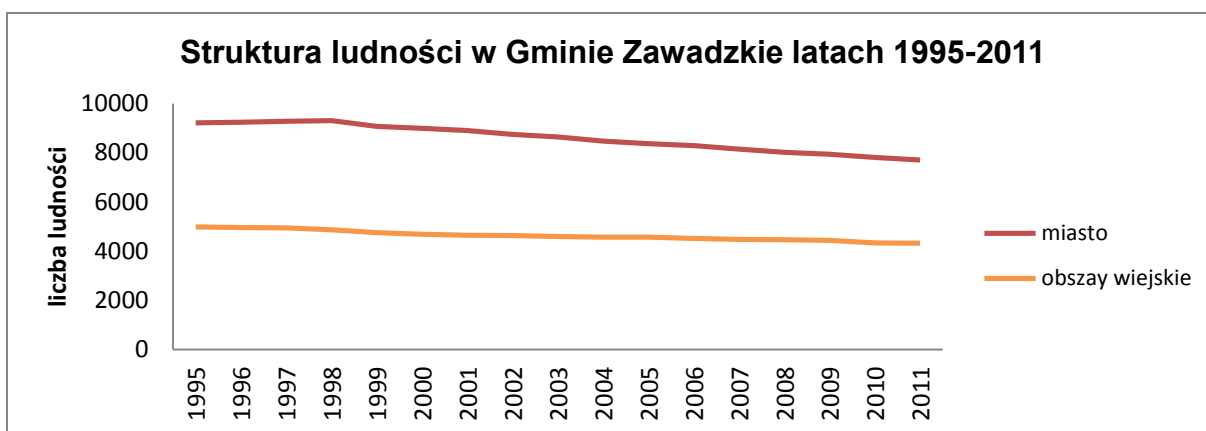

* – zagadnienie opisane w rozdziale 12.2.

Rysunek 3 Czynniki wpływające na jakość życia mieszkańców.

11.1. Potencjał demograficzny

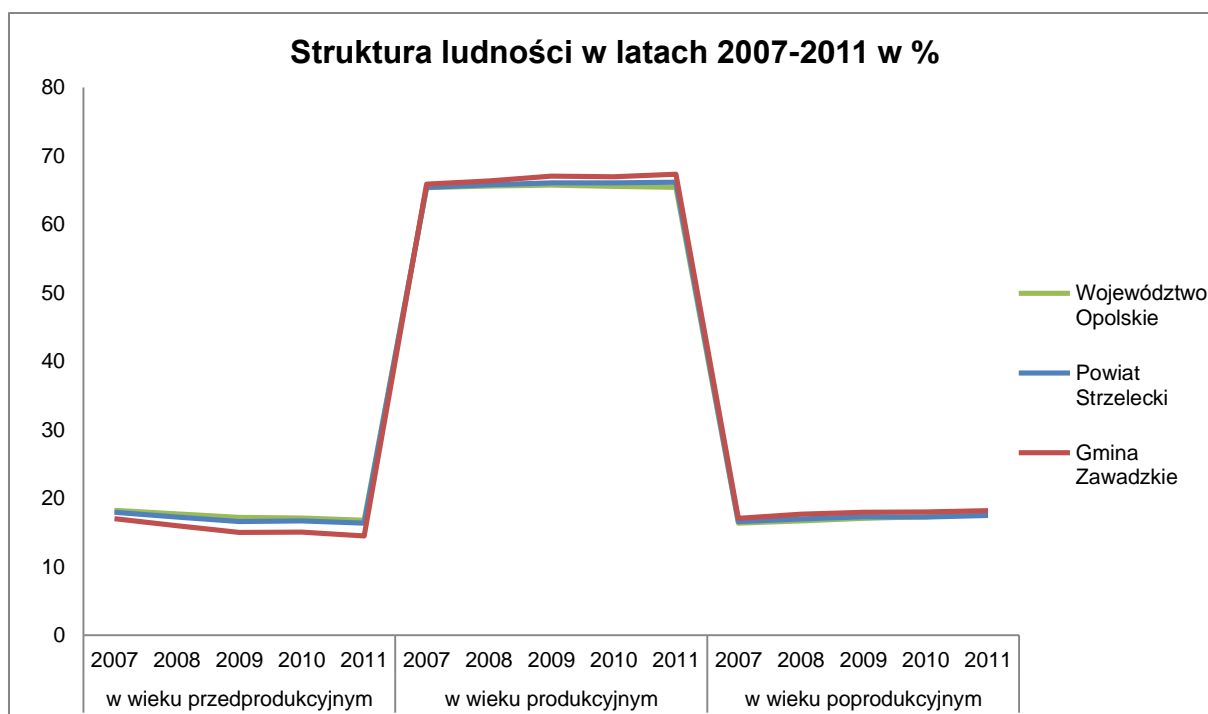
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 21.12.2011 r. liczba osób faktycznie zamieszkujących Gminę Zawadzkie wynosiła 12 013, z czego 7 700 mieszkało w mieście. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła 468 osób/km², a na obszarach wiejskich 66 osób/km², co dało średnią dla gminy 146 osób/km². Wskaźnik ten dla powiatu strzeleckiego wynosi 103 osób/km², a dla województwa opolskiego 108 osób/km². Analizując dane z lat 1995-2011 można zauważyć spadek liczby ludności, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres 10 Liczba ludności w Gminie Zawadzkie w latach 1995-2011 (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Szacuje się, że na przestrzeni najbliższych lat tendencja spadku liczby ludności się utrzyma. Potwierdzają to prognozy rozwoju demograficznego dla powiatu strzeleckiego do roku 2035 sporządzone przez Główny Urząd Statystyczny, które przewidują ogólny spadek liczby mieszkańców dla całego kraju.

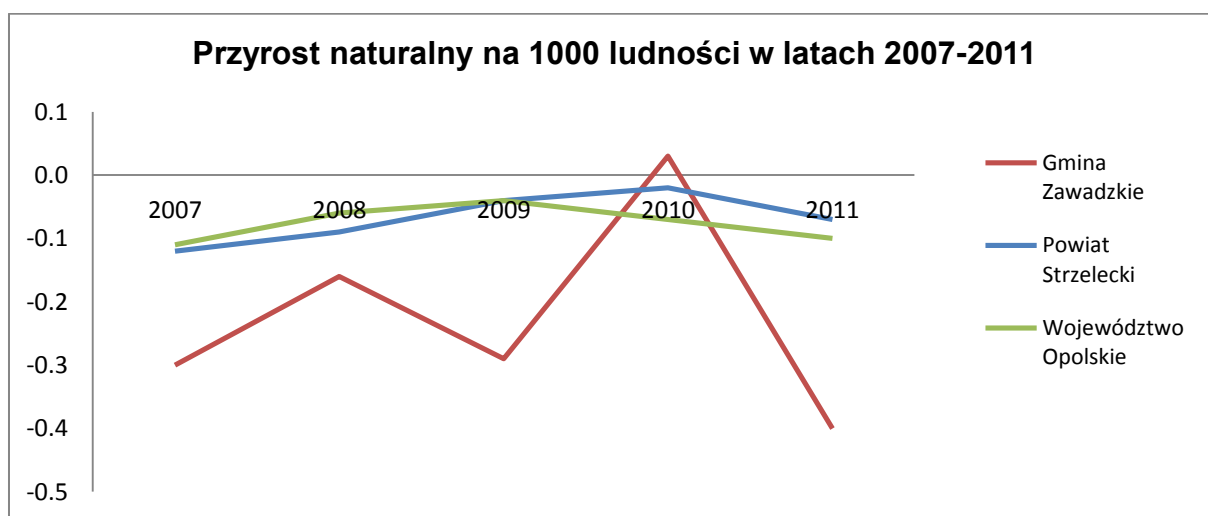
W ogólnej strukturze wieku przeważa ludność w wieku produkcyjnym, która w 2011 r. stanowiła 67% ogółu, natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 14%, pozostała część to ludność w wieku poprodukcyjnym. Strukturę ludności Gminy Zawadzkie w latach 2007-2011 r. na tle powiatu i województwa przedstawia poniższy wykres:

Wykres 11 Struktura ludności w latach 2007-2011 r w % (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

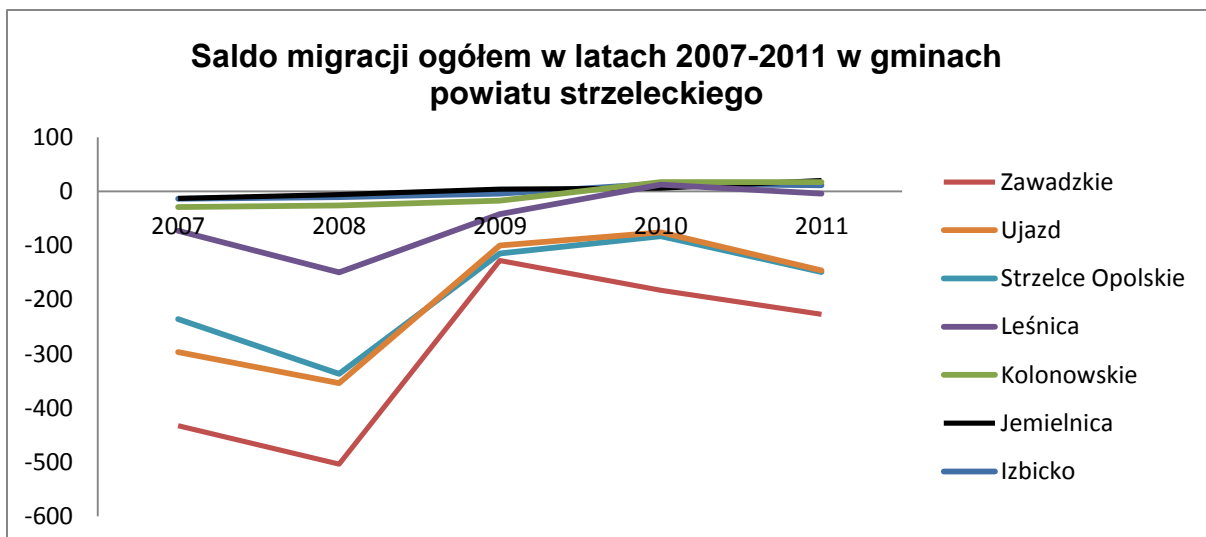
Jak pokazuje powyższy wykres, procentowy udział ludności w każdej z trzech wymienionych grup w Gminie Zawadzkie jest porównywalny do stanu zarówno w powiecie strzeleckim jak i w województwie opolskim. Przyglądając się bliżej tym danym, należy zauważyć, iż w strukturze wiekowej mężczyzn, liczba osób w wieku produkcyjnym w 2011 roku wyniosła 4219 osób, w wieku przedprodukcyjnym tylko 873, a w wieku poprodukcyjnym aż 773. Natomiast w strukturze wiekowej kobiet liczba osób w wieku produkcyjnym w 2011 roku wyniosła 3871, w wieku przedprodukcyjnym tylko 866 i w wieku poprodukcyjnym aż 1411. W tym okresie liczba kobiet przypadającą na 100 mężczyzn wyniosła 105.

Przyrost naturalny w gminie od wielu lat wykazuje tendencję spadkową. Jednakże w porównaniu do powiatu strzeleckiego czy obszaru całego województwa i tak wypada lepiej, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres 12 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Saldo migracji ogółem od 2007 r. w gminie wykazuje tendencję ujemną, co wynika z dużej liczby wymeldowań, głównie za granicę. Należy jednak zaznaczyć, iż od 2009 r. saldo migracji maleje.

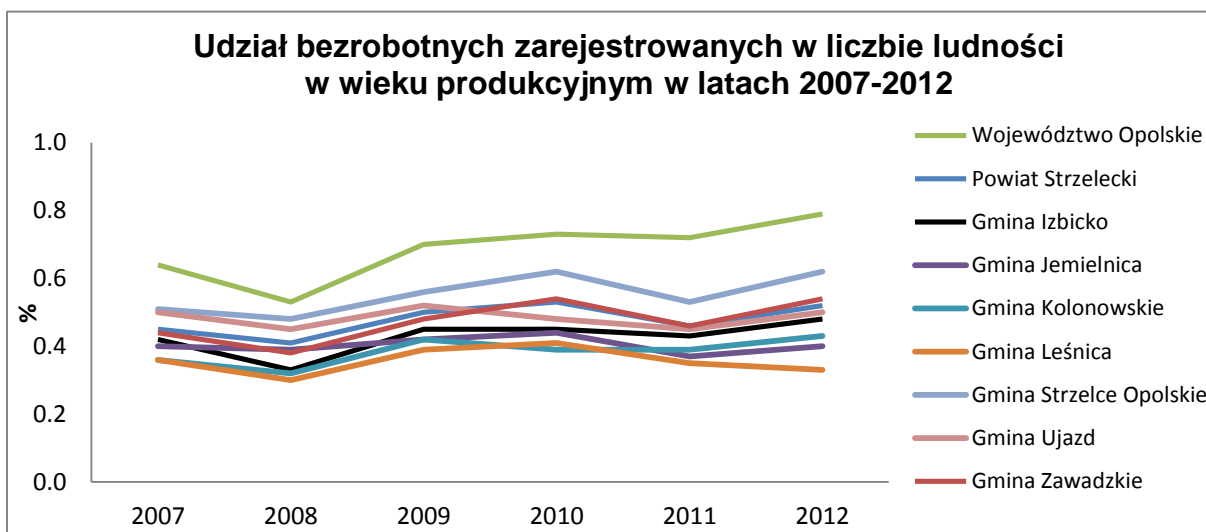

Wykres 13 Saldo migracji ogółem w latach 2007-2011 w gminach powiatu strzeleckiego (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Powyższe dane pokazują niekorzystne zmiany zachodzące w strukturze ludnościowej gminy. Widoczny jest ujemny przyrost naturalny i niekorzystny ruch migracyjny. Pocięszający jest jednak fakt, iż w ostatnich latach saldo migracji maleje. Ponadto przywołane powyżej wskaźniki dla Gminy Zawadzkie wykazują podobną tendencję zarówno w powiecie strzeleckim jak i w województwie opolskim.

11.2. Rynek pracy

Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności mieszkańców w Gminie Zawadzkie na dzień 31.12.2012 r. wynosił 3,5%, co oznacza, że 432 osoby nie miało pracy, w tym 232 kobiety. Dla porównania wskaźnik ten dla Powiatu Strzeleckiego uplasował się na poziomie 3,49%. Z porównania ww. danych wynika, że sytuacja na rynku pracy w Gminie Zawadzkie nie odbiega od sytuacji w powiecie i na tym tle wpisuje się w ogólny obraz charakterystyczny dla regionu. Podobnie udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2012 plasował się na podobnym poziomie jak w innych gminach powiatu i co ważne jest niższy niż dla województwa, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres 14 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2012 (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

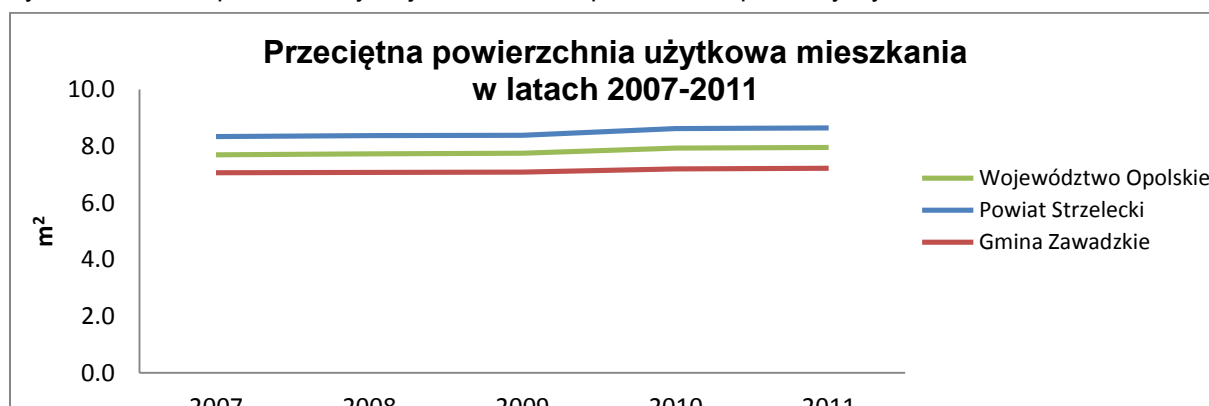
Na terenie Gminy Zawadzkie najwięcej osób jest zatrudnionych w przemyśle i budownictwie. Na jej terenie mają swoją siedzibę zakłady przemysłowe liczące się zarówno w skali województwa, jak i mniejsze zakłady przemysłowe. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Głównego Urzędu Statycznego struktura zatrudnienia w 2011 r. w powiecie strzeleckim przedstawiała się następująco:

- 1) przemysł i budownictwo – 29,8%,
- 2) rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 25,6%,
- 3) handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja – 13,9%,
- 4) działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości – 2,4%,
- 5) pozostałe usługi – 28,3%.

Z powyższych danych można wnioskować, że zarówno poziom bezrobocia jak i dostęp do rynku pracy nie odbiega od ogólnej sytuacji w województwie. Natomiast należy poszerzać ofertę inwestycyjną poprzez możliwość lokalizacji nowych przedsiębiorstw, które mogą zagospodarować potencjał ludzki nieaktywny zawodowo.

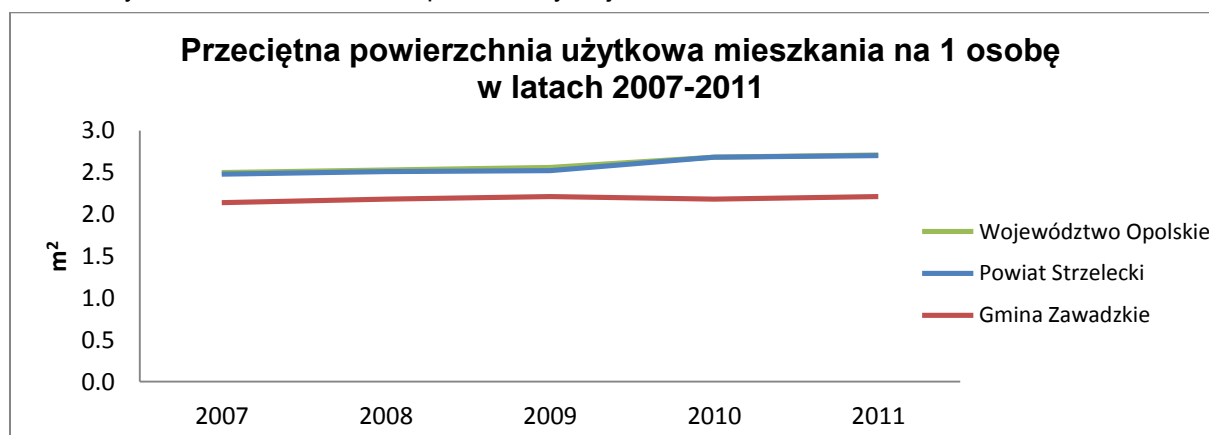
11.3. Warunki mieszkaniowe

Słaby rozwój budownictwa w gminie wpływa niekorzystnie na sytuację rynku mieszkaniowego. Odzwierciedleniem tego jest przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, które w latach 2007-2011 była niższa niż w powiecie czy województwie, co przedstawia poniższy wykres:

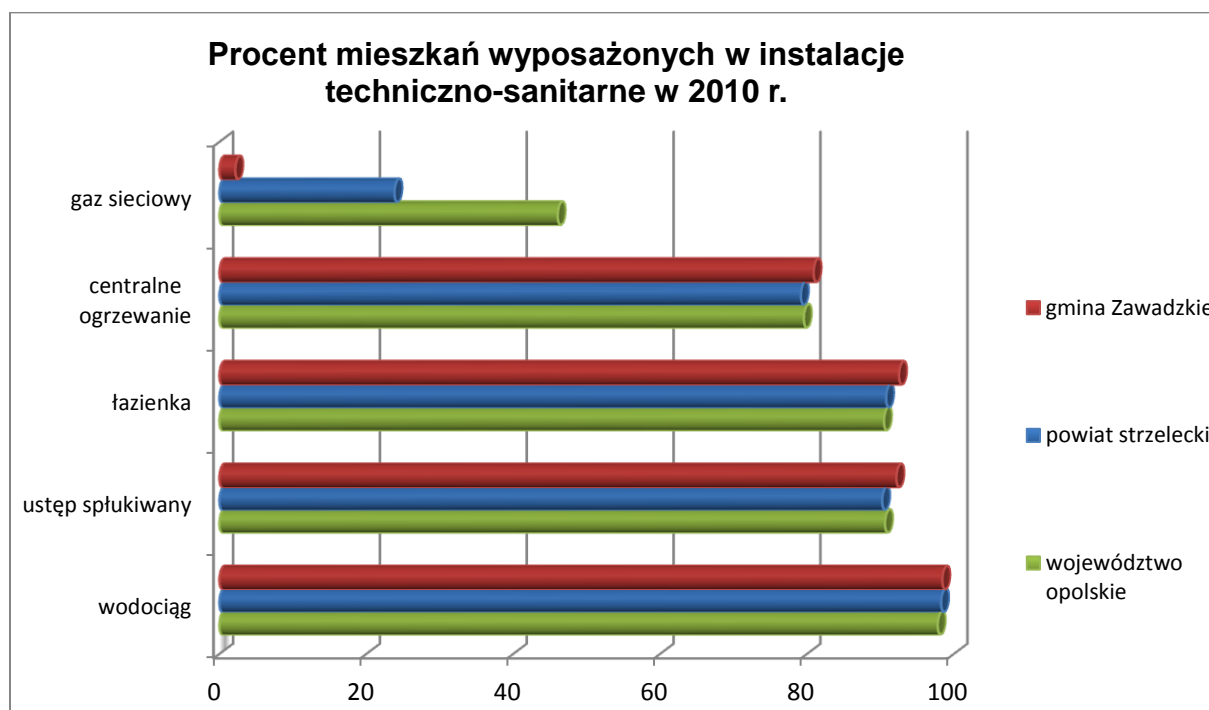
Wykres 15 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statyczny).

Podobnie przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w rozpatrywanym okresie również była niższa niż średnia dla powiatu czy województwa.

Wykres 16 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statyczny).

Standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w 2010 r. nie odbiegał znacząco od występującego w powiecie strzeleckim czy w województwie opolskim, za wyjątkiem gazu ziemnego, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres 17 Procent mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w 2010 r. (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Mając na uwadze, niewielki ruch budowlany obserwowany w całej gminie, niską przeciętną powierzchnię użytkową mieszkań, tendencję do rozpraszania zabudowy i w konsekwencji trudności z dostarczeniem mediów, a także bardzo duże jeszcze nie zagospodarowane rezerwy budowlane wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym, należy w sporządzanym studium ograniczyć dalsze nieuzasadnione powiększanie terenów przeznaczonych do zabudowy.

11.4. Komunikacja zbiorowa

Trasa autobusowa Zawadzkie – Krupski Młyn jest pokonywana jedynie 5 razy dziennie, co przyczynia się do znaczących utrudnień w dostępności mieszkańców do komunikacji lokalnej.

Dostęp do połączeń regionalnych oraz ponadregionalnych również można uznać za niewystraszający. Wynika to w dużej mierze z zawieszenia działania linii kolejowej nr 144 na odcinku Tarnowskie Góry – Zawadzkie. Na dzień dzisiejszy funkcjonuje komunikacja zastępcza zapewniająca dojazd do miasta wojewódzkiego – Opola z czasem przejazdu około 1,3 h. Utrudniona jest także komunikacja z ważnym ośrodkiem naukowym i gospodarczym jakim jest Częstochowa i Tarnowskie Góry.

11.5. Infrastruktura społeczna:

11.5.1. Opieka medyczna oraz pomoc społeczna

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Głównego Urzędu Statystycznego liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w 2011 r. wynosiła 185 i zmalała w stosunku do roku 2010 r. o 44 i 2009 r. o 126. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w 2011 r.

wynosiła 260 i również wykazała tendencje spadkową w stosunku do lat poprzednich (2010 r. – 520, 2009 r. – 492).

W obszarze Gminy występują tylko niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz kilka poradni specjalistycznych, które również udzielają pomocy medycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Najbliższy szpital znajduje się w Strzelcach Opolskich.

Istniejący system opieki zdrowotnej w sposób niewystarczający zaspokaja zapotrzebowania ludności na opiekę zdrowotną. Liczba udzielonych zasiłków rodzinnych maleje, co świadczy o stopniowo polepszającej się sytuacji materialnej mieszkańców gminy.

11.5.2. Oświata

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdziale 2.3 na terenie Gminy Zawadzkie przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazja są rozlokowane w strategicznych obszarach gminy, co pozwala na łatwy dostęp do tych placówek dzieciom zarówno z miasta jak i obszarów wiejskich. Szkoła średnia znajduje się w rejonie centralnym miasta o najwyższym stopniu urbanizacji, zaś Zespół Szkół Specjalnych na zachodnich obrzeżach gminy. W ofercie edukacyjnej zauważalny jest brak szkół wyższych, co jest wynikiem bliskości dużego ośrodka naukowego jakim jest miasto Opole.

W związku z powyższym nie ma potrzeby wykazywania nowych terenów pod usługi oświaty.

11.5.3. Kultura¹⁴

Najbogatsza oferta kulturalna w gminie występuje w mieście. To w Zawadzkim działa Dom Kultury, Izba Tradycji oraz biblioteka publiczna. Na terenach wiejskich funkcjonują jedynie 2 filie biblioteki publicznej oraz Zabytkowa Chata w Kielczy, która jest Filią Bierkowickiego Muzeum. W Kielczy miejscem spotkań mieszkańców jest Drewniana Chata, a w Żędowicach jest remontowana świetlica wiejska.

Na terenie miasta działa:

- 1) Orkiestra Dęta Miasta i Gminy Zawadzkie
- 2) kółko plastyczne
- 3) ognisko muzyczne,
- 4) sekcja modelarska,
- 5) Zespół Taneczny "Exodus"
- 6) Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, Klub Seniora, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- 7) Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- 8) chór muzyczny Alte Kameraden.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje Dziecięcy Zespół Ludowy "Żędowanie" oraz Zespół Wokalno – Muzyczny przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym im. Wincentego z Kielczy.

Gmina Zawadzkie jest organizatorem festiwalu muzyki poważnej GAUDE MATER POLONIA Wincenty z Kielczy in memoriam. Koncerty festiwalowe odbywają się corocznie w m. in. Kielczy.

Wiosną w Zawadzkim odbywa się Wojewódzki Festiwal Piosenki i Tańca KUŹNIA z udziałem dziecięcych i młodzieżowych grup tanecznych oraz wokalnych z całej Opolszczyzny. Ponadto cyklicznie organizowane jest Święto Plonów – Dożynki, Dni Miasta, Konkurs „Śląskie Beranie” oraz Konkurs Kroszonkarski „Ale Jajo”.

¹⁴Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007 – 2015.

11.5.4. Sport

Najważniejsze obiekty sportowe oraz rekreacyjne w gminie usytuowane są w mieście i należy do nich: Gminny Ośrodek Sportu i Turystyki, stadion, baseny, orliki oraz place rekreacyjne. Na pozostałych terenach gminy funkcjonują 2 boiska w każdej ze wsi. Cześć z tych obiektów wymaga modernizacji bądź remontu.

W ramach Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki działają:

- 1) Sekcja tenisa stołowego,
- 2) Sekcja modelarska,
- 3) Sekcja Skat,
- 4) Sympatycy piłki ręcznej Stal Zawadzkie,
- 5) Oldboys Stal Zawadzkie,
- 6) Sekcja tenisa stołowego DINOZAURY.

Ponadto na terenie gminy powołane są następujące stowarzyszenia sportowe:

- 1) ASPR Zawadzkie,
- 2) Klub Karate Nidan Zawadzkie,
- 3) KTS MOKSiR Zawadzkie,
- 4) Klub Modelarski Zawadzkie,
- 5) Klub Tenisa Stołowego Zawadzkie,
- 6) UKS Technodrew,
- 7) SS KS Stal Zawadzkie,
- 8) ŁKS „Naprzód Kielcza”.

Podsumowując, usługi sporu są realizowane w każdej z trzech miejscowości. Za zasadne uznaje się ich utrzymanie oraz uzupełnianie.

11.5.5. Turystyka

Gmina Zawadzkie ze względu na przepływającą w jej granicach rzekę Mała Panew oraz dużą lesistość ma bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki. Duże znacznie w jej rozwoju miał udział Gminy w projekcie mającym na celu utworzenie *Regionalnego Centrum Turystycznego „Dolina Małej Panwi”*, jako miejsca atrakcyjnego turystycznie i rekreacyjnie. Przy realizacji projektu wykorzystano potencjał turystyczny i rekreacyjno-sportowy trzech sąsiadujących ze sobą gmin: Zawadzkie, Kolonowskie oraz Ozimek. W ramach tego projektu wytyczono i wyremontowano szlaki rowerowe, wybudowano 3 przystanie kajakowe, w tym: przystań z polem biwakowym w miejscowości Kielcza oraz 2 przystanie z przeszkodą – "próg wodny" w miejscowości Żędowice, przebudowano budynek kinoteatru w Zawadzkiem na budynek Centrum Informacji Turystycznej. Zgodnie z projektem w obiekcie tym utworzono: biuro Informacji Turystycznej, salę konferencyjno-szkoleniową, miejsce spotkań turystów z zapleczem gastronomicznym, przechowalnię i pomieszczenie magazynowe dla rowerów oraz kajaków, galerię wystawienniczo-artystyczną, zagospodarowano teren wokół budynku.

Jedną z najbardziej popularnych form wypoczynku w gminie jest turystyka piesza i rowerowa, głównie za sprawą dużej liczby dobrze wyznaczonych i ciekawych ścieżek rowerowych. Główną ścieżką rowerową na terenie gminy jest trasa nr 19 (Zielona), przebiegająca północnym jej skrajem, "równoległe" do lewego, a później prawego brzegu rzeki Mała Panew. Przy trasie znajduje się kilka użytków ekologicznych, a w jej pobliżu dwa miejsca odpoczynkowe w pobliżu młynu Thiela i Bombelki oraz miejsce biwakowania w Kielczy. We wschodniej części gminy trasa przebiega przez peryferia Kielczy, gdzie warto zwiedzić zabytkowy kościół oraz położone obok grodzisko i drewnianą chatę z ekspozycją muzealną. Do ważnych ścieżek rowerowych w gminie zalicza się również trasy nr: 163 (niebieską), 161 (czarną), 162 (zieloną), 165 (żółtą), 166 (czarną), 167 (czerwoną), 438 (czerwoną).

Na rzece Mała Panew są organizowane spływy kajakowe trasą nr 1 – Krupski Młyn – Kielcza – Żędowice – Świerkle – Zawadzkie oraz trasą nr 2 – Zawadzkie – Zameczek Myśliwski „Malapartus”

– Kolonowskie ze stacjami w Zawadzkiem, Żędowicach oraz Kielczy. Stacja w Żędowicach ma charakter wyłącznie przeladunkowy, a pozostałe dwie stacje mają specjalnie wydzielone pola biwakowe.

Gmina Zawadzkie posiada w swej ofercie następującą bazę noclegową:

- 1) Baza noclegowa GOSiT – ul. Opolska 23, 47–120 Zawadzkie,
- 2) Młyn Bombelka – ul. Młyńska 1, 47–120 Żędowice.

Podsumowując, Gmina Zawadzkie ma bardzo dobre predyspozycje do rozwoju turystyki. Przemawiają za tym doskonale warunki naturalne, rzeka Mała Panew, duża lesistość, istniejący Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko – Turawskie, Obszar Natura 2000, projektowany Park Krajobrazowy Dolina Małej Panwi i Projektowany Rezerwat Przyrody Dolina Małej Panwi. Mając na uwadze powyższe uznaje się za zasadne tworzenie korzystnych warunków dla dalszego rozwoju gminy w tym kierunku.

11.6. Wnioski

Biorąc pod uwagę wszystkie elementy, które składają się na ocenę jakości życia mieszkańców można stwierdzić, że na terenie Gminy Zawadzkie panują dogodne warunki dla mieszkańców. Bliskość innych ośrodków regionalnych pozwala na dywersyfikację oferty usługowej w Gminie Zawadzkie w zależności od ich poziomu w hierarchii ważności oraz wymaganej liczby odbiorców. Gmina Zawadzkie zaspokaja większość potrzeb swoich mieszkańców, za wyjątkiem publicznych usług zdrowia, które realizowane są w większości na terenie Strzelec Opolskich. Uzbrojenie obszaru gminy w sieci infrastruktury technicznej należy oceniać jako umiarkowane. Wyraźne braki widać jedynie w dostępie gospodarstw domowych do sieci gazowej na całym jej obszarze oraz do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Kielczy. Na pozostałych porównywanych płaszczyznach Gmina nie odbiega od sytuacji w powiecie i na tym tle wpisuje się w ogólny obraz charakterystyczny dla regionu. Na podstawie powyższego można wnioskować, że na tym polu mieszkańcy również mogą pozytywnie odbierać miejsce swojego zamieszkania.

12. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

12.1. Ochrona przeciwpowodziowa

Warunki wodne na terenie opracowania są zróżnicowane. Woda gruntowa na znacznym obszarze zalega stosunkowo płytko. Obszarami, gdzie występuje najwyższy poziom wód są generalnie doliny rzeczne i ich otoczenie. Poziom wód podlega tam znacznym wahaniom związanym z opadami atmosferycznymi i stanowi utrudnienie dla lokalizacji budowli, w szczególności wymagającej głębokiego posadowienia. Najlepsze warunki wodne panują na terenach wyżej wyniesionych, poza dolinami rzecznyymi.

Mała Panew nie posiada obwałowań. Rolę zabezpieczenia przeciw skutkom powodzi pełnią również rowy melioracyjne oraz związane z nimi rurociągi, przepusty, przepusto-zastawki, zastawki oraz jazy na potokach i Małej Panwi.

W latach 1997 i 2010 miały miejsce powodzie, których granice zostały wskazane na Planszy nr 2 – *Uwarunkowania rozwoju – Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych*, będącej załącznikiem graficznym do niniejszego opracowania. Zgodnie z informacją uzyskaną od Regionalnego Dyrektora Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, dla obszaru Gminy Zawadzkie, brak jest studium, o którym mowa w art. 79 ust. 2 ustawy Prawo wodne w brzmieniu sprzed 18.03.2011 r., map zagrożenia powodziowego lub map ryzyka powodziowego. W związku z czym brak jest podstawy prawnej do wyznaczenia w niniejszej zmianie studium obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.

W Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 uznano Gminę Zawadzkie za narażoną na występowanie powodzi wywołanymi wodami opadowymi, spowodowanymi rozległymi opadami deszczu. Ponadto miasto

Zawadzkie oraz wieś Żędowice zostały zaliczone do obszarów najbardziej zagrożonych potopieniami w czasie roztopów w powiecie strzeleckim.

Mając na uwadze powyższe, zaleca się ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy na terenach objętych zasięgiem powodzi z lat 1997 i 2010.

12.2. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Bezpieczeństwo publiczne¹⁵

Nadzór na bezpieczeństwem w Gminie pełni Komisariat Policji w Zawadzkim. Ilość stwierdzonych przestępstw w 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzedzającym zmalała o 46, przy równoczesnym wzroście wskaźnika wykrywalności. Zagrożenie przestępczością na terenie działalności Komisariatu Policji w Zawadzkim przedstawia poniższa tabela.

PRZESTĘPSTWA	WYKRYWALNOŚĆ			
	WYKRYTE		% WYKRYCIA	
	2011	2012	2011	2012
KRYMINALNE	188	137	73,7	70,6
GOSPODARCZE	17	27	89,5	96,4
DROGOWE	126	130	99,2	100,0
w tym nietrzeźwi kierujący	119	129	100,0	100,0
OGÓLEM	331	423	83,1	83,7

Tabela 14 Zagrożenie przestępczością na terenie działalności Komisariatu Policji w Zawadzkim w latach 2011 i 2012.

Na terenie działania Komisariatu Policji w Zawadzkim w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw odnotowano 6 czynów popełnionych przez nieletnich, co dało wskaźnik 1,6 w stosunku do ogółu przestępstw. Jest to spadek w porównaniu z rokiem 2009 kiedy to odnotowano 7 czynów, a wskaźnik wynosił 1,9. Wzrosła natomiast liczba sprawców nieletnich z 5 do 6. W ogólnej liczbie 6 czynów karalnych – 2 stanowią przestępstwa kryminalne, 1 – to uszczerbek na zdrowiu, 1 – to kradzież z włamaniem i inne przestępstwa – 4. W 2012 roku stwierdzono również 503 wykroczenia oraz odnotowano w stosunku do poprzedniego roku:

- 1) spadek w ilości wypadków drogowych o 4 – tj. 8,2%,
- 2) spadek w ilości osób rannych o 6 – tj. 12,2%,
- 3) spadek w ilości ofiar śmiertelnych o 8 – tj. 61,5%,
- 4) spadek w ilości kolizji o 14 – tj. o 2%.

Ogólną charakterystykę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym przedstawia poniższa tabela:

	2010	2011	2012	DYNAMIKA 2011 =100%
KOLIZJE	762	687	673	98,0
WYPADKI	45	49	45	91,8
ZABICI	5	13	5	38,5
RANNI	52	49	43	87,8

Tabela 15 Ogólna charakterystyka stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w latach 2010 – 2012.

Ponadto w porównaniu do 2011 roku odnotowano spadek ilości zdarzeń drogowych na drogach wojewódzkich o 23. Główną przyczynę wszystkich zdarzeń drogowych, zaistniałych z winy

¹⁵ Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie działania Komisariatu Policji w Zawadzkim w 2012 roku

kierującego, w przypadku kolizji jak i wypadków, było niedostosowanie prędkości do warunków ruchu. W 2012 roku funkcjonariusze ruchu drogowego ujawnili 6 673 przypadki łamania przepisów ruchu drogowego przez kierujących poprzez przekroczenie dozwolonej prędkości jazdy. Następnie najczęstszymi przyczynami zdarzeń było nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu i niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami. Najwięcej zdarzeń powodują kierujący samochodami osobowymi (77,1% spośród wszystkich sprawców). Drugą grupę stanowią kierujący samochodami ciężarowymi, głównie do 3,5 t DMC.

Zagrożenie pożarowe lasów¹⁶

Tereny Nadleśnictwa Zawadzkie tworzą zwarty kompleks leśny, co jest bardzo korzystną cechą pod względem gospodarczym oraz ogólnoprzyrodniczym, natomiast niekorzystną pod względem pożarowym, ze względu na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru. Obszary leśne Nadleśnictwa Zawadzkie zaliczono do I kategorii zagrożenia pożarowego (zagrożenie duże). Do czynników kształtujących zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa należą: gęsta sieć dróg komunikacyjnych (samochodowych oraz kolejowych), znaczny udział drzewostanów iglastych młodszych klas wieku oraz atrakcyjność turystyczna terenu. W granicach Nadleśnictwa Zawadzkie, na terenie leśnictwa Krupski Młyn znajdują się Zakłady NITROERG S.A. zajmujące się produkcją materiałów wybuchowych i tworzyw sztucznych oraz Oddział Instytutu Przemysłu Organicznego prowadzący prace naukowo-badawcze i produkcję doświadczalną materiałów wybuchowych. Oba zakłady ze względu na profil produkcyjny oraz dużą palność terenów leśnych objęte są szczególną ochroną.

Nadleśnictwo posiada 41 punktów czerpania wody, zarówno sztucznych (m. in. staw hutniczy w Zawadzkim), jak i naturalnych (rzeka Mała Panew), przeznaczonych do poboru wody przez jednostki Straży Pożarnej, samoloty i śmigłowce. Dodatkowo istnieje możliwość wykorzystania do celów gaśniczych wody z okolicznych hydrantów. Nadleśnictwo co roku aktualizuje „Plan postępowania na wypadek powstania pożaru” we współpracy z Komendami Powiatowymi PSP o zasięgu terytorialnym. Pomimo działań prowadzonych w zakresie ochrony przeciwpożarowej lasu od dnia 01.01.2003 roku do dnia 31.07.2012 roku na terenie całego Nadleśnictwa wystąpiło 126 pożarów, które objęły swym zasięgiem powierzchnię 35,72 ha, przy czym średnia powierzchnia pożaru to 0,28 ha.

Podsumowując, obszary leśne Nadleśnictwa Zawadzkie zaliczono do I kategorii zagrożenia pożarowego (zagrożenie duże) i co ważne stopień pokrycia obszarów Nadleśnictwa punktami zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych można uznać za wystarczający.

Zagrożenia drogowe i kolejowe¹⁷

Przez drogi na obszarze gminy są transportowane materiały niebezpieczne, tj.: dynamit skalny, trotyl oraz amonit. Miejscem docelowym ich transportu są Górażdże Cement S.A. Chorula Cementownia „Strzelce Opolskie”, Strzegom – Lubin oraz odbiorcy zagraniczni.

Z uwagi na konfliktowość przewożonych ładunków, trasy przewozów prowadzone winny być przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa dla mieszkańców i środowiska.

Inne miejscowe zagrożenia

Przez Gminę Zawadzkie przebiega linia przesyłowa gazu ziemnego o wysokim ciśnieniu, która w przypadku zaistnienia rozszczelnienia może powodować zagrożenia wybuchowe i pożarowe. Podobne zagrożenie można zidentyfikować w odniesieniu do elektroenergetycznych linii wysokiego napięcia i ewentualnej awarii związanej z zerwaniem linii.

W mieście istnieją również zagrożenia związane z lokalizacją na obszarze gminy zakładów, które użytkują substancje chemiczne. Zagrożenia w tych zakładach mogą powstać w związku z awarią instalacji i uwolnienia substancji chemicznych, wybuchu lub pożaru. Zdarzenia takie mogą

¹⁶ Źródło: *Analiza gospodarki leśnej za okres 01.01.2003 r. – 31.12.2012 r. - referat nadleśniczego na naradę techniczno – gospodarczą.*

¹⁷ Źródło: *„Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 -2019”*

zagrozić okolicznym skupiskom ludzkim oraz środowisku naturalnemu. Dotyczy to przede wszystkim zakładu UNIMOT GAZ S.A. w Zawadzkiem, który ze względu na magazynowanie ponad 200Mg skroplonego gazu propan-butan (kategoria: palność) został zaliczony do Zakładów o Dużym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, spełniający wymagania w myśl przepisów określonych w *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 30, poz. 208)*. Poza wyżej wymienionym zakładem obiektami narażonymi na niebezpieczeństwo wystąpienia pożaru uznaje się również: Alchemię S.A. w Zawadzkiem, główne punkty zasilania, stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie, stacje paliw oraz położoną częściowo na terenie Gminy spółkę NITROERG S.A., zajmującą się produkcją materiałów wybuchowych i systemów inicjowania do celów przemysłowych.

Ponadto potencjalnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i ich mienia jest zagrożenie powodziowe, które zostało szczegółowo opisane w rozdziale 12.1

13. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego:

- 1) w zakresie komunikacji:
 - a) uwzględnienie przebiegu drogi wojewódzkiej nr 426 relacji Zawadzkie – Kędzierzyn – Koźle, planowanej do modernizacji do pełnych parametrów klasy G,
 - b) uwzględnienie przebiegu drogi wojewódzkiej nr 463 relacji Bierdzany – Ozimek – Zawadzkie, planowanej do dostosowania do parametrów klasy Z,
 - c) uwzględnienie przebiegu drogi wojewódzkiej nr 901 relacji Olesno – Gliwice, planowanej do modernizacji do pełnych parametrów klasy G wraz z budową obejścia miejscowości Zawadzkie, Żędowice, Kielcza,
 - d) uwzględnienie przebiegu linii kolejowej nr 144 relacji Targowskie Góry – Opole,
- 2) w zakresie infrastruktury technicznej:
 - a) utrzymanie przebiegu linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Zawadzkie – Lubliniec, Zawadzkie – Kupski Młyn, Zawadzkie – Rokitnica oraz Zawadzkie – Dobrodzień,
 - b) przebudowa stacji GPZ Zawadzkie,
 - c) utrzymanie przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Zawadzkie – Wielowieś o nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju 200 DN wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I^o,
- 3) w zakresie ochrony i wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego:
 - a) uwzględnienie projektowanego Parku Krajobrazowego „Dolina Małej Panwi”;
 - b) uwzględnienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrowsko – Turawskie”,
 - c) uwzględnienie proponowanej ostoi SOO Natura 2000 „Dolina Małej Panwi”,
 - d) uwzględnienie projektowanego Rezerwatu Przyrody „Mała Panew”,
- 4) w zakresie ochrony przeciwpowodziowej uwzględnienie obszaru zalewu podczas powodzi w 1997 r. dla rzeki Mała Panew
- 5) w zakresie gospodarki wodnej:
 - a) uwzględnienie głównych zbiorników wód podziemnych ONO (wymagające najwyższej ochrony zasobów wodnych): GZWP 333 (Zbiornik Opole – Zawadzkie) i GZPW 327 (Zbiornik Lubliniec – Myszków);
 - b) uwzględnienie głównych zbiorników wód podziemnych OWO (wymagające wysokiej ochrony zasobów wodnych): GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie) i GZWP 328 (Dolina Kopalna Małej Panwi).

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikające z programów rządowych i samorządowych, przedstawia poniższa tabela:

LP.	NAZWA PROGRAMU	NAZWA ZADANIA
1.	<p>Program Ochrony Środowiska przyjęty Uchwałą Nr XVI/1/193/2008 z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2007- 2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 roku" wraz z "Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego"</p> <p>Cel – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych Działanie – Ochrona i rozwój obszarów prawnie chronionych</p>	<p>1) Utworzenie obszarów europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000 – Obszar ochrony siedlisk "Dolina Małej Panwi"</p> <p>2) Utworzenie rezerwatów przyrody – Mała Panew</p>
2.	<p>Regionalny Program Operacyjny 2007-2013</p>	<p>Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego "Dolina Małej Panwi"</p>
3.	<p>Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami przyjęty Uchwałą Nr XVI 1/193/2008 z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 roku" wraz z "Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego"</p> <p>Cel – Transformacja systemu gospodarowania z obecnego układu wytwórcza – składowisko do układu wytwórcza – efektywna selekcja/segregacja – przetworzony odpad</p> <p>Działanie 1 – Utworzenie Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi wraz z instalacjami</p>	<p>Południowo-wschodni Region Gospodarki Odpadami z Regionalnym Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów oraz regionalnym składowiskiem odpadów w Kędzierzynie-Koźlu</p> <p>(Gospodarka odpadami komunalnymi w Gminie Zawadzkie realizowana będzie w ramach systemu obejmującego rejon południowo-wschodni)</p>

Tabela 16 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikające z programów rządowych i samorządowych.

14. SPIS MAP, RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis map:

Mapa 1 Położenie Gminy Zawadzkie w regionie (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.geoportal.gov.pl)	7
Mapa 2 Położenie Gminy Zawadzkie w powiecie strzeleckim (źródło: www.osp.org.pl)	8
Mapa 3 Kopaliny – obszary perspektywiczne (źródło: http://ikar2.pgi.gov.pl).....	33
Mapa 4 Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody (źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu).....	42
Mapa 5 Schemat tras rowerowych dalekobieżnych w Gminie Zawadzkie (źródło: moksir.zawadzkie.pl)	62

Spis rysunków:

Rysunek 1 Generalne cele rozwoju powiatu strzeleckiego (źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego do 2015 r.).....	14
Rysunek 2 Główne elementy środowiska przyrodniczego decydujące o możliwości rozwoju rolnictwa, wielkości produkcji rolniczej i jej kierunkach.....	38
Rysunek 3 Czynniki wpływające na jakość życia mieszkańców.	66

Spis tabel:

Tabela 1 Gmina Zawadzkie – dane podstawowe (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego za 2011 r. i Urzędu Miejskiego w Zawadzkiem).	7
Tabela 2 Polityka przestrzenna województwa opolskiego (źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego).	11
Tabela 3 Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2007-2015 – wybrane cele strategiczne.	17
Tabela 4 Zasadnicze potrzeby i możliwości Gminy Zawadzkie.	19
Tabela 5 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Zawadzkie.....	21
Tabela 6 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny).	27
Tabela 7 Liczba i struktura wielkości gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą na terenie Gminy Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny – Powszechny Spis Rolny z 2010 r.).	40
Tabela 8 Struktura własności gruntów leśnych oraz wskaźnik lesistości w Gminie Zawadzkie (źródło: Główny Urząd Statystyczny, 2011).	40
Tabela 9 Pomniki przyrody na terenie Gminy Zawadzkie (źródło: Rejestr form ochrony przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu 2012 r.)	45
Tabela 10 Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.....	51
Tabela 11 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.....	52
Tabela 12 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).	57
Tabela 13 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.	59
Tabela 14 Zagrożenie przestępczością na terenie działalności Komisariatu Policji w Zawadzkiem w latach 2011 i 2012.	74
Tabela 15 Ogólna charakterystyka stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w latach 2010 – 2012.	74
Tabela 16 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikające z programów rządowych i samorządowych.....	77

Spis wykresów:

Wykres 1 Struktura wniosków dotyczących przeznaczenia terenu.	18
Wykres 2 Pozwolenia na budowę z podziałem na przedmiot decyzji.	22
Wykres 3 Ilość wydanych pozwoleń na budowę w latach 2009-2012 z podziałem na obszary.	22
Wykres 4 Pozwolenia na budowę wydane w latach 2009 – 2012 z podziałem terytorialnym i przedmiotowym.	23
Wykres 5 Struktura użytkowania gruntów wg danych z ewidencji gruntów i budynków (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).	26
Wykres 6 Struktura własności w % (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).	30
Wykres 7 Struktura władania w % (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).	31
Wykres 8 Struktura klas bonitacyjnych użytków rolnych (źródło: Urząd Miejski w Zawadzkiem).	39

Wykres 9 Struktura użytków rolnych (źródło: Główny Urząd Statystyczny – Powszechny Spis Rolny z 2010 r.)	39
Wykres 10 Liczba ludności w Gminie Zawadzkie w latach 1995-2011 (źródło: Główny Urząd Statystyczny).	66
Wykres 11 Struktura ludności w latach 2007-2011 r w % (źródło: Główny Urząd Statyczny).	67
Wykres 12 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statyczny).	67
Wykres 13 Saldo migracji ogółem w latach 2007-2011 w gminach powiatu strzeleckiego (źródło: Główny Urząd Statyczny).	68
Wykres 14 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2012 (źródło: Główny Urząd Statyczny).	68
Wykres 15 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statyczny).	69
Wykres 16 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2007-2011 (źródło: Główny Urząd Statyczny).	69
Wykres 17 Procent mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w 2010 r. (źródło: Główny Urząd Statyczny).	70